Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 191

Ljubljana, nedelja 14. avgusta 1927

Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180, Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 13. avgusta.

Nehote bo postala zgodovinska zasluga g. Vukičevića in dr. Korošca, da se bodo vsi demokratski elementi v državi združili ter prevzeli vodstvo države v svoje roke.

Za obračunanje z reakcijo, korupcijo in gnilobo v državi je bila prilika že v zadnji Narodni skupščini. Čim dalje bolj je prodiralo naziranje, da države ni mogoče in ne bo mogoče sanirati, dokler se ne razbije NRS ter v njej ne izvrši proces ločitve, dobrih od slabih elementov. G. Uzunović je bil s svojo radikalijo že čisto na koncu. V skupščini ni bilo niti ene stranke več, ki bi bila pripravljena s podporo NRS podaljševati neznosno stanje v državi. Le SLS je tako rekoč v odločilnem trenutku, ko je bila radikalna stranka že na robu propada, priskočila g. Uzunoviću na pomoč ter s koalicijo ž njim preprečila njegov odhod, a tudi onemogočila odhod NRS z vodilnega mesta jugoslovenske politične pozornice.

Po razpustu Narodne skupščine se je pričakovalo, da bo g. Vukičević z razkolom NRS izvršil sanacijo v tej stranki. Kmalu pa se je videlo, da ne gre za nikako stvarno in idealno sanacijo, temveč predvsem za osebne ambicije in osebna razračunavanja. Ves nimbus idealizma pa je Vukičevićevemu prizadevanju odvzelo dejstvo, da so z nastopom g. Vukičevića v NRS presedlali na njegovo stran baš oni elementi, ki so bili prononsirani kot korupcijonisti ter kot glavni krivci nezdravih razmer v državnem aparatu in politični javnosti. Na vladno plat so jo tudi takoj udarili najhujši teroristi ter absolutisti policijskega aparata, katerim ni nobena stvar sveta in ki se ne strašijo pred nobenim sredstvom za dosego svojega namena. Vesti, ki prihajajo dan za dnevom iz južnih krajev naše kraljevine o nasiljih, so le majhen odsev terorističnega režima, ki sedaj cvete v teh krajih.

In zopet je bila zgodovinska zasluga SLS, da je v velevažnem trenutku, ko bi bilo treba definitivno obračunati z onimi, ki niso sposobni udariti državi novo pot, baš ž njimi sklenila pakt, ki ničesar drugega ne zasleduje, kakor etabliranje reakcije pod samovoljo velesrbstva. SLS se je celo tako mudilo, da stopi v vrste reakcije, da ni mogla počakati niti volilnega rezultata, ki naj odloči med velesrbsko reakcijo ter jugoslovensko demokracijo. Zapustila je svoj slovenski, svoj avtonomistični program, zavrgla prečanske interese, žrtvovala načelo državljanske svobode ter enakopravnosti vseh državljanov samo zato, ker smatra zvezo z Vukičevićevim delom radikalije za najjačjo oporo ultramontanske politike ter podporo klerikalnega gesla: «Mi sami in samo mi.»

SLS je s tem svojim korakom krenila nazaj na politiko dr. Šusteršiča v dunajskem parlamentu, ko so klerikalci bili zadovoljni, da so smeli z miz nemških grofov in baronov pobirati drobtine in ko so bili blaženi, da so lahko kot slepo orodje tujega gospodarja preganjali in uničevali na Kranjskem vse, kar ni hotelo kloniti pred politikujočo duhovščino. Tako so postali klerikalci v Jugoslaviji drobtinarji, ki so se že v naprej odrekli možnosti, da postanejo kdaj enakopravni in enakovredni element z onimi, ki so se jim udinjali.

Zelo karakteristično je, da je SLS danes vsa polna hvale o režimu g. Vukičevića, ki ni smatral za potrebno, da bi se na vladnih mestih oziral na upoštevanje Slovencev in Hrvatov, kaj šele na zastopstvo prečanskih interesov. Tudi takozvani Državni odbor za štednjo, ki je prava karikatura gospodarskega sosveta vlade, ni našel pri SLS nobenega odpora, dasi je med 19 člani g. Smodej skoraj bela in po vrh še gluhonema vrana, ki tej skoraj samosrbijanski korporaciji nikdar ne bo oči kljuvala.

Zmotili so se gospodje klerikalci, ako so mislili in upali, da se bo njihovo prodanstvo beograjski čaršiji tako obneslo kot svoj čas prodanstvo nemškemu Dunaju. Jugoslavija in Avstrija. Po celokupni naši državi je zavrelo. Vse, kar se zaveda, kaj značijo za narod in državo državljanske svobodščine in kaj pomenijo za ljudstvo temelji demokracije, se dviga, da obračuna s poskusi reakcije. Voditelji in pristaši vseh strank v državi se pripravljajo, da obračunajo 11. septembra s kliko, za katero ne stoji nihče razun sile policijskega aparata.

Laskav članek „Timesov“ o Jugoslaviji

London, 13. avgusta. p. Povodom jugoslovensko-angleškega sporazuma o odplačevanju vojnih dolgov priobčujejo londonske «Times» daljši simpatični članek o Jugoslaviji. Zlasti obširno se bavijo z gospodarskim položajem in s finančnimi razmerami Jugoslavije. Pri tem povdarjajo, da je Jugoslavija z lastnimi močmi rešila svojo valuto in konsolidirala državne finance, tako da vživa danes utemeljeno zaupanje vsega sveta. List izraža nado, da bo sklenjena pogodba o odplačevanju vojnih dolgov rodila še tesnejše in živahnejše gospodarske zveze med Anglijo in Jugoslavijo.

Pred zaključkom vlaganja list

V torek je zadnji dan. — Na brzo roko se v zadnjem trenutku še poravnavajo spori. — Kandidature SDS v vsej državi. — Nedeljski shodi in sestanki

Beograd, 13. avgusta p. Ker poteče v torek rok za vlaganje kandidatnih list, morajo pasti jutri in v ponedeljek odločitve v vseh še obstoječih sporih. Zato bo jutrišnja zadnja nedelja pred tem rokom v vsej državi izredno živahna. Vsi ministri in politični voditelji so odpotovali iz Beograda in se razkropili v vse smeri. Minister pravde Subotić bo imel shod v Senti, zunanji minister Marinković v Belj cerkvi, prosvetni minister Perić v Loznici itd. Svetozar Pribićević je odpotoval v Medjimurje, kjer bo jutri in v ponedeljek cela vrsta shodov in sestankov SDS. Tudi Stjepan Radić bo imel jutri večji shod v Iloku.

Z velikim zanimanjem sledi politična javnost dejstvu, da se SDS tudi v Srbiji vedno bolj uveljavlja. Stranka je tudi v skoraj vseh srbijanskih okrožjih postavila svoje liste ter so njene šanse, zlasti v Šabcu, Kragujevcu, v topliškem okrožju, v Nišu in v južni Srbiji prav dobre. Nesporno bodo samostojni demokrati tudi v teh krajih znatno porastli ter dobili nekaj mandatov. SDS bo v novem parlamentu zavzemala močno pozicijo ter bo kot levo krilo demokratske fronte in kot glavna pobornica za moderne socijalne in gospodarske principe igrala v mnogem oziru odločilno vlogo.

Izmed jutrišnjih shodov vzbuja razmeroma največ zanimanja shod Demokratske zajednice, ki se bo vršil v Banjaluki. Govorila bosta na njem voditelja obeh skupin Demokratske zajednice Ljuba Davidović in dr. Mehmed Spaho, ki hočeta s svojim skupnim nastopom demantirati vesti o nesoglasjih v Demokratski zajednici. Gotovo se bosta ob tej priliki dotaknila tudi konflikta, ki je nastal radi radikalne zahteve, da mora dr. Spaho umakniti svojo kandidaturo v Novem Pazaru. Iz okolice Ljube Davidovića se doznava, da bo šef Demokratske zajednice jutri v Banjaluki ponovno ostro napadel vlado, ker še neprestano dobiva poročila o volilnem terorju organov g. Vukičevića.

Pred svojim razhodom so imeli radikalni ministri danes dopoldne še daljšo konferenco z min. predsednikom g. Vukičevićem. Novinarjem so na njihova vprašanja odgovarjali, da so razpravljali o političnem položaju. Na vprašanje, kaj je z afero radi kandidature dr. Spaha v Novem Pazarju, so zatrjevali, da so časopisne vesti o tem konfliktu močno pretirane in da tudi ni res, da bi protikandidat dr. Spaha, minister za vere Obradović, zagrozil z demisijo. Dokazovali pa so, da bi bilo, ne v interesu radikalov, temveč v državnem interesu želeti, da bi dr. Spaho svojo kandidaturo umaknil.

Drugače je vladalo danes v Beogradu popolno politično mrtvilo. Ministrski predsednik popoldne niti ni prišel v svojo pisarno, ampak je šel lovit ribe, zvečer pa je ostal doma.

Blejski pakt se razvija v blejsko blamažo

Nobena stranka razen SLS noče nič o njem vedeti. — Radikali ga proglašajo za osebno zadevo g. Vukičevića. — Vse je proti uvedbi gosposke zbornice. — Celo Vukičevićevi pristaši so nezadovoljni

Beograd, 13. avgusta p. Razprava o aferi blejskega pakta je definitivno razčistila tudi politično taktično ozadje tega »sporazuma«. Današnja demokratska »Pravda« povdarja predvsem, da je šlo Vukičeviću predvsem za to, da prepreči politično nadmoč svojih zaveznikov v vladi — Demokratske zajednice. Po daljših izvajanjih prihaja »Pravda« na podlagi informacij uglednega vladnega radikala do sledečega zaključka: »G. Vukičević je napravil pakt z g. Koroščem v prvi vrsti proti Demokratski zajednici, poskušajoč na ta način, da si osigura svojo pozicijo po volitvah.« Seveda je to bilo v času, ko je g. Vukičević še verjel, da mu bo mogoče poraziti svoje protivnike v radikalski stranki in doseči pri volitvah ugodne uspehe.

Razčiščeno je tudi vprašanje, s kom je g. Korošec sklenil blejski sporazum. Dolgo so interesirani krogi vzdržavali utis, da gre za pakt med SLS in NRS. Tudi to se je izkazalo kot izmišljeno. Radikalna stranka se z vso odločnostjo brani pakta. Oficijelno vodstvo stranke, glavni odbor, je na usta g. Ace Stanojevića izjavilo, da o paktu ničesar ne ve in se je s tem demantijem odločno zavarovalo proti vsaki identifikaciji s stvoriteljj pakta. Danes se je v »Politiki« oglasil »odličen član iz grupe g. Uzunovića« (kakor se trdi, g. Maksimović), ki povdarja, da je pakt osebna zadeva g. Vukičevića in da nazori, glede katerih sta se sporazumela SLS in Vukičević, v nobenem oziru ne vežejo radikalne stranke. »To so samo mišljenja gg. Vukičevića in Korošca.«

Kakor znano, tvori državnopolitično vsebino pakta dogovor, naj bi se potom revizije ustave uvedla poleg zbornice poslancev še posebna gosposka zbornica. Proti tej ideji je zavladal tako splošen odpor, da jo je danes smatrati za propadlo. Razen klerikalcev in Vukičevićevih maloštevilnih radikalov so vse stranke proti. V »Politiki« je danes še posebno podčrtano mišljenje Demokratske zajednice z lapidarnim stavkom: »Mi demokrati smo proti ustanovitvi gornjega doma, ker ga smatramo za reakcijonarno institucijo. V ostalem mi ne verujemo pravljicam o reviziji ustave, ker je vse to v sedanjih prilikah neresno.« Ako se pomisli, da sta za uvedbo gosposke zbornice, ki je dosegljiva le potom revizije ustave samo gg. Korošec in Vukičević in se ima pred očmi, da bi se morale za njo izreči tri petine nove Narodne skupščne, ako bi se hotelo, da pride načrt sploh resno v pretres, potem je že danes jasno, da je cela stvar popolnoma propadla.

Najbolj značilno je pač dejstvo, da poluslužbeno »Vreme« danes v uvodniku ugotavlja, da so do sedaj objavljene podrobnosti iz blejskega pakta izzvale nezadovoljstvo celo pri Vukičevićevem delu vlade . . .

Blejski pakt, ki se je nekaj dni sem pretvoril v blejski škandal, se vedno bolj razvija v veliko blamažo obeh kompaktantov.

Važne spremembe v diplomaciji

Beograd, 13. avgusta. p. Kakor je izvedel Vaš dopisnik iz krogov zunanjega ministrstva, se pripravlja nov ukaz o upokojitvah in imenovanjih v naši diplomatski službi. Med drugimi bo najbrž upokojen dosedanji dolgoletni pariški poslanik dr. Spalajković. Kot njegovi nasledniki se imenujejo sedanji londonski poslanik Gjurić ter narodna poslanca Milan Grol in Ljuba Mihajlović.

Proces proti zagrebškim komunistom

Zagreb, 13. avgusta. r. Pred tukajšnjim sodiščem je bila zaključena sodna razprava proti trojici komunistov. Obtoženi so bili, da so stali v stikih z Moskvo, da so od tam prejemali instrukcije in da so izdajali komunistično biblioteko. Državni pravdnik dr. Ivo Morocchino je zahteval obsodbo po zakonu o zaščiti države. Branitelji obtoženih komunistov Šumanovca, Škoriča in Durmana so dokazovali, da njihovi obtoženci niso mogli zakriviti kaznivega dejanja, ker biblioteka, ki so jo izdajali v Zagrebu, sploh ni bila zaplenjena od strani policije ali državnega pravdništva. Navzlic temu je bil obsojen Ilija Šumanović radi zločina proti državi na podlagi zakona o zaščiti države na 2 leti zapora in na povračilo vseh pravdnih stroškov. Milan Durman in Dragutin Škorič sta bila oproščena.

Nasilno deložiranje vagonarjev

200 železničarskih rodbin v Zagrebu na cesti.

Zagreb, 13. avgusta. r. Železniška direkcija v Zagrebu je včeraj dostavila nad 200 železničarskim rodbinam, ki stanujejo v vagonih na slepih tirnicah blizu Novega Sajmišča naredbo, da se morajo do konca tega meseca izseliti. Ta naredba se utemeljuje s tem, da železnica potrebuje vagone za predstoječo izvozno kampanjo. Vsled te naredbe bo koncem avgusta 200 železničarskih rodbin s približno 1200 člani, med katerimi je 500 otrok, na ulici.

Železničarji so se po sprejemu naredbe železniške direkcije napotili v prostore Saveza najemnikov in prosili za zaščito. Zaprosili so tudi velikega župana za odpomoč. Železničarji prejemajo povprečno 23 do 32 dinarjev dnevno in jim je zato popolnoma nemogoče, da bi si dobili stanovanja po novih zgradbah. A železniška direkcija jim preti z nasilno deložacijo tekom 14 dni. Železničarji so odposlali brzojavne proteste in prošnje tudi na ministra saobračaja, na ministra za socijalno politiko in na ministrskega predsednika.

Toča v Brdih

Gorica, 13. avgusta. o. Davi se je v Brdih tekom viharja usula debela toča, ki je v nekaterih krajih uničila skoro ves pridelek, kar ga je bilo po letošnji hudi suši ostalo.

Posredovalna vloga povojne Avstrije

Zanimive izjave francoskega parlamentarca, ki je na svojem študijskem potovanju po osrednji Evropi, prispel na Dunaj

Dunaj, 13. avgusta. d. Včeraj je dospel semkaj francoski poslanec in profesor Andrej Friebourg, ki je po nalogu parlamentarne akcije radikalne stranke prepotoval srednjeevropske države, da se pouči o političnih in gospodarskih prilikah. Friebourg je referent zunanjepolitičnega parlamentarnega odbora francoske zbornice in se je podal na to študijsko potovanje v sporazumu z zunanjim odborom in francosko vlado. Doslej je prepotoval Poljsko in Češkoslovaško, ostane nekaj dni na Dunaju, nato pa odpotuje v Budimpešto, Beograd in Rim. Po zaključku svojega potovanja bo izdal o položaju v srednji Evropi posebno knjigo in izdelal poročilo za francoski zunanji odbor, ki bo tvorilo podlago za določitev nadaljnih smernic francoske politike v srednji Evropi.

V razgovoru z novinarji je Friebourg obžaloval, da si Društvo narodov ni izbralo za svoj sedež Dunaja, ki ima najbolj centralno lego in je zato najbolj pripraven. Dunaj naj bi postal centralna točka miru in pobratimstva narodov. Najvažnejša naloga Avstrije v bodočnosti bo posredovanje med Nemčijo in Francijo. Po njegovem mnenju ni dvoma, da bo imela bodoča vojna svoj izvor v srednji Evropi. Francija bo s svoje strani zastavila vse svoje sile, da podpre mirovno misijo, ki pripada Avstriji. Predvsem bo Francija podpirala gospodarsko obnovo in je radevolje pripravljena dovoliti Avstriji olajšave na podlagi največje odgovornosti, seveda le v slučaju, da bodo temu vzgledu sledile tudi druge večje države.

Med drugim je nadalje naglasil, da se je na Poljskem in v Češkoslovaški razgovarjal z merodajnimi krogi o možnosti faktične podpore pri avstrijski gospodarski obnovi in pri tem z zadovoljstvom ugotovil, da vlada tudi tam napram Avstriji najboljše razpoloženje. Končno je ugledni francoski politik povdaril, da je treba tem skrbneje odstraniti vsako nevarnost nove vojne v srednji Evropi, ki bi rodila le zmago komunizma.

Redukcija okupacijskih čet v Porenju

Pogajanja med Parizom in Londonom. — Končna odločitev v Ženevi?

Pariz, 13. avgusta d. Med zavezniškimi vladami so že dalje časa vrše pogajanja glede znižanja okupacijskih čet v Porenju. Oficijelna francoska agentura objavlja o sedanjem položaju tega vprašanja nastopni komunike: Na pristojnih mestih v Londonu in Parizu potrjujejo, da sta francoska in angleška vlada v načelu pristali na novo redukcijo zavezniških okupacijskih čet v Porenju, vendar pa definitiven sporazum še ni dosežen. Anglija si prizadeva, da bi pridobila francosko vlado za večje znižanje porenjskih posadk. Anglija bi v tem slučaju reducirala svoje čete v enakem razmerju za najmanj 10%. Poincaré in desničarska krila francoske vlade pa sta pristala na znižanje za največ 5000 mož, dočim predvideva angleški predlog redukcijo 8—10.000 mož.

London, 13. avgusta s. K vestem, da bo angleška armada najbrže v kratkem zmanjšala posadko v Porenju izve »Reuter«, da glede tega vprašanja še ni padla odločitev. Pričakujejo, da bo vprašanje zavezniških čet v Porenju ponovno proučeno na prihodnjem zasedanju Društva narodov. Med Londonom in Parizom se završijo tozadevni razgovori. Angleško stališče se bo predvsem ravnalo po tem, kakšne morebitne sklepe bo glede znižanja svojih čet storila francoska vlada. Vsako znižanje angleških čet bo gotovo v odgovarjajočem razmerju z znižanjem francoskih čet.

Berlin, 13. avgusta (be) Francoski poluradni krogi poročajo, da izvaja angleška vlada v Parizu pritisk, da se omeji število francoskih zasedbenih čet v Porenju. Anglija sama je pripravljena, da reducira svoje čete za 10%. »Vossische Zeitung« poroča, da predlaga Anglija znižanje francoskih čet za 10.000 mož. V kompenzacijo bi se zasedbena doba Porenja podaljšala.

Ruska opozicija nadaljuje svojo akcijo

Zdi se, da je stališče opozicije neomajano. — Novi atentati in nove smrtne obsodbe

Moskva, 13. avgusta d. Ukor, ki ga je dobila opozicija od plenuma centralnega odbora, je nikakor ni ostrašil. Ko sta Rikov v Moskvi in Buharin v Ljeningradu na svojih zborovanjih poročala o zasedanju centralnega odbora in o akciji proti opoziciji, so posamezni strankini funkcijonarji takoj odločno nastopili proti njima. V Moskvi je Smirnov energično zastopal stališče opozicije proti politiki strankinega vodstva v Ljeningradu, kjer je bila sploh vsaka debata preprečena, pa je predlagala opozicija posebno resolucijo proti strankinemu vodstvu. Nastop opozicije je dokaz, da so simpatije širokih mas, ki same nimajo možnosti, da bi izrazile svoje mnenje, na njeni strani. Komunistični tisk je zaradi teh ponovnih napadov opozicije zelo razburjen in grozi znova z izključitvijo vseh opozicijonalcev iz stranke.

Snoči je bil izvršen atentat na dva višja uradnika mestne uprave, ki sta obenem ugledna člana vodsta komunistične stranke. Doslej neznani storilec je oba polil z vitrijolom. Ravnatelj bolnice Butosov je poškodbam podlegel, neki inženjer pa se še bori s smrtjo. O podrobnostih tega atentata čuvajo oblasti strogo tajnost, ker ima izključno politično ozadje.

Po 19 dnevni razpravi sta bila včeraj bivši general Anenkov in šef generalnega štaba Denisov obsojena na smrt. Oba sta vložila prošnjo za pomilostitev.

Nova revolucija na Portugalskem

Iz Lizbone poročajo, da je bil državni udar preprečen, toda po drugih vesteh se da sklepati, da vlada ni gospodarica položaja

Madrid, 13. avgusta. (pa.) V Portugalski je izbruhnila revolucija. Vlada je demisijonirala.

Pariz, 13. aprila. Uradna zatrdila portugalske vlade, da je revolucija vdušena, ne odgovarjajo resnici. Vlada je bežala v Amadoro, s katero so vse zveze pretrgane.

Pariz, 13. avgusta. s. «Havas» poroča iz Lizbone, da so se desničarski člani kabineta zarotili vsled imenovanja polkovnika Suse, ki je znan kot pristaš levice, na mesto ministrskega podpredsednika, ter vdrli v sobo ministrskega predsednika Zaimisa, ki so ga z revolverji v rokah pozvali, naj odpokliče novega ministrskega podpredsednika ter sestavi vlado desnice. Uporniki so imeli le začasne uspehe ter so se morali v kratkem umakniti. V Lizboni vlada mir. Kljub temu je smatrala vlada, da je najpametnejše, da se umakne na letališče v Amadoro pri Lizboni. Predsednik Carmona je izjavil, da je gospodar situacije.

Zariz, 13. avgusta. s. «Havas» poroča iz Lizbone, da vlada kljub včerajšnjim dogodkom povsod mir. Major Filomeno Hannana, vodja upornikov, je bil aretiran.

Lizbona, 13. avgusta. s. Upor na Portugalskem je bil v kali zatrt. Atentat na državnega predsednika je bil preprečen. Večji del armade je na strani predsednika generala Carmone.

London, 13. avgusta. (lo.) Vojaška revolucija na Portugalskem se je ponesrečila. Ogromna večina armade v Oportu podpira vlado. Po drugih poročilih je garnizija v Oportu in v Lizboni izdala manifest, v katerem naznanja, da je vlada demisijonirala. Zaradi cenzure manjkajo natančnejše vesti.

Kako je pobegnil general Zagorski

General je bil izpuščen na podlagi potvorjenega povelja. — Aretacija poveljnika vojaških zaporov

Varšava, 13. avgusta. d. V aferi generala Zagorskega, ki je brez sledu izginil, je nastopil senzacijonalni preokret. Njegova izpustitev iz zaporov se ni izvršila po naročilu pristojne oblasti, marveč gre kakor pri pariškem Daudetu za mistifikacijo.

Dne 6. t. m. so se javili pri poveljstvu vojaških zaporov v Vilni trije oficirji ter izročili poveljniku pismo, podpisano od vrhovnega vojaškega državnega pravdnika in vidirano od vojnega ministrstva, ki je vsebovalo povelje za takojšnji izpust generala. Poveljnik zaporov je brez obotavljanja izročil eskorti svojega jetnika. Naslednjega dne je poveljnik zaporov brzojavno vprašal v Varšavi, ali je bil ujetnik pravilno izročen. Šele sedaj so v vojnem ministrstvu zvedeli, da je general pobegnil. V ministrstvu ni bilo o kakem povelju za njegov izpust ničesar znanega. Ministrstvo je takoj izdalo povelje za aretacijo begunca, ki pa je medtem brez sledu izginil. Dognano je le toliko, da se je po svojem begu iz vilnskega zapora več dni mudil v Varšavi, pozneje pa manjka za njim vsaka sled. Poveljnik zaporov v Vilni in dežurni oficir sta bila aretirana.

V vojnem ministrstvu naglašajo, da o izpustitvi generala Zagorskega sploh ni mogoče govoriti, ker so baš v zadnjem času prišli na svetlo novi dokazi njegovih zlorab. Francoski industrijalec Renier je izpovedal, da je neka francoska tvrdka izplačala generalu dva čeka, glaseča se na 630.000 frankov kot provizijo za dobavo vojaških letal za Poljsko. Domneva se, da je Zagorski zvedel za te nove dokaze in da je iz strahu pred svojo nadaljno usodo pobegnil.

Nove določbe za naturalizacijo v Franciji

Pariz, 13. avgusta. d V kratkem izide novela k državljanskemu zakonu. Starostna meja za naturalizacijo v Franciji se zniža v bodoče od 21 na 18 let. Karenčna doba je znižana na 3 odnosno 1 leto, v izjemnih slučajih pa sploh ni potrebna. Naturaliziranim državljanom se priznavajo iste državljanske in politične pravice kakor rojenim Francozom, vendar pa lahko šele 10 let po naturalizaciji opravljajo javne funkcije poslancev, senatorjev, obč. svetnikov itd.

Še en udarec železničarjem

Kleroradikalni objem rodi strašno gorje na vseh koncih. Tako tudi biti mora, ako je javna uprava prepuščena najbolj nesocijalnim strankam v državi, katerim ni drugega na misli, kakor obdržati v rokah politično nadmoč. Kaj jim je vse drugo mar. Ako državljani ne bodo pokorni, pošljejo nad nje žandarje in policijo, kakor se to v velikem prakticira. «Zakaj ima pa kovač klešče . . .» Zato, da jih uporablja!

Kleroradikalni režim ni prizanesel najbednejšim. Pa čemu tudi: Reveži so itak brez moči in nanje ni treba imeti ozirov. Ozire so imeli klerikalci do črnogorskih princev in do velekapitalistov, katerim so s čl. 82. fin. zakona prištedili milijone in milijone, zato, da so iste mogli vzeti revežem. Poleg drugega so klerikalci pristali na obdavčenje staroupokojencev in invalidov. Sedaj pa osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu razglaša, da je ustavil izplačevanje rent onim železničarjem, ki so se ponesrečili pred 1. julijem 1922., ker ni kredita . . . S to hladnokrvno ukinitvijo so med železničarji dejansko prizadeti najbednejši, stari in za vsako delo nesposobni invalidi. To je brezprimerna sramota in klerikalcem nobeno izmikanje ne bo pomagalo. Tisoče rentnikov-železničarjev je s to ukinitvijo izgubilo zadnji in edini vir dohodkov, ki je bil že itak skromen. Ministrstvo za promet osrednjemu uradu ni dalo na razpolago kreditov, dasi je po pozitivnem zakonu k temu dolžno. Ministrstvo saobračaja izvaja socijalno zavarovanje svojega osobja in kot tako bi moralo prevzeti tudi izplačevanje starih rent in k tem priznati draginjske doklade. Dasi je bilo na to potrebo ponovno opozorjeno in je vladi bilo znano, da nastopi neizbežna katastrofa, vendar ni storila ničesar. Pri tem so prizadeti predvsem železničarji Slovenije — in tu so odgovorni klerikalci. **Tudi minister za soc. politiko doktor Gosar je bil na situacijo izrecno opozorjen, pa je molčal.** Finančni zakon, ki bi potrebne kredite moral vsebovati, je bil s pomočjo klerikalcev izglasovan, a SLS je imela takrat vse druge skrbi nego da bi bila mislila na slovenske železničarje.

Minister saobračaja g. Milosavljević je kot ožji pristaš g. Vukičevića zvest zaveznik klerikalcev. Tako se klerikalna socijalna politika skladno velikemu paktu izenačuje z ono radikalov, dokler ne bo popolna tema.

Izjava obl. poslanca Ivana Ureka

Ljubljanski voditelji »Slovenske kmetske stranke« razpošiljajo svojim pristašem in drugim po deželi letake, v katerih mi na najpodlejši način kradejo čast in mi očitajo razne nekorektnosti, katere so popolnoma neresnične in na ta način vedoma lažejo. Te laži na prav zvit način ponavljajo v »Kmetskem listu«. Med drugim raznašajo sledeče:

Urek je zahteval od načelstva oz. tajništva SKS ali mandat ali pa Din 100.000. Urek se je ponujal Korošcu oz. klerikalcem kot oficir. Urek je zanemarjal svoj poslanski mandat in živel mesto da bi delal v parlamentu za koristi svojih volilcev, razkošno v Rogaški Slatini, kar dokazuje dejstvo, da je pisal g. Drofeniku, takratnemu narodnemu poslancu karto polito z vinom in pripombo, da je Drofenik nespameten, da se muči v tej vročini v Beogradu, med tem ko se njemu dobro godi. Urek je zahteval telefonično od Drofenika, da mu dvigne dijete za tri mesece in mu jih dopošlje.

Kako lažnive so te klevete, sledi iz sledečega:

Ljubij. generali so širili prvotno vesti po brežiškem okraju, da sem zahteval 40 tisoč dinarjev ali pa mandat. To je trdil napram sedanjemu njihovemu kandidatu Pinteriču njih tajnik g. Bukovec Zato imam več prič na razpolago. Ker se je pozneje zdela ta vsota gg. prenizka, so jo zvišali na 100 tisoč dinarjev, češ da bo bolj vleklo.

Glede trditve, da sem se ponujal klerikalcem, pa naj si bo kot kandidat ali pa samo oficir ali rekrut, ugotavljam, da nisem glede kakršnekoli politične akcije govoril z nobenim od voditeljev od SLS v zadnjih letih. Izjemo tvori samo moj pogovor z g. Tratnikom, župnikom in oblastnim poslancem, ki mi je na kolodvoru v Brežicah prigovarjal, da naj vstopim v SLS, oz. se njim pridružim, ker bi potem zavojevali celo Posavje. Jaz sem njegovo ponudbo strikno odklonil.

V dobi, ko sem bil narodni poslanec, bilo je leta 1922, sem težko obolel, bil operiran v Leoništču v Ljubljani in se zdravil v Rogaški Slatini samo en teden, od koder sem bil prepeljan na kliniko v Zagreb. Za prvi mesec sem zaprosil dopust in dobil seveda izplačane dijete, ki mi jih je g. Drofenik dvignil in poslal. Za vse druge mesece pa nisem prejemal nikakih dijet in mi jih tudi nihče ni mogel dvigniti. Da bi pa jaz poslal g. Drofeniku kakšno karto z vinom polito in tako neumne vsebine, je laž, kar sledi že iz dejstva, da nisem smel ves čas svoje bolezni piti vina.

Kljub moji bolezni sem izvrševal sprejeto dolžnost kot narodni poslanec in najmanj polvico uspehov, ki jih je dosegel takratni klub SKS, je bilo moje delo. Kar pa sem dosegel kot poslanec osebno za svoje volilce, je pa presegalo daleč uspehe, ki jih je donesel g. Pucelj kot minister in poslanec, katerega smo morali ravno pod mojim vodstvom naganjati k delu. Glej »Kmetijski list« št. 4, 23, 24, 25, 26, 29, 46, 48, itd. iz leta 1921.

Pred 2 letoma je strankino razsodišče, kateremu sem predložil moja dela kot poslanec, izdalo pismeno ugotovitev, da sem vršil dolžnost kot poslanec v polni meri.

Vsled tega imenujem vsakega, ki trosi ali ki bo trosil te izmišljene in hudobne vesti, lažnivca in bom v sakem slučaju ko se bo krivca dalo dognati, ga tiral pred sodišče. V ostalem pa bom še obširno o stvari razpravljal v »Kmetskem glasniku«.

V Globokem, dne 13. avgusta 1927

Ivan Urek. m. p.

Socijalistične in komunistične kandidature

Kakor smo že poročali, so vložili socijalisti svojo kandidatno listo za skupščinske volitve v Ljubljani. Kandidat je železniški revident **Josip Kitek**, njegov namestnik pa uradnik Bolniške zavarovalnice **Ivan Milnar**. Komunisti in bernotovci so vložili skupno listo z odvetnikom dr. **Milanom Lemežem** kot kandidatom in **Zvonimirjem Bernotom** kot namestnikom. Listi sta po vrsti tretja in četrta.

Tudi za volilno okrožje Ljubljana-Novo mesto sta vložili obe skupini svoji kandidatni listi. Na socijalistični listi je nosilec tajnik OUZD **Stane Likar**, srezki kandidati pa železničar **Fran Jernejčič** za Črnomelj, posestnik **Valentin Štebi** za Kamnik, mestni uradnik **Nace Mihevc** za Kočevje, knjigovez **Josip Pastorek** za Kranj, uradnik Delavske zbornice **Josip Kopač** za Krško in Litijo, vlakovodja **Ljudevit Miklošič** za Logatec, viški župan **Jurij Petrovčič** za Ljubljansko okolico, **Fran Jernejčič** za Novo mesto in **Fran Koren** za Radovljico.

Nosilec komunistične liste je inž. **Dragotin Gustinčič**, srezki kandidati pa med drugimi **Marcel Žorga** za Ljubljansko okolico in Kočevje, **Mirko Weinberger** za Litijo, **Anton Žnidar** za Kamnik in Kranj in dr. **Milan Lemež** za Radovljico. Socijalistična lista na Kranjskem bo četrta, komunistična pa peta.

Politične beležke

Nova obremenitev občin in drugih samoupravnih teles

Generalna direkcija neposrednih davkov je podrejene finančne delegacije obvestila, da je čl. 76. fin zakona glede obdavčenja samoupravnih nameščencev jasen in pravi, da je iste obdavčiti tako, kakor zasebne nameščence. Do sedaj so bili nameščenci raznih samouprav obdavčeni kakor državni uradniki, od sedaj pa bodo tudi deležni one davčne poostritve, katero je kleroradikalni režim prinesel zasebnim nameščencem. Ker davke samoupravnih nameščencev navadno plačujejo dotične samouprave same, pomeni torej čl. 76. fin. zakona njih znatno finančno obremenitev. Pa saj klerikalcem do raznih samouprav nikdar dosti ni bilo (vidi Zbornico za TOI), zato so mirne vesti mogli glasovati tudi za to obremenitev! Morda pa je bila tudi ta obremenitev »vtihotapljena«?

Težki očitki proti radićevskim voditeljem

Včerajšnji zagrebški »Hrvat« objavlja senzacijonalni članek bivšega radičevskega narodnega poslanca Stjepana Uroića, ki označuje politiko gospoda Radića kot izdajništvo za hrvatski narod. G. Uroić ugotavlja, da so imeli iz široko zasnovanega hrvatskega seljaškega poleta le poedinci materijalni dobiček. Nadalje pravi, da bo moral Radić dajati odgovor narodu dne 11. septembra tudi radi svojih zavoženih hrvatskih gospodarskih institucij, kjer so se vršile velike nerednosti. Uroić navaja m. dr. da je Savez hrvatskih seljačkih zadrug izročil g. Predavcu l. 1922. znesek 800.000 kron v svrho, da plača s to svoto pri »Hrvatskem seljačkem domu« zadružne deleže ki so jih podpisali in vplačali kmetje širom cele Hrvatske. Od takrat je preteklo pet let. Denar je izginil in kakor trdi g. Uroić, ni bil nikdar izročen »Hrvatskemu seljačkemu domu«. Poslanec Uroić zahteva, da se mora stvar izročiti sodniji. Narod pa naj sam dne 11. septembra obsodi Radića in njegovo okolico.

Volilni guljaš

Klerikalci so slovenskemu malemu človeku prinesli za volilni guljaš same »dobrote«: obdavčenje invalidov in staroupokojencev, poostritev obdavčenja zasebnih nameščencev, ukinitev borz dela, likvidacijo socijalne politike, darila velekapitalistom v obliki oprostitve občinskih doklad, darilo črnogorskim princem, redukcije železničarjev itd. itd. Ker pa ta guljaš smrdi in volilci od njega beže, so klerikalci besni in kradejo dober guljaš po drugih mizah in ga hočejo odnašati svojim volilcem, češ, da je isti iz pristno klerikalne kuhinje. Posebno Gosarjev guljaš ljudem ne gre v tek. Kajti stranka, ki je preje uganjala samo socijalno demagogijo in je vsak ptičji spev socialno pobarvati hotela in je vse socijalno delo imela v zakupu — na jeziku — je s finančnim zakonom oživotvorila celo serijo največje socijalne reakcije in to med volilci žge in peče. Zato je naravno, da si klerikalci ravno socijalno politični »guljaš« bodijo izposojevat drugam in trdijo, da je vse dobro njih delo; kjer pa bi bila taka trditev le preveč očividno iz trte zvita se pa odrežejo, da je drugih delo za nič, kakor n. pr. Žerjavov pravilnik o bratovskih skladnicah, dasi danes tisoče rudarjev trepeta, da ne bi izgubili dobrot tega pravilnika. Najnovejši socijalno-politični klerikalni guljaš je njih skrb za inozemske rentnike, invalide dela, ki žive predvsem na Westfalskem. Dr. Gosar se je torej zanje brigal in je opozarjal. Dejstvo je, da ta briga in to opozarjanje ni imelo uspeha. Trgovinska delegacija v Berlinu o vsem ni imela niti pojma. Šele dr. Žerjavova intervencija je odprla oči. Če torej dr. Gosarjeve brige pri radikalih zadevajo na gluha ušesa, zakaj pa potem hoče z njimi kakor izjavlja dr. Korošec deliti srečo in nesrečo. Saj bi klerikalci vendarle morali vedeti, da volk ovce še ni nikdar poslušal, lisica pa zajca ne. Klerikalci se zadovolje z »brigam« v ostalem bodo pa radikali delili »srečo in nesrečo« tudi v socijalni politiki. Samo da bi na strani kleroradikalov v tem pogledu bila samo sreča reakcije, nesreča pa pri vseh, ki so pomoči potrebni. Neuspeh in demontiranje socialne politike res niso stvari za klerikalni volilni guljaš.

Radikali in radićevci v Ljubljani

Kakor smo že poročali, radikali v Ljubljani ne postavijo svoje kandidatne liste, ker nihče ni hotel prevzeti kandidature. To pot izjemoma tudi dr. Ravnihar ni hotel kandidirati, kar je brezdvomno v posredni ali neposredni zvezi s pojedino, na katero sta ga pred tedni na Bleiweisovi cesti pozvala gg. Vukičević in dr. Korošec. Zato je na vseh sejah Mestnega odbora NRS v Ljubljani s tako vehemenco zagovarjal mnenje, da morajo vsi radikali v boj za zmago klerikalcev v Ljubljani. Kakor se nam sedaj poroča je na zadnji seji, katere se je udeležilo dvajset ljudi, prodrlo stališče, da ima vsak ljubljanski radikal za skupščinske volitve proste roke, da voli kogar hoče. Takih radikalov, ki bi šli z dr. Ravniharjem v klerikalno skrinjo, bo pa zelo malo. — Včeraj se je po Ljubljani raznesla tudi govorica, da nameravajo sedaj radičevci nastopiti s svojo listo, katere nosilec bi bil bivši tajnik Prepeluhove republikanske stranke, in sedanji radičevec g. dr. Lončar. Pristaši Radičeve stranke se celo hvalijo, da bodo na svojo stran dobili tudi uradniške malkontente, katerim radičevski uradniški program očividno zelo ugaja. Vsekako bi bila to volilna kurioziteta.

Lista SDS v Beogradu

Beograd, 13. avgusta. p. Danes je bila pri tukajšnjem prvostepenem (okrožnem) sodišču vložena kandidatna lista SDS za skupščinske volitve za mesto Beograd. Lista, katere nosilec je dr. Srgjan Budisavljević, je po vrsti peta.

Aretacija funkcijonarjev HSS

Varaždin, 13. avgusta. n. Danes je policija zaprla predsednika in tajnika radićevske okrožne organizacije v Ludbregu radi znane okrožnice, v kateri pozivata pristaše naj s silo preprečijo volilno agitacijo nasprotnikov. (Vsebino te okrožnice smo navedli v včerajšnjem «Jutru». Op. ur.)

Sprejem madžarskih sportnikov v Beogradu

Beograd, 13. avgusta. p. Danes popoldne je prispelo v Beograd moštvo madžarskega nogometnega kluba Hungaria, ki bo jutri igralo za srednje-evropski pokal z BSK. Budimpeščani so bili v Beogradu prav prisrčno sprejeti. Na kolodvoru jih je pričakalo okrog 1500 beograjskih sportnikov in drugega občinstva.

Velika suša v Istri in na Krasu

Trst, 13. avgusta. o. Suša, ki pritiska že dva meseca, je v Istri uničila skoraj ves pridelek. Polja so ožgana; na mnogih krajih je zmanjkalo tudi pitne vode. Če ne bo v kratkem kaj dežja, se bodo popolnoma posušile tudi trte, v katere polaga istrski kmet še poslednje upanje. Slično sliko nudi tudi ves Kras.

Odgoditev prekooceanskih poletov

zaradi slabih vremenskih poročil. — Kako je opremljeno nemško letalo

Berlin, 13. avgusta. (be.) Zaradi izredno neugodnih vremenskih poročil je bil polet obeh nemških letalcev, ki bi imela danes popoldne startati, odgoden. Könnecke je odletel danes popoldne iz Berlina v Kolin, odkoder je nameraval nadaljevati svoj prekooceanski polet, a ga je moral zaradi neugodnih vremenskih poročil odgoditi.

Za eventualno potrebno pomoč obeh nemških prekooceanskih letalcev je ameriška vlada odredila na Novi Fundlandiji posebno opazovalno službo. Tja je bila odrejena tudi francoska vojna ladja, da proži v slučaju potrebe pomoč.

San Johns, 13. avgusta. s. Francoska vojna ladja «Ville D Xs» je odplula proti Grand Banca, kjer bo počakala, da priskoči na pomoč vsem prekooceanskim letalcem, ki bi bili v stiski.

Berlin, 13. avgusta. (be.) Letalo, s katerim bodo poleteli nemški letalci v Ameriko, razpolaga z najboljšim motorjem na svetu. Izdelano je iz trdega aluminija in njegova nosilnost je tako velika, da lahko vzame s seboj dovolj goriva za polet. Letalo je dolgo 10.5 metra, visoko pa 2.9 metra. V letalu lahko sedita, ne da bi se ovirala, dva pilota. Za sedanji polet sta pilota zavarovana s posebno stekleno streho, ki se more odstraniti, ako hočeta pilota iz letala. Letalo je težko 2600 funtov, naloži pa jih lahko 19.000. Ko bo letalo zapustilo Evropo, bo težko štiri tone. Propelerji so istotako iz kovine. Motor razvije lahko 310 konjskih sil, ima šest cilindrov in hladilni aparat. Motor napravi v minuti lahko 1500 obratov ter porabi na uro za vsako konjsko silo 10 gramov olja.

Potres v Švici in Italiji

Berlin, 13. avgusta. (be.) Davi je bil v Engadinu zelo močan potres, ki je povzročil v Moritzu, v Maloji in drugod med številnimi letoviščarji nepopisno paniko.

Rim, 13. avgusta. (be.) V severni Italiji so čutili močan potres.

Eksplozija peklenskega stroja v Milanu

Milan, 13. avgusta. o. V prvih jutranjih urah je bilo slišati v ulici XX. septembra silno detonacijo. Eksplodiral je peklenski stroj, ki so ga neznani storilci položili na okno neke vile. Eksplozija ni povzročila veliko škode, ker se je peklenski stroj razletel na prostem. Pokvarilo se je nekoliko zidu; pričele so goreti tudi oknice, kar pa so kmalu pogasili. Vzrok atentata ni znan. Policija je uvedla preiskavo.

Izvrtje 8000 delavcev

Krefeld, 13. avgusta. (be.) Porenjske tvornice svile so izprle 8000 delavcev.

Kakor mačka z mišjo!

Tržaške «Novice» prva žrtev fašističnega asimilacijskega besnila.

c. d. Trst, 12. avgusta.

Sklepi provincijalnih fašističnih federacijskih tajnikov za enotno nastopanje v svrho čim hitrejše asimilacije «drugorodnega» življa na Primorskem, se že izvršujejo v polni meri.

Kakor sem poročal v prejšnjih dopisih, je brezdvomno glavna ost te enotne fašistične akcije naperjena proti našemu tisku, ki je kljub vsemu dosedanjemu nasilstvu z uradne in neuradne fašistične strani ostal i v svojem bistvu i glede števila listov vsaj doslej neizpremenjen in je danes pravzaprav v resnici še edini znak našega narodnega življenja — drugi pravijo: našega narodnega umiranja — na Primorskem. Da so si vzeli fašisti, službeni in neslužbeni, za prvi cilj svoje enotne akcije naš tisk, se je že jasno pokazalo v postopanju tržaškga prefekta nasproti «Edinosti», katero je dal dan za dnem zaplenjevati brez najmanjšega, oziroma iz popolnoma iz trte izvitih razlogov, samo da je tako dobil «zakonit» vzrok, da je posvaril list. Kaj pomenja taka posvaritev, je znano: po dveh posvaritvah odstavi prefekt odgovornega urednika in list je obustavljen, ker novega odgovornega urednika prefekt seveda ne potrdi. Seveda ima list pravico, da se pritoži proti prefektovi posvaritvi, toda kolikor je znano iz dosedanje prakse, še noben list ni uporabil tega pravnega sredstva, ker se itak že vnaprej vé, da pritožba nima odgoditvenega učinka. Če je torej list že posvarjen dvakrat, mu je s tem zapisana gotova smrt.

S posvaritvijo «Edinosti» se je usoda vseh naših primorskih listov izenačila, ker so bili vsi ostali listi že vsi po enkrat posvarjeni in je bila «Edinost» sama še neposvarjena. Sedaj je torej za vse liste treba le še ene posvaritve in potem — konec!

Kakor se zdi, so prvi naš list, ki ga zadene smrtna obsodba, tržaške «Novice», tednik, namenjen v prvi vrsti kmetskemu prebivalstvu tržaške pokrajine in slovenske severne Istre, ki pa je vsled one «ločitve duhov» postal nekaka protiutež, da rečem tako «edinjaštva» proti kolikortoliko rdečkasto pobarvanemu krščansko - socijalnemu, ali kakor bi vi rekli, klerikalnemu «Malemu Listu» in se je precej razširil tudi po goriški strani. «Novice», ki so bile že enkrat posvarjene, so bile v zadnjih časih ponovno zaplenjene in zaplenjena je bila tudi zadnja številka, ki naj bi bila izšla z datumom 11. t. m. Kaj je bilo vzrok te zaplembe, ni še znano. Toda «Novice», so bile prošli teden posvarjene, v drugo! Odnosni odlok tržaškega prefekta se sklicuje na posvarilo, ki ga je naprtil prefekt listu že lanskega leta, in sicer 17. julija, in na ponovne zaplembe lista, povdarja, da je list kljub prvemu posvarilu objavljal članke in dopise, ki da so pisani v pravcatem demagoškem duhu in so zelo nevarni, ker bi lahko pobunili duhove proti odredbam državnih oblasti, a poleg tega še polni neresničnih trditev o javno znanih dogodkih. Prefekt pravi nadalje, da list tudi v drugih svojih člankih in sploh v celoti s tendencijoznim razpravljanjem «o dobrinah in moralnih vrednotah enega naroda» in razširjanjem razburljivih, pretirano črnogledih vesti o gospodarskem položaju v deželi škoduje javnemu redu in državnim interesom. Vse te pregrehe so torej nakopale ubogim «Novicam» drugo posvarilo, kateremu pa je tudi že sledila druga zaplemba. Posledica bi torej morala biti, da prefekt v najkrajšem času odstavi odgovornega urednika Janka Runtiča, s čimer bi bil seveda obenem tudi obustavljen list, ker je izključeno, da bi prefekt potrdil novega odgovornega urednika, ki bi ga predlagalo lastništvo lista.

Ali vendar je še nekoliko upanja, da se list vsaj za sedaj še reši smrti. Kakor sem namreč omenil zgoraj, so bile «Novice» prvič posvarjene 17. julija lanskega leta in je torej odtlej že poteklo skoraj 13 mesecev. Velja pa namreč, kar se tiče posvaril, da se posvarilo, če je poteklo po njem leto dni, ne upošteva več, ker se je pač list tekom leta poboljšal, ali pa da se vsaj ne upošteva v polni meri. Če bi bil torej tržaški prefekt napram «Novicam» vsaj kolikortoliko lojalen, bi moral priznati, da so se «Novice» tekom leta po prvi posvaritvi poboljšale, da lansko posvarilo ne prihaja več v poštev in mora torej sedanje posvarilo veljati za novo prvo, a ne za drugo posvarilo. Tako bi pač moralo biti; toda zelo malo verjetno je, da bi fašistični prefekt, ki ima nalogo, da na katerikoli način najde zakonite razloge za zatretje našega tiska, postopal proti slovenskemu listu na ta način. Sumljivo je že dejstvo, da se v svojem posvaritvenem odloku sklicuje na lansko posvaritev in navaja kot vzroke za sedanjo posvaritev tudi zaplembe pred potekom enega leta po prvi posvaritvi, kar je vse znak, da ne namerava upoštevati onega enoletnega roka. To pa znači, da bo v kratkem izdal odlok za odstavitev odgovornega urednika.

Po vsem tem je torej precej jasno, da bodo «Novice» prva žrtev fašistovskega asimilacijskega besnila. Njim bodo seveda sledili ostali naši listi. Postopek bo, se razume, povsod isti: še par zaplemb po vrsti — dopis o suši, ki je uničila vse poljske pridelke, in bojazen prebivalstva, da bo pozimi moralo stradati, že zadostuje! — druga posvaritev, potem še ena zaplemba ali pa tudi ne, pa bo konec lista za listom. Pet odlokov tržaške in en odlok goriške prefekture, pa ne bo več «Edinosti», «Novice», «Malega Lista», «Istarske Riječi», «Pučkoga Prijatelja» in «Goriške Straže». Ostanejo potem le še nepolitična «Naš Glas» in «Ženski Svet» in hrvatski list za ženska ročna dela «Vez», goriški «Gospodarski List» ter «Narodni Gospodar», polumesečna priloga «Istarske Riječi» in «Razumni Gospodar», mesečna priloga «Pučkoga Prijatelja», ki izhajata kot samostojna lista. Da se bo našel kak primeren «zakonit» razlog tudi še za zatretje tega «ostanka ostankov naše narodne prosvete», ni treba dvomiti.

Skoraj bi človek rekel, kakor je dejal Krist Judežu: «Stori, kar misliš storiti!», da bi bilo vsaj že konec tega nevrednega mačkinega igranja z mišjo, ki je določena, da neizprosno izgine v njenem želodcu!

Fašizem proti duhovnikom

Rim, 13. avgusta. o. Današnji «Osservatore Romano» objavlja poluradno noto, v kateri pravi, da je videmska policija aretirala več duhovnikov, ki so skoro vsi iz Rezije in so bili odvedeni v videmske zapore ter bodo skoro gotovo konfinirani. «Osservatore Romano» protestira proti takemu postopanju videmske policije, ki je ravnala brez vednosti višjih cerkvenih oblasti. Vatikansko glasilo obžaluje, da se je to zgodilo v katoliški državi in da so policijske oblasti postopale proti duhovnikom, katere prebivalstvo ljubi in spoštuje. Imena aretirancev niso še znana.

Madžarska izzivanja

Budimpešta, 13. avgusta. d Včeraj se je vršil v prostorih paroplovne družbe pod predsedstvom grofa Almassyja ustanovni občni zbor madžarske lige za revizijo trianonske mirovne pogodbe. Izvoljen je bil poseben odbor, ki naj izdela pravila. V provinci je bilo istočasno ustanovljenih trideset pokrajinskih podružnic. Liga bo predvsem vršila v tu- in inozemstvu propagando za revizijo trianonske mirovne pogodbe.

Pred novo grško vlado

Atene, 13. avgusta. (be.) Predsednik republike je sprejel demisijo kabineta Zaimis. Konzultacije za sestavo novega kabineta se pričnо jutri.

Atene, 13. avgusta. (be.) Ministrski predsednik Zaimis bo sestavil vlado brez treh ministrov ljudske stranke, ki so demisijonirali.

Atene, 13. avgusta. (be.) V Grčiji se uvede zopet smrtna kazen.

Rusko-avstrijski odnošaji

Moskva, 13. avgusta. d. «Ekonomičkaja Žizn», oficijelno glasilo sovjeta za delo in gospodarstvo, objavlja pod naslovom «Nesmiselno izzivanje» daljši članek o avstrijsko-ruskem konfliktu. Člankar opozarja na veliko nevarnost, ki preti odnošajem med sovjetsko Rusijo in Avstrijo, ako bo avstrijska vlada še nadalje vztrajala pri svoji izzivalni politiki. Vsa avstrijska javnost dobro ve, da sta dr. Rappaport in Lengyel prišla na Dunaj izključno le v gospodarskih poslih, toda g. Hartleb svojih, nedvomno v kaki policijski stražnici spisanih natolcevanj noče preklicati. Gospodarski odnošaji med Avstrijo in sovjetsko Rusijo, ki so bili na potu najlepšega in najplodovitejšega razvoja, so naleteli v osebi tega moža, ki je sovjetsko Rusijo globoko razžalil in izzival, na resno oviro. Sovjetska vlada zahteva primeren komentar avstrijske vlade k izjavam g. Hartleba.

Sovjetske zahteve na mednarodnem kongresu strokovnih organizacij

Stockholm, 13. avgusta. d. Semkaj je dospel Lubimov na čelu 65 mož broječe delegacije na mednarodni kongres strokovnih organizacij. Pri sprejemu novinarjev je na tozadevno vprašanje izjavil, da je v smislu ruskih zahtev prva in glavna naloga strokovnih organizacij, da podpirajo delavski razred ter da se v tej smeri podvzame energična in aktivnejša akcija. Nevtraliteta mora izginiti. Angleška delegacija namerava staviti predlog za boj proti vojni nevarnosti. Sovjetski krogi so mnenja, da ne pomaga dosti govoriti o vojni nevarnosti, marveč je treba resnega dela. Kongres bo moral razpravljati tudi o obkroževanju sovjetske Rusije in o varšavskem atentatu. Ruska delegacija bo med drugim zahtevala, da proglasi kongres ruski jezik kot četrti razpravni jezik kongresa. To zahtevo opravičuje že sestava delegacije, ki jo vodijo predvsem delavci in kmetje in pa veliko število članstva (12 in pol milijona), ki ga zastopa ruska delegacija na kongresu.

Fašistične organizacije v Albaniji

Rim, 13. avgusta. o. Zastopnik fašistične stranke v Albaniji je podal «Tribuni» poročilo o fašistični organizaciji v Albaniji. Fašistične organizacije delujejo v Valoni, Draču, Tirani, Skadru in v Santi Kvaranta ter v Siaku.

Pohod severnih kitajskih čet proti jugu

London, 13. avgusta. s. «Times» poročajo iz Šanghaja, da so severne čete dosegle nove uspehe. Mogoče je, da bodo tekom enega tedna ogrožale Šanghaj. Ker je pričakovati napadov na Nanking, so bili inozemski prebivalci mesta pozvani, naj bodo pripravljeni, da se vkrcajo na vojne ladje.

London, 13. avgusta. d. Iz Kijukijanga poročajo, da je general Čangfatkvaj proglasil obsedno stanje. Vsi komunisti so bili takoj nato aretirani, 26 voditeljev komunistov pa je bilo brez sodbe justificiranih.

Šanghaj, 13. avgusta. (be.) Konzularni zbor je prepovedal povišanje carinskih doklad v območju tujih naselbin.

Usoda Sacca in Vanzettija

Charlestown, 13. avgusta. s. Ko je davi jetniški zdravnik obiskal Sacca in Vanzettija, je Sacco nekaj pisal, dočim je Vanzetti spal. Sacco je vstal, odšel k vratom ter se kakih pet minut razgovarjal z zdravnikom. Na vprašanje, ali bi bilo umestno, da se prične s prehrano, je zdravnik izjavil, da zato še ni primeren čas.

Newyork, 13. avgusta. (be.) «World» poroča, da se je eksekucija Sacca in Vanzettija odgodila na zahtevo ameriških diplomatov, ki so stalno poročali o naraščajočem sovražnem gibanju proti Zedinjenim državam. Boje se za življenje Sacca, ki ni zavžil že 28 dni nobene hrane.

Nemčija in kolonije

Williamstown, 13. avgusta s. Na zasedanju «Instituta of Politica» je izjavil bivši nemški finančni minister dr Reinhold, da smatra Nemčija izgubo svojih kolonij za krivico in da pričakuje povrnitev kolonij od Društva narodov. Povrnitev dveh ali treh kolonij bi Nemčijo zadovoljila.

Ministrski jubilej dr. Stresemanna

Berlin, 13. avgusta. (be.) Dr. Stresemann, ki praznuje danes štiriletnico ministrovanja, je bil dosedaj minister v osmih kabinetih in dvakrat tudi ministrski predsednik. Od leta 1923. naprej je zunanji minister. Prekaša Stresemanna v ministrski karijeri edinole minister za državno brambo Gessler, ki je sodeloval dosedaj v 14 ministrstvih.

Mont Blanc — Monte Mussolini . . .

Chamonix, 13. avgusta. s. Karavana gorskih vodnikov se je danes s pomočjo patriotskih organizacij odpravila na Mont Blanc, da zasadi nanj francosko zastavo. Ta manifestacija naj bi pokazala svetu, da je Mont Blanc na francoskem ozemlju. Ta gesta naj bi bila odgovor na zadnjo italijansko idejo, da bi imenovali Mont Blanc Monte Mussolini.

Danes v nedeljo in pondeljek: Senzacijonalna oficirska špijonažna tragedija v 20. dejanjih, v glavni vlogi francoska lepotica Maria DALBAICIN.

Kino «Dvor»
Telefon 2730.

Danes monumentalni francoski filmski umotvor, ki prekaša «Königsmark». — Prvič v Ljubljani! — PREMIERA! — Novo!

ŠPIJONKA Z BALKANA

Razprodane predstave v Beogradu!

Veleizdaja! Špijonaža! Špijonka s črnimi očmi! — PREDSTAVE: v nedeljo in pondeljek ob pol 11. dop., 3., pol 5., 6., pol 8., 9. uri. — Pri vseh predstavah sodeluje umetniški orkester.

Kino «Dvor»

Naši kraji in ljudje

Naši kandidati

Priobčujemo slike nekaterih kandidatov na napredni listi dr. Gregorja Žerjava v volilnem okrožju Ljubljana-Novo mesto. Z objavljanjem slik kandidatov in namestnikov v obeh slovenskih okrožjih bomo nadaljevali, kakor nam bodo dospevale.

Klement Belovsky, posestnik v občini Mirna, kandidat za sreza **Črnomelj** in **Novo mesto.**

Anton Jug, gimn. ravnatelj v Ljubljani, kandidat za sreza **Kočevje** in **Krško.**

Rudolf Juvan, zastavljalni uradnik v Ljubljani, kandidat za sreza **Litija in Logatec.**

Ivan Lončar, župan in posestnik v Tržiču, kandidat **za srez Kranj.**

Hrepenenje po Ameriki

Izkušen Slovenec, ki je dolgo bival v Ameriki in zdaj po povratku v staro domovino spoznava razmere v naši državi, nam pošilja naslednje zanimivo in poučno pismo:

Naj govorim s komur hočem, vsak bi se rad izselil v Ameriko. Prepričan sem, ako bi zopet odprli pot, kakor je bilo to prej vojno, bi se izpraznila polovica Evrope. Ljudje pač še vedno mislijo, da se v Ameriki pobira zlato na cesti. A temu je ravno nasprotno. V Ameriki morajo delati ljudje kakor črna živina (posebno priseljenci)! Res je, da dobro zaslužijo, toda tudi uničijo živce in mišičevje pred pravim časom. Ko sem jaz leta 1904. prišel prvič v Ameriko, si je človek lažje pomagal. Ako si takrat stopil v kak salon (gostilno) in naročil za 5 centov piva, si se lahko najedel zastonj. Sira, gnjati, klobasic in drugega je bilo kakor v Indiji Koromandiji. Še celo juho so ti servirali franko. In to je trajalo do leta 1915-16. Tega leta je bilo vse odpravljeno in danes moraš plačati vsak košček kruha.

Naši priseljeni inteligenti pridejo le s težavo do bolije ali celo državne službe. Vsak izmed teh srečnih pa mora biti že ameriški državljan, obvladati mora dobro državni jezik in mora imeti še protekcijo. Ako vsega tega ni, moraš prijeti za kramp ali lopato, kakor vsak preprost delavec. Shajališče teh reducirancev je na tako imenovanem Bowery v Newyorku. Tam naletiš na evropske profesorje, kapetane, učitelje in sploh na višje in nižje uradnike, ki v bedi propadajo. Ako greš malo dalje in kreneš na desno, naletiš zopet na celo vrsto brezposelnih, ki se tiščijo drug poleg drugega in čakajo pred neko cerkvijo, da dobe kavo s kruhom ali pa malo vodene juhe. Če proti večeru kreneš v park, so že vse klopi zasedene za prenočevanje.

Ako bi hotel vse opisati, kar sem videl, in sam doživel v obljubljeni deželi Ameriki, bi gotovo ne dobil toliko prostora v našem »Jutru«. Mogoče bo kdo rekel: Zakaj pa se vsak, kdor pride zopet v domovino, vrne v Ameriko in noče ostati doma? Po mojem mnenju je to radi tega, ker ima danes dolar visoko vrednost. Ako bi pa zaslužil pri nas dnevno 100 Din, a v Ameriki samo 2 dolarja, bi si gotovo vsak premislil, preden bi se vrnil nazaj čez lužo. Pravijo, da je Amerika svobodna, jaz pa rečem, da človek v Jugoslaviji bolj svobodno živi.

K sklepu povdarim: ako bi bilo pri nas že vse urejeno, da bi nas davki tako ne uničevali in da bi ljudje delali tako, kakor v Ameriki, bi bila pri nas **dvojna Amerika.**

F. S.

Esejist Janko Lavrin

naš belokranjski rojak, profesor na univerzi v Nottinghamu, slovenski kulturni konzul na Angleškem, se mudi sedaj na počitnicah v Sloveniji.

Na koncu našega sveta

Kranjska gora, sredi avgusta.

Tiha melanholija je razlita nad vso pokrajino korenškega jezera, kjer se zbira Sava in se v pokojni samoti pripravlja za drzni pohod skozi vso Jugoslavijo. Živega glasu ni širom okrog; poletno solnce strmi enolično v ozko dolino, jezerska tesna gladina se svetlika monotono, če za trenutek slaboten veter spolzi skozi zapuščeno bičje. In da ne gleda na to samoto vesela Planica s svojimi srebrnimi, s snegom pokritimi tovariši, bi človek mislil, da se vozi mimo utopljene zagorske vasi, ki so jo zaradi njenih grehov ugonobili zelenkasto umazani valovi začaranega jezera.

Cesta je vzpeta tik nad jezercem in je položena ob vznožju zelenih Karavank, ki so v tem predelu relativno jako nizke in dosezajo nedaleč odtod na korenškem prelazu najnižjo visočino. Cesta je slaba in vidi se takoj, da ni prometa na nji. Tu in tam je razvita od hudournika, ki je pljusnil preko svojega jarka in šinil kar čez cesto. Avtomobil ne more razvijati svoje normalne brzine, ker preveč odskakuje in je cesta tako ozka, da jo naš avto skoro vso zavzema. Nasproti prihajajoča živina nas gleda zavzeta in ne ve, kam bi se umaknila. No, naš šofer je preudaren in pameten dečko: najmlajši je izmed vseh šoferjev v Jugoslaviji, komaj devet let šteje, pa bi se mu lahko zaupal tudi na divji poti na sam Vršič. Avto postane, dečko komaj vidno posmehne; živina defilira mimo, avto zabrenči in zdirka skozi samoto.

Puščoba izginja vedno bolj, solnce se smeje tod že dobrovoljno. Na levi se je razgalila vsa slikovita Planica s svojimi razdrapanimi, golimi gorami. Izza snega se blešči vitki Jalovec, z ogromnimi boki je uprta nanj široka Mojstrovka in od Kotovega vrha pa do zadnjih pečin treh Ponc se iskrita v silnem solncu srebro spranih skal in jasna belina večnega snega. Toda samo za trenutek. Živo zagrinjalo, spleteno iz zelenih smrek in stoletnih hoj, završi jadrno od nekod iz dehteče zagorske modrine in zakrije srebro in vse bogastvo zaklete planinske kraljičine in se ti zdi, da si samo sanjal.

Mladi dečko, naš šofer Boris, se komaj namuzne in z roko komaj vidno nekaj tipa po volanu. In avto zabrenči in **smukne med hišami v zadnjo slovensko, v zadnjo jugoslovensko vas.** Rateče. Vaščani se umikajo s ceste in čudoma strme na ljudi, ki so prišli na obisk k njim, ki so najzapuščenejši med najzapuščenejšimi. S črno zavistjo, z živim občudovanjem zre hribovska deca na malega, moško zavestnega šoferja, ki vodi z največjo sigurnostjo težki avto skozi ozko vaško ulico, ki je čudovito tiha in na obeh straneh okrašena z rdečim cvetjem, visečim z visokih linic nizko po zidu. Tri kratke hipe — in avto brni že zopet med poljem. Izza črnega, visokega zelenja tam na levi se sveti zopet srebro, kot da je udelano v samo jasno modro nebo — izdani, ugrabljeni orjak Mangart kipi tam naravnost do solnca, kot da protestira prav pred božjim tronom zaradi sramote, ki so ga z njo oblatili ljudje in golazen iz daljnih nižin, kjer ni zvestobe in silnega planinskega hrepenenja.

Avto se zasuče in zdrkne v stran. Bližajo se graničarji in onstran meje se leno pretegavajo slokobedri Lahi in si popravljajo smešne čepice. Dečko Boris, naš moški šofer, se ozre za trenutek preko meje, posmehne se zaničljivo in zamahne z roko. Avto rine nazaj in brni, brni, da jeka sem doli od Klanške strani; Borisova roka počiva mirno na volanu, avto se obrača in že drvi po cesti proti Ratečam, skozi Rateče in piska žalostno mimo mesta, kjer je zagledal naš tovariš Joško Tonejc žalostno smrt. Podkoren, samotna pot ob senčnih Vitrančevih senožetih — in že se smeje praznična Borovška ves in že žvrgolijo krog in krog čudokrasne vile, ki jih je letos Borovška ves vsa polna in so prišle z daljnega juga, kjer rodi vsak solnčni žarek vilo-krasotico in je vsaka misel žvrgoleča pesem. Elegantno se avto zapelje in že je v garaži Slavčevega hotela, kjer je doma najboljše vince zame, a samo za druge nasmeh najzalših deklet, ki jih pa zaradi prepovedi nikakor ne smem posebej hvaliti.

In Boris, naš moški šofer, se mi posmeje in že ve, zakaj se mi je posmejal. Kakor star vojščak salutira z mirno roko in dasi je najmlajši, je vendar najboljši in najpametnejši šofer — za svoj trud ne zahteva niti pare. Bog ga živi in ga priporočam vsakomur na vsaki poti od Rateč pa doli do Kajmakčalana.

Josip Vandot.

Najmlajši jugoslovenski šofer, Boris Menard iz Ljubljane.

Odbor obrtnega društva v Središču ob Dravi

(V sredi predsednik Zadravec.)

Društvo je bilo ustanovljeno leta 1920, — l. 1921 je ustanovilo obrtno nadaljevalno šolo v Središču, katero po večini še danes vzdržuje. Tudi sicer je društvo zelo agilno, priredilo je več shodov, sestankov in zabav in se živahno udeležuje obrtno-stanovskega dela v mariborski oblasti. — V Središču se vrši danes zlet Jugoslovenske gasilske zveze.

Tihotapci saharina v Dravski dolini

Zaplemba tihotapskega blaga s kon'i vred na meji. — Tihotapstvo v Mariboru. — Aretacija tihotapcev in razpečevalcev.

Maribor, 13. avgusta

Pred par dnevi se je nekje v Dravski dolini pripeljal z brodom čez Dravo že dolgo zasledovani tihotapec raznega blaga, Ignac K. Tudi tokrat ni prišel prazen. Bil je dobro založen s saharinom. Ker pa ga je izmučila dolgotrajna in naporna pot, se je podal v krčmo, da se primerno okrepča. Obenem je tudi pričakoval svojega enakovrednega tovariša Jerneja Š., ki se raje peča s tihotapstvom, kakor da bi opravljal svojo obrt. Orožništvo je bilo pravočasno opozorjeno na Ignaca K. Izvršilo je aretacijo, zaplenilo saharin in Ignaca spravilo na varno. Orožniki so nato ostali še dalje na preži. Ni preteklo mnogo časa, ko je prišel v gostilno tudi Ignacov pričakovani tovariš Jernej. Sedel je v gostilno in čakal. Polagoma ga je očividno začelo skrbeti, kje se Ignac tako dolgo mudi. Povprašal je gostilničarja, ki mu je kratko pojasnil, da ga čaka zaman. To je Jerneja tako splašilo, da jo je hotel naglo odkuriti. Toda enaka smola, kakor Ignaca, je doletela tudi njega. Orožniška patrulja ga je čvrsto prijela in ga združila z Ignacom ter oba vredna tovariša skupno s 5 kg zaplenjenega saharina izročila finančni kontroli, ta pa v sodnijske zapore v Mariboru, kjer čakata na sodbo.

Na meji blizu Sv. Križa nad Mariborom je neki W. hotel vtihotapiti brez vsake carine in drugih pristojbin na naše ozemlje sladkor, saharin in še nekaj drugih, carini podvrženih predmetov. Blaga je imel toliko, da ga je naložil kar na voz in ga hotel s konji potegniti preko meje. Toda finančna kontrola, ki pazno čuva mejo, je drznega tihotapskega voznika seveda takoj zasačila in mu zaplenila voz z blagom in vprego. Vse to je izgubljeno za tihotapca ,povrhu pa bo moral plačati še občutno globo in odsedeti zapor. Ali ne bi bilo za kmetiča bolje, da bi raje vestno obdeloval njive, kakor da se ukvarja s tako opasnim poslom?!

Tudi železnice smatrajo tihotapci še vedno za ugodno prevozno sredstvo. Včasi jim kako malenkostno tihotapstvo res uspe, toda morajo biti že precej prebrisani, kajti na železnici je vedno dovolj organov, ki strogo pazijo na kretanje sumljivih potnikov. Tako je bil pred par dnevi na glavnem kolodvoru v Mariboru opazovan neki mož, ki se je zdel precej nenormalno rejen. Povabili so ga na stražnico in ugotovili, da njegova debelost zares ni pristna. Možak je imel pod suknjo in v suknji okoli 5 kg saharina, ki ga je nameraval pretihotapiti na Hrvatsko.

Nekatere mariborske branjevke na Glavnem trgu tudi menijo, da jim njihova trgovina ne prinaša dovolj zaslužka. Da bi

Naši podeželski odri

Diletantje v Podsredi v bizeljskem okraju so nedavno uprizorili z lepim uspehom igro: «Med hajduke pa ne gremo.» Slika predstavlja marljive igralke in igralce po predstavi.

Slavnostni sprevod gasilcev v Kranju z novo motorno brizgalno

torej izboljšale bilanco svojega poslovanja, si pomagajo s prodajanjem vtihotapljenega saharina, pri čemer precej zaslužijo. . . . ako . . . Da, ako jim ne bi organi kaj hitro prišli na sled! V hiši neke take branjevke je finančna kontrola te dni izvršila preiskavo in res našla v neki vreči okrog 3 kg saharina v škatljicah. Branjevka se bo seveda morala zagovarjati pri oblasti in bo občutno kaznovana. Tihotapstvo s saharinom je torej v Mariboru in okrog precej v cvetju. Ne glede na riskantno trgovanje z njim in na občutne kazni se je čuditi ljudem, da kupujejo saharin, ki je dovolj škodljiv človeškemu organizmu. Celo v Avstriji, odkoder prihaja ves vtihotapljeni saharin, je zabranjen v prodaji in vsak zavoček je opremljen z listkom: »Inlandsverkauf untersagt!«, kar je pač zadostni dokaz o koristnosti saharina.

Voda zalila Kisovški rov

Zagorje, 13. avgusta

V četrtek, 11. t. m., se je hitro razširila novica, da je Kisovški rov zalila voda in da bo mnogo delavstva brez dela. Vaš dopisnik je na pristojnem mestu prejel naslednje informacije:

Nedavno so na Martanovčevi parceli na Lokah našli velike plasti premoga. Pričeli so torej z odkopom iz Kisovca pod Medijo na Martanovčevo polje. Pri tem delu so v četrtek naleteli na dolomit in so ga začeli razstreljevati. Kar naenkrat so opazili, da je voda vdrla v rov. Voda se ni mogla naenkrat zadržati in je tekla po novo skopani 60 m dolgi progi v jarek II. horizonta in v IV. horizont, kjer se nahaja najboljši premog. Vodni pritisk se je sčasoma povečal na 8000 litrov na minuto, kar seveda sesalke niso mogle zmagovati in so jih morali demontirati.

Treba je bilo ugotoviti, odkod je voda vdrla v rov; ali iz potoka Medije, malega potočka Ribnik, ali iz hriba Borovnika, v katerem je polno vode. V petek se je pripelja! tudi g. rudniški glavar Stergar. Končno se je danes v soboto zjutraj posrečilo strokovnjakom, da so omejili nadaljni pritok vode. In kakor se čuje, bodo lahko v 4 dneh z delom zopet nadaljevali.

Delavstvo je bilo silno obupano, kajti, ako se strokovnjakom ne bi posrečilo pritok zajeziti, bi voda zalila ves rov in par sto delavcev bi bilo brez kruha.

Na lovu za hajdukinjo Stojo Markovićevo

Zagreb, 13. avgusta.

Za črnogorsko hajdukinjo Stojo Markovićevo, ki je v petek dopoldne pobegnila iz ženske kaznilnice v Zagrebu, je na nogah ves detektivski aparat. Policiji se je posrečilo izslediti šoferja, ki je pomagal znani odmetnici Stoji Markovićevi pri begu iz zagrebških zaporov. Šofer je izjavil, da ga je najel neznan moški ter da je njega in neko žensko, ki je po opisu brez dvoma Markovićeva, popeljal do Tuškanca. Tam sta oba izstopila in odšla peš dalje. Šofer pa se je s svojim avtomobilom vrnil v Zagreb. O Markovićevi in njenem spremljevalcu doslej policija ni mogla najti še nobenega sledu.

Po štirih letih odkrit umor

Osluševci, 12. avgusta

Dne 23. marca zjutraj rano je prebivalce vasi Muretinci niže Ptuja vznemirila novica, da je mladi komaj eno leto poročeni posestnik Franc Janžekovič ubit. Uboj se je izvršil na njegovem dvorišču. Orožništvo je aretiralo osumljeno njegovo ženo Marijo, roj. Tomažič, njenega očeta Štefana Tomažiča iz Male vasi in brata Ožvalda Tomažiča. Osumljeni so bili radi tega, ker so prejšnji večer prihajali iz Ptuja in se prepirali med seboj, kar so sosedje slišali.

Pri preiskavi je Ožvald Tomažič izjavil, da je on sam ubil svaka Janžekoviča, nakar sta bila žena in njen oče izpuščena iz preiskovalnega zapora. Pred poroto je torej prišel samo ženin brat, oziroma svak ubitega Janžekoviča Ožvald Tomažič. A po čudnem naključju in nerazumevanju stavljenih vprašanj, ki so se glasila na uboj in prekoračeni silobran, so porotniki oboje zanikali, radi česar je bil Ožvald Tomažič oproščen.

Vdova po ubitem Janžekoviču se je kmalu potem poročila s posestnikovim sinom Janezom Ribičem iz Male vasi, s katerim je imela že prej ljubavno razmerje. Govori se da se to razmerje tudi ni prekinilo za časa njenega leto dni trajajočega zakona.

Nedavno pa je orožništvo ponovno aretiralo Ožvalda Tomažiča in z njim tudi Janeza Ribiča. Po izjavi neke priče, ki pri porotni obravnavi ni bila zaslišana, je pokojnega Franca Janžekoviča umoril Janez Ribič.

Dotična priča je že pred par dnevi o stvari pripovedovala tudi vašemu poročevalcu. Na vprašanje, zakaj ni takrat, ko se je vršila preiskava, povedala, kar je videla in vedela, izjavlja, da to ni bilo mogoče radi botrine z Ribičevimi starši. Sedaj pa priči vest ne da miru in mora povedati, da je Ribič pričakoval iz Ptuja vračajoče Tomažiče in Janžekoviča ter menda z njihovo vednostjo umoril Janžekoviča, da je tako prišel na posestvo in obnovil nekaj časa motene ljubezenske odnošaje z Marijo.

Ako se navedbe te nove priče, ki je nota bene sosed Tomažičevih in trdi, da je videla, kako se je pri svinjskem hlevu Ribiču izpodrsnilo, ko je v nervoznem pričakovanju hitel Janžekoviču nasproti, potrdijo, tedaj ni dvoma, da je bil strašni umor že skoraj 2 leti snovan. Tudi se je izkazalo, da je kritično noč bil Ribič doma, dočim je pri prvi preiskavi trdil, da je bil v Celju. V rokah ima sedaj zadevo sodišče in gotovo dobi morilec zasluženo kazen.

SLS stranka srednjeveškega duševnega nasilja

Župnik radi volitev izreka interdikt nad volilcem. — Zloraba vere v politične svrhe. — Dvojna mera morale SLS

V Preddvoru na Gorenjskem so bile meseca julija občinske volitve. Župnik Franc Lakmayer je bil doslej absolutni politični in duševni gospodar v tej občini. Pri teh obč. volitvah pa se mu je nekaj kmetov uprlo in postavili so listo, ki je imela precej uspeha. Agitator za to listo je bil tudi kmetovalec Aleš Pekovec, poštenjak od nog do glave, ki se mu je uprlo, da bi mirno gledal, kako sramotno gospodarijo gotovi elementi v občini. Aleš Pekovec je veren človek, ki je kaj pogosto zahajal k obhajilu. Nihče se ni spodtikal nad tem, da ni pristaš g. župnika, akoravno vneto vrši svoje verske dolžnosti. In tudi župnik je bil z njim zadovoljen do volitev. Povodom volitev pa je Aleš Pekovec nastopil s kritiko občinskega gospodarstva in ga nekateri prizadeti tožijo pri okrajnem sodišču radi žaljenja časti. Preden pa se je ta stvar pred sodiščem razpletla, je Aleš Pekovec prejel naslednje pismo župnika Franceta Lakmayerja:

Alešu Pekovec, posestniku h. št. 3

Zaradi očitnega pohujšanja, ki ste ga dali celi občini pretečene dni, ko ste **vedoma in zlobno lagali in obrekovali,** Vas kot Vaš župnik izključim za dobo pet mesecev, do 20. decembra t. l., od sv. obhajila in torej ne dovolim Vam pristopiti k mizi Gospodovi v župnijah preddvorske občine: Preddvoru, Goričah, Trsteniku in Kokri.

Ako bi pa kljub prepovedi pristopili, Vas obhajujoči duhovnik prezre. O tem obveščam vse dotične duhovnike.

Že mnogokrat so se farani nad Vašo **skrajno hinavščino** in zlobnostjo spodtikali, ko so Vas kot **očitnega** grešnika gledali pri mizi Gospodovi! Res! Vaša drznost je presegala in presega vse meje!

Bil sem do Vas skrajno obziriiv in prizanesljiv, a sedaj ste dopolnili mero hudobije in zato Vas kot **očitnega grešnika** cerkveno kaznujem.

Če se pa v tem času zopet pregrešite s kako očitno lažjo ali obrekovanjem, boste izključeni od sv. obhajila vernikov do posta prihodnjega leta.

V slučaju, da bi v tem času smrtno nevarno oboleli, boste obžalovali pohujšanje pred tremi pričami in prosili odpuščanja, kar bodo dotične priče razglasile bo občini.

V Preddvoru, dne 25. julija 1927.

Franc Lakmayer l. r., župnik

N. B. Opozarjam Vas, da me do tega koraka ni prisilila **nobena maščevalnost** zaradi agitiranja, ampak hočem, da Aleš postane vreden svojih dveh poštenih bratov! Da Aleš spozna, da se nahaja na zelo nevarni poti pogube!

Glede volitev pripomnim, da mi je še celo všeč, da pride nekaj drugih mož v odbor! **Pa niso prišli v odbor po pošteni agitaciji!**

Naravno, da je ta interdikt vzbudil v vsej okolici veliko in mučno pozornost. Ljudstvo, v kolikor pozna vso zadevo, se zgraža nad župnikom in zbija šale radi njegovega dejanja. Stvar pa je prodrla v širše kroge in postaja

kulturna afera prvega reda

Na prvi pogled je jasno, da gre za politično osveto župnika za volilni upor državljana, ki je postopal po svojem prepričanju. Ako je Pekovec v agitaciji kaj rekel, česar ne more direktno dokazati, to se bo pokazalo. A to ni merodajno, kajti nedvomno je že zdaj, da je imel kot občinar povoda dovolj, da kritikuje dosedanji odbor in župnikove kandidate. V nobenem primeru pa to ne briga cerkvene oblasti, temveč le sodišče, če ga razžaljeni pozovejo na pomoč.

Župnik hoče Pekovca osramotiti in ponižati, da zastraši druge. Pismo g. Lakmayerja zelo spominja na srednji vek in je za celo Slovenstvo velika sramota. V prosvetljenejših narodih bi tak župnik ni en dan ne mogel ostati na svojem mestu. Interdikt g. Lakmayerja, ki mu slede trije župniki iste fare, je nedvomno znan tudi višji cerkveni oblasti, a ta ne gane s prstom. Saj je to v intencijah politike Škofa.

Gospodje pa se jako motijo, če mislijo, da jim te metode kaj koristijo. Ta meč je zelo dvorezen in vzbuja v ljudstvu dvome v resnost cerkvenih kazni. Gg. politični duhovniki, ki se tako spozabljajo, se upravičeno smatrajo kot **neizmerno smešni zeloti.**

S stališča cerkvenega prava ni jasno, kaj je prav za prav ta čudovita kazen, ki jo je izrekel župnik. Vsekako jo je spekel in objavil pismeno drugim župnikom in obdolžencu **brez vsake preiskave in razprave.** Stvar je taka, kakor če prizadeti sam toži in sodi. Izključenje od zakramentov je del kazni **»interdikta«, ki ga sploh ne more izreči kak župnik.** Za delikt po Can. 2355, ki pa za ta slučaj ne more priti v poštev, taka kazen sploh ne obstoja. Izrek župnika je popolnoma samolasten in brez podlage v kanonskem pravu in je za žalitev, ki je v njem, župnik odgovoren užaljenemu po zakonu, cerkvenemu predstojniku pa disciplinarno. V naših razmerah je seveda le pričakovati, da škof župnika še pohvali.

Cerkvena kazen je ponižana v politično sredstvo, ki je pa bolj farsa kakor resnoba. Naš narod ima v tem pogledu dober pregovor: **»Vera gre po duhovnikih gor, po duhovnikih dol!«**

Morda bi bilo umestneje, da se uporabljajo od strani cerkve kanonične kazni zato, da se napravi red v duhovščini sami. G. Korošec je zadnji čas zelo živahen, da druge uči morale. Mesto da preganjajo ubogega Aleša Pekovca iz Preddvora, naj cerkveni krogi raje proučujejo Can. 2357 in 2359.

Nepojasnjen požar v Budini pri Ptuju

Požrtvovalen železničar med gorečim tramovjem.

Ptuj, 13. avgusta.

Zvečer ob 19.45 je izbruhnil nenadoma požar v hiši zakoncev Meglič v Budini pri Ptuju. Imenovana sta se mudila danes v Mariboru, odkoder sta se vrnila z večernim vlakom. Komaj sta prispela domov, je bila naenkrat vsa hiša v plamenu. Poslopja so bila krita s slamo in je pogorelo vse do tal. Bližnjim sosedom in požarni brambi iz Ptuja, ki je bila takoj na licu mesta, se je posrečilo rešiti vsaj živino.

Pri reševalni akciji se je najbolj odlikoval železničar Franjo *Winkler*, ki je bil eden izmed prvih na kraju nesreče. Pri reševanju pohištva iz goreče hiše ni pazil, da je ogenj že tako napredoval, da sta se naenkrat zrušila nad njim streha in strop in ga pokopala pod seboj. Winkler je dobil tako težke opekline, da ga je moral gasilski avto takoj prepeljati v bolnico. Škoda je velika. Kako je ogenj nastal, še ni znano.

Neprestano naraščanje tatvin v mestu in na deželi

Popuščanje javne varnosti. Posledica brezposelnosti. Tatinske organizacije stanovanjskih podgan in kradljivcev koles.

Ljubljana, 13 avgusta

Tatvine in vlomi so v Ljubljani, v okolici, pa tudi zunaj na deželi čedalje bolj pogosti. V mestu je v najbolj vročih tednih število tatvin nekoliko padlo, zato pa je bilo čuti tem več o tatinskih posetih stanovanj v kmetskih hišah. Svedrovci so na poslu posebno tedaj, ako so dodobra prepričani, da so hiše prazne, brez čuvarja, ko se ljudje mudijo zunaj pri poljskem delu. Seveda pa kmetski domovi, zlasti gostilne ali trgovinice niso varne pred vlomilsko sodrgo ponoči. Orožniki so imeli zadnje čase obilo posla z rafiniranimi uzmoviči, katerih za enkrat še nimajo vseh pod ključem.

Po deželi se je klatilo in se še klati obilica delomržnežev, po večini mladih ljudi, ki se včasi družijo v cele tolpe in odhajajo na delo skupno ter si potem dele plen. Največkrat pa se pobratita samo po dva taka nepridiprava, ki potujeta iz kraja v kraj, si podnevi ogledata pripraven objekt za vlom ali tatvino, ki jo ponoči izvršita, nato pa izgineta kakor kafra po ure in ure daleč, kjer se zopet lotita dela.

V ljubljanski okolici straši že mesece France Strgar, zunaj na deželi pa neki Petrič poleg oblice drugih pičkov z dolgimi krempiji. Javna varnost je na deželi močno padla, kar je v zvezi s čedalje večjo brezposelnostjo.

V Ljubljani so dalje na delu »stanovanjske podgane«, mali vlomilci v barake, žeparji in priložnostni tatovi. Skoro najhujši vseh tatinskih tipov pa so »kolesarji«. Ne mine dan, da ne bi bili prijavljeni vsaj dve tatvini koles. Kam ti tatovi odpremljajo ukradena kolesa, še doslej ni točno dognano. Skoro gotovo pa je, da obstoja nekje delavnica, kjer tatovi ukradena kolesa predelajo, nakar jih prodajajo na deželo ali jih celo spravljajo v denar nižje doli na Hrvatskem.

Samo letos je bilo policiji prijavljenih že kakih sto tatvin koles, izvršenih v ljubljanskem policijskem okolišu. Koliko pa jih je bilo pokradenih v okolici mesta in koliko na deželi? Policiji se posreči izslediti le tu in tam kakega tatu koles, ki je ukradel kolo samo slučajno, ni pa mogoče priti na sled organiziranj tolpi kolesarskih tatov. Enako je glede lopovskih članov podganje družbe, ki imajo zatočišče in skrivališče ukradenega blaga baje pri neki ženski v bližnji ljubljanski okolici. Tatovi so izredno predrzni; obenem pa tako rafinirani, da jim ni mogoče priti za hrbet ter jih razkrinkati. Te vrste tatovi se po navadi rekrutirajo iz mladih pokvarjencev s periferije, ki obljubljajo postati še pravcati strah Ljubljane.

Dopisi

JEŽICA. Prvotno za danes določena sokolska prireditev se vrši v nedeljo, dne 21. avgusta pri Florjančku (sedaj Štirn). Prijavljena je velika udeležba Sokolstva iz ljubljanskih in bližnjih društev Pri telovadbi in veselici sodeluje priznana godba Sokola I., ki odkoraka izpred Narodnega doma v Ljubljani točno ob 13. uri na Ježico, kjer je pri Urbančku ob pol 15. sprejem. Javna telovadba se prične ob 16. in bo nastop najboljših telovadcev gotovo vsakogar zadovoljil Za zabavo, za jed in pijačo je najskrbneje pripravljeno. Pričakujemo, da bodo tudi domačini s številno udeležbo pokazali, da cenijo vztrajno prizadevanje našega Sokola. Prijatelji plemenitega sokolskega dela in prijetne zabave, v nedeljo vsi k Štirnu! Zdravo! 1216

RAJHENBURG. Kakor že javljeno, priredi rajhenburški Sokol danes popoldne svoj javni nastop, po katerem se razvije na lepem in prijetnem veseličnem prostoru neprisiljena zabava ob sviranju godbe domačega gasilnega društva. Za tešitev gladu in žeje bodo v mnogih pavijonih skrbele narodne dame; v tem pogledu ne grozi posetnikom nikaka nevarnost. Železniška zveza je na vse strani nadvse ugodna a Rajhenburg je letoviščarski kraj, čigar prirodna lepota razveseli posetnika. Pridite torej, bratje in sestre, kakor tudi vsi sonišljeniki in prijatelji Sokolstva in podprite naše narodno in kulturno delo! Zdravo! 1219

Naši onstran granic

p— *Iz Idrije* so poslali letos v morsko kopališče v Gradežu 5 bolehnih otrok. Štroške plača fašij. Goriška «La Vedetta dell' Isonzo» hvali fašistično človekoljubnost in dostavlja, da bo drugorodno ljudstvo s spoštovanjem videlo v fašizmu svojega velikega dobrotnika! Idrijski rudarji žive v bedi, ker jih italijanska uprava nesramno izžema. Nedavno so jim znižali plače, dasi se jim obetali povišek. Idrija je velika in na stotine je v njej bolehnih otrok. Ako bi imel fašizem, ki razpolaga z ogromnimi denarnimi sredstvi, res kaj srca do idrijskih otrok, bi jih poslal v Gradež večje število pa ne samo 5 balil!

p— *V Tolminu* prirejajo raznovrstne plese ne veselice v zabavo tujcem, katere so privabili na letovišče. Organizirali so 6. t. m. posebno veliko prireditev tako-le po benečansko. Potem pa je sledila veselica za domače otroke, po katerih steza fašizem svoje krempije...

p— *Velika tatvina.* Nadzornik paroplovne družbe Adria je pri pregledovanju skladišč v ulici Goldoni ugotovil tatvino raznih reči v vrednosti 60.000 lir. Prijeli so nekega M. Mandića in N. Nikolića, ki sta osumljena, da sta izvršila tatvino.

p— *Prepovedani prireditvi.* V Št. Mavru pri Gorici in v Kobaridu sta se imeli vršiti 14. t. m. kulturni prireditvi. Oblast ju je prepovedala.

p— *Poročil se je* kipar Fran Gorše z učiteljico Maro Kodričevo.

p— *Arabščino* so uvedli na italijanski gimnaziji v tripolitanskem Bengasiju kot učni predmet v času, ko so v Julijski Krajini v Evropi vrgli iz vseh šol jezik avtohtonega prebivalstva, italijanski minister se celo ponaša s tem pred kulturnim svetom.

p— *Pri Črnem vrhu* nad Idrijo je bil 11. t. m. slovesno zaprisežen 152. infanterijski polk. Vojaški kaplan in poveljnik sta naglašala hrabrost sassarskega polka na Krasu in ob Piavi. Ob meji se vršijo pogostoma zaprisege italijanskega vojaštva.

p— *Rop v Brestovici.* Pred poroto v Gorici se je vršila razprava proti štirim mladeničem, ki so bili obtoženi, da so lani oropali v Brestovici na Krasu Andreja Krošlja ter mu vzeli 15.800 lir. Izmed obtožencev so prisotni trije: Jos. Pahor, Avguštin Perdec in Rudolf Ferfolja, odsoten pa je Karol Perdec, ki je pobegnil iz zapora. Obsojen je Jos. Pahor na 8 let in 22 dni ječe, Perdec in Ferfolja sta oproščena. Takoj nato se je vršila razprava proti Karlu Perdecu, ki je obsojen na 15 let ječe.

Zanesljivo zaščitno in zdravilno sredstvo

pri vseh hemeroidalnih obolenjih je specifično ugodno delujoči «POSTERIZAN». — Ta preparat je pripravljen na podlagi najnovejših znanstvenih raziskovanj iz črevesnih bakterij, ki po cele mesece povzročajo hemeroidalno vnetje. Nobeno sredstvo ne deluje v toliki meri povoljno in brzo na hemeroidalne težkoče kakor «POSTERIZAN», ki se dobiva po vseh lekarnah. — Informativno znanstveno razpravo o tem pošilja brezplačno «ISIS» d. d. Zagreb. 9021-a

Solkanski most

Pred par dnevi se je izvršila slovesna inavguracija novega mostu čez Sočo pri Solkanu. Leta 1906. je bil izgrajen solkanski most, delo je izvršila tvrdka Redlich in Berger, porušen je bil v vojni l. 1916. Za časa gradbe nove planinske železnice se je mnogo pisalo o slovečem solkanskem mostu, ki predstavlja največji železniški most take vrste na svetu. Večji mostni oblok, 90 m, je čez Siro v Plauenu v Nemčiji, služi pa le navadnemu prometu, solkanski znaša 85 m.

O solkanskem mostu čitamo v Klodičevem opisu nove železnice s Koroškega do Trsta to-le: »Most tvori nad vodo velikanski lok 85 m. Dolžina vse zgradbe znaša 220 m s postranskimi odprtinami vred. Najbolje pojmimo smelost loka, ako se postavimo k enemu temelju in pogledamo navzgor, z neverjetno lahkoto se vzpenja ozka kamenita proga v zrak, zdi se nam, da je nemogoča stvar in da se zdaj in zdaj podere. Oblok je debel pri temelju 3.5 m, na vrhu 2.10, visok pa je 21.8 m. V stavbi je 1900 m³ četverogelnikov iz kamenolomov pri Nabrežini. Za oporno lesovje za časa gradbe so uporabili okrog 1200 m³ lesa in okrog 250 centov železa za razne zveze. Na sredi se je naslanjala vsa opora na steber v vodi, ki so ga posadili pnevmatično 9.4 m pod najnižjo vodno gladino (razlika višine vode ob suši in povodnji znaša do 8.6 m!). Na oder nad lokom so dovažali rezane kamne iz 300 m oddaljenih skladišč ter jih postavljali na osmih krajih obloka na mesto. Tako je bila zasigurana nepremičnost in enakotežnost lesenega, oziroma na njem ležečega kamenitega loka. Vse je bilo tako dobro narejeno, da so delo v 18 dneh dogotovili. Čez mesec dni so podrli oporno lesovje in pokazalo se je, da se je znižal vrh obloka le za nekaj milimetrov« . . .

V noči od 8. na 9. oktobra 1916, takoj, ko so Italijani zavzeli Gorico, sta dve mini pognali sloveči solkanski most v zrak. Avstrijci so bili na Gabrijelu in so imeli električno zvezo do mosta, o kateri so se našle sledi pri obnovi mosta. Ko so se Italijani umaknili do Piave, so prišli Avstrijci zopet v Gorico. Treba vzpostaviti železniško progo. Napravili so čez Sočo kovinasti most z 90 m težo tipa Roth in Wagner. To je bil most za silo, ki pa je služil prometu do zadnjega.

Ko so končno zagospodovali Italijani na Goriškem, so nekaj časa ugibali, ali naj zgradijo trden kovinasti most, ali naj obnove prejšnjega, ki ga je občudoval ves svet? Odločili so se za obnovo. Določili so takoj izpremembe. Debelost obloka pri temelju so znižali od 3.5 na 3.10 m in na vrhu od 2.10 na 1.80 m. Ob straneh so štiri odprtine in ne več pet. Navedeno znižanje je po italijanskem opisu imelo za posledico, da se je namesto 1960 m³ kamenja za predvojni oblok porabilo sedaj le 1600 s prihranitvijo 300.000 lir. Delo se je pričelo junija 1926, v avgustu je povodenj odnesla vse pričeto delo, nakar se je moralo od kraja začeti. Za oblok se je porabilo 700 m³ jelčnega lesa proti predvojnim 1160. Gradba obloka se je pričela 1. septembra lani, končala se je 9. decembra. Kamenje so dobili največ iz kamnolomov pri Vicenzi, za nekatere notranje dele se je porabilo nabrežinsko kamenje. Pri odstranitvi opornega lesovja je znašalo znižanje oblokovega vrha pet milimetrov. Novi most tvori enak lok 85 m, kakor prejšnji.

Tako kaže pogled na solkanski most obnovitev starega z lahko izpremembo vodilne ločne črte, da se doseže boljša porazdelitev moči po raznih sekcijah obloka. Italijanski listi pravijo, da je zgradba novega mostu izvršena izborno in da dela čast tvrdki Ragazzi v Milanu in njenim inženerjem.

Nekdanji solkanski most

Provizorični solkanski most

Novi solkanski most

Domače vesti

* **Kraljev dar Sokolu na Korčuli.** Admiral Prica prisostvuje danes sokolskemu zletu na otoku Korčuli, kjer bo v kraljevem imenu na svečan način izročil Sokolu novo zastavo.

* **Dar kraljice Marije za ljubeljsko dirko.** Kraljica Marija je poklonila zlato dozo s svojim monogramom kot častno darilo za najboljšega vozača jutrišnje avtomobilske dirke na Ljubelju. Ta nov dokaz priznanja in zanimanja naše kraljice za avtomobilski sport bo vzbudil gotovo v javnosti radosten odmev.

* **Učiteljski izpiti.** Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti smo prejeli: Z ozirom na časniško vest, da je ministrstvo prosvete odredilo, da se vrše prihodnji mesec pri vseh prosvetnih oddelkih praktični učiteljski izpiti, pojasnjujem da ta odredba **ne velja za Slovenijo,** ker se tu ne opravljajo izpiti učne usposobljenosti po čl. 30 zak. o narodnih šolah z dne 19. aprila 1904, ampak kakor je odredilo ministrstvo prosvete z odlokom O. N. br. 49.816 z dne 6. avgusta v konkretnem slučaju v zadevi neke prošnje za dovoljenje delati izpit učiteljske usposobljenosti v Subotici, da velja za učiteljstvo v Sloveniji za polaganje izpita učiteljske usposobljenosti še vedno odlok bivš. avstr. min. za uk in bogočastje od 31. julija 1886, št. 6033, v smislu naredbe min. prosvete O. N. br. 12.054 z dne 5. marca 1924.

* **Imenovanja in premestitve v sodni službi.** Premeščeni so po potrebi službe: kanclist Josip Golež od okrajnega sodišča v Ptuju k okrožnem sodišču v Mariboru; kanclist Anton Matičič od okrajnega sodišča v Ložu k okrajnemu sodišču v Logatec, kanclist Ferdo Paradiž od okrajnega sodišča v Žužemberku k okrajnemu sodišču v Kočevje, kanclist Miloš Lebič od okrajnega sodišča v Mokronogu k okr. sodišču v Brežicah. — Na lastno prošnjo je premeščen kanclist Franc Rigler od okr. sodišča v Gornji Radgoni k okr. sodišču v Ribnici. — Imenovani so: za področje viš. dež. sodišča v Ljubljani: Anton Križnik za kanclista pri okr. sodišču na Vrhniki, Anton Čmer za kanclista pri okr. sodišču v Celju, Drago Grabnar za kanclista pri dež. sodišču v Ljubljani — vsi v njihovih dosedanjih skupinah in kategorijah. — Dalje so imenovani: Janko Bogatec pisarniški oficijant pri okrajnem sodišču v Ljutomeru za kanclista pri okrožnem sodišču v Mariboru, Anton Weber, pisarniški oficijant pri okrožnem sodišču v Celju, za kanclista pri istem sodišču: Štefan Friedrich, pisarniški oficijant pri okrajnem sodišču v Murski Soboti, za kanclista pri istem sodišču: Ferdinand Habjan, vpokojeni orožniški narednik v Ljubljani, za kanclista pri okrajnem sodišču v Škofji Loki; Josip Pintar, orožniški narednik, za kanclista pri okrajnem sodišču v Ptuju; Metod Sprogar, sluga pri okrajnem sodišču v Laškem, bivši orožniški narednik, za kanclista pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici; Matija Majcen, orožniški narednik, za kanclista pri okrajnem sodišču v Mokronogu; Josip Hebar, žandarmerijski narednik, za kanclista pri okrajnem sodišču v Črnomlju; Fran Istenič, orož. narednik, za okrajno sodišče v Žužemberku; Josip Pogrujc, pehotni narednik-vodnik za kanclista pri okrajnem sodišču v Gornji Radgoni. Za kancliste v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani so imenovani: Minka Webrova in Julka Krhnetova, obe pisarniški oficijantinji pri deželnem sodišču v Ljubljani, in orožniški narednik Anton Holc, Franc Ferjančič, Janez Žagar in Bernard Kovač. Za pisarniške pripravnike v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani sta imenovana Rudolf Dečman, pisarniški pomočnik pri okrožnem sodišču v Celju, in Zdravko Baumgartner, pisarniški pomočnik pri okrajnem sodišču v Tržiču.

* **Razgovor z Jankom Lavrinom.** Pod tem naslovom je včerajšnji »Slov. Narod« objavil nekaj podatkov o profesorju londonske univerze g. Janku Lavrinu v obliki intervjuva. Opozarjajo nas, da je ta »razgovor« izšel brez vednosti g. profesorja in da od njega ni bil aprobiran Gre namreč le za privatne informacije našega sotrudnika, ki so bile potem sestavljene in objavljene v obliki intervjuva.

* **Preserje pri Ljubljani.** Zadnji »Kmetski list« se moti ali pa vedoma laže, da so pri občinskih volitvah oddani glasovi za »kmetsko delavsko listo«, glasovi SKS. Ni tako ne!

* **Smrtna kosa.** V Rajhenburgu je v petek po daljšem bolehanju umrla gdč. Marica Kunejeva. Pokopljejo jo danes ob 9. dopoldne. — V Hrastniku je v petek umrl ugledni posestnik in gostilničar g. Miho Dernovšek. Pogreb se bo vršil danes popoldne ob 15.30. Pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Kongres vojvodinskih obrtnikov.** V prisotnosti ministra za trgovino in industrijo g. Mehmeda Spaha se v Novem Vrbasu otvori danes obrtna razstava. Za razstavo se je pripravilo 650 razstavljalcev. Razstava se otvori na slavnosten način in bo trajala do 21. avgusta. V zvezi z razstavo se vrši jutri prvi kongres obrtnikov Vojvodine.

* **Predavanje o gledališki razstavi v Magdeburgu** bo priredila uprava Narodnega gledališča v Ljubljani tekom meseca septembra. O celotni razstavi, zlasti pa o zgodovinskem oddelku, bo predaval gosp. Ciril Debevec, o tehničnem pa gospod upravnik ing. Kregar. Izvajanja bodo spremljale po možnosti skioptične slike. Ker je gradivo precej obširno, se bo vršilo predavanje najbrže v dveh, odnosno treh večerih. Natančni razpored, čas in mesto bomo še pravočasno objavili.

* **Otvoritev borze dela v Splitu.** V smislu odloka ministrstva za socialno politiko se v Splitu v bližnjih dneh otvori borza dela, ki bo takoj pričela s svojim poslovanjem.

* **Tečaj za topografsko službo v artiljeriji.** V vojnem geografskem institutu se meseca decembra otvori petmesečni pripravljalni tečaj mlajših oficirjev za vršenje topografske službe v artiljeriji. V tečaj se sprejme deset oficrjev, ki po činu ne smejo biti starejši od kapetana 2. razreda. Prijave se sprejemajo do 15. sept. 1927.

* **Jugoslovenska pesem v Frankfurtu.** Pevsko društvo »Zora« iz Karlovca je v četrtek odptovalo v Frankfurt ob Meni kjer bo v okviru mednarodnih glasbenih priredb reprezentiralo jugoslovensko pesem in priredilo koncert narodnih pesmi. Pevci nastopijo v narodnih nošah iz vseh krajev Jugoslavije. Naslednjega dne pa priredi »Zora« koncert moderne jugoslovenske zborne glasbe. Na povratku se »Zora« ustavi v Monakovu, kjer poseti tamkajšnjega vrhovnega župana, ki se je letos dalj časa mudil na našem Primorju.

Danes ob pol 15. popoldne otvoritev Sokolskega doma na Grosupljem, združena z javnim nastopom in sokolsko zabavo. Bratje Sokoli in prijatelji Sokolstva, posetite v čim večjem številu to prireditev! 1209

* **»Jadranska Straža« za avgust.** Te dni je izšla avgustova številka naše reprezentativne pomorsko - propagandistične revije »Jadranska Straža« z zanimivo vsebino. Na prvem mestu objavlja informativen članek »Fašističko oduševljenje za rat«. Iz peresa dr. Grge Novaka poteka razprava »Posljednje borbe za Jadran«. Nadalje slede članki: »Jubileji njemačke pomorske tehnike«, »Historijat sovjetske trgovačke flote«, »Naša primorska mesta« (Rab z mnogimi ilustracijami), »Visina i jačina valova«, pomorska beletristika, turizem na Primorju, »Putnik« in propaganda za Jadran, listek in društvene vesti. Članke pojasnuje veliko število uspelih fotografičnih reprodukcij. »Jadranska Straža« izhaja pod uredništvom direktorja Silvija Alfirevića enkrat mesečno in stane za celo leto 100 dinarjev.

* **Naraščajski dan v Bohinjski Bistrici** se vrši jutri, v pondeljek, kar je včeraj v notici pomotoma izostalo. Dopoldne tekme, popoldne nastop pred Sokolskim domom, Polovična vožnja z običajnimi izkaznicami dovoljena.

* **Zatvoritev mestne ljudske kopeli v Kolodvorski ulici.** Ker se bo prihodnji teden pričelo s popravljanjem, snaženjem in belenjem mestne ljudske kopeli v Kolodvorski ulici, bo ta od jutri, t. j. 14. avgusta t. l. nadalje zatvorjena. Zopetna otvoritev bo pravočasno naznanjena v listih.

* **Lovi občin** Bolehnečici, Galušak, Grabonoš, Ivanjci, Kraljevci, Okoslavci, Slaptinci, Sv. Jurij ob Ščavnici in Trbegovci se bodo oddajali v zakup za dobo šest let na javni dražbi, dne 20. avgusta 1927 v občinski pisarni pri Sv. Juriju ob Ščavnici.

* **Iz Rimskih Toplic. Za** današnjo nedeljo se obeta izreden poset Rimskih Toplic. Danes priredi namreč železničarsko podporno društvo »Sv. Rok« iz Zagreba celodnevni izlet z 800 do 900 člani in lastno godbo. Gostje se pripeljejo s posebnim vlakom že ob 9. dopoldne, ter se vračajo zvečer ob 21. Da bo poskrbljeno za celodnevno zabavo in oskrbo in dobro razpoloženje se priredi v krasnem sadovnjaku g. Lokovšeka (Bogilč) na Ogečah velika ljudska veselica z raznimi zabavnimi atrakcijami in mnogobrojnimi bogatimi šotori. Celotni aranžman te prireditve je prevzelo naše agilno gasilno društvo, v korist svojega bodočega gasilnega doma, ki naj bi še to jesen prišel pod streho in ki bo v kras celi naši lepi dolini. Ker je v Rimskih Toplicah že vsako nedeljo iz vseh sosednih mest in krajev posebno Celja, Zagreba, Radeč itd., izreden obisk izletnikov, kopalcev in posetnikov, ki tudi to nedeljo ne bo izostal, in ker se pričakuje, da se bo tudi domače prebivalstvo polnoštevilno udeležilo te največje in najlepše prireditve letošnje sezone bo ta tudi gotovo najstajnejše uspela, kar tudi mi od srca želimo. 1217

Danes ob 5. 1uri

velika tombola

v Mojstrani

* **Polovična železniška vožnja za dijake.** Prometno ministrstvo je izdalo nov odlok glede voznih olajšav za dijake srednjih šol. Po tem odloku imajo dijaki štirikrat na leto pravico do polovične vožnje na državnih železnicah in sicer pri odhodu na velike počitnice, o Božiču in Veliki noči ter pri vpisovanju v šolo. Glede vpisovanja je določen čas od 15. avgusta do 15. septembra. Vsi oni, ki bi hoteli potovati prej ali pozneje, morajo plačati celo vozno karto.

* **Tečaji »Brezalkoholne produkcije«** se bodo na željo mnogih interesentov vršili za časa letošnje jesenske pokrajinske razstave Prvi tečaj se vrši dne 19. septembra. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj sporoči naslov »Brezalkoholni produkciji« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

* **Izvoz brezalkoholnih sokov.** Mnoge države, posebno Nemčija in Norveška zelo povpraševajo po koncentriranem brezalkoholnem soku iz sliv, sadja in grozdja, za katerega se plačujejo sorazmerno visoke cene. Že letos bi lahko prodali velike množine, v prihodnjih letih bo pa povpraševanje vsled vedno naraščajočega konzuma še bolj živahno. Da bi že letos lahko z izvozom pričeli in tako še v večji meri prispevali k omiljenju naše gospodarske posebno vinske krize, se vabijo vsi, ki imajo smisel za razvoj našega narodnega gospodarstva, da se pridružijo akciji, ki jo je podvzela »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani, kateri naj se čimprej prijavijo za sodelovanje.

* **Velik požar v Beogradu.** V četrtek ponoči je v beograjskem hotelu »Makedonija« na nepojasnen način izbruhnil požar, ki ga je prvi opazil hotelski sluga in ki je pozneje iz goreče sobe rešil že nezavestnega otroka. Kmalu je razen gasilnega društva prihitelo na pomoč 200 orožnikov in mnogo meščanov, katerim se je končno posrečilo omejiti požar. Škoda znaša približno 250.000 dinarjev.

* **Nesreča voznika.** 19 letni Janez Burzar je peljal včeraj popoldne voz apna na kolodvor v Tržič. Ko je peljal z vozom pod nekim hribom, se je na vrhu odkrušila precej debela skala in je zdrvela v dolino ter ga zadela naravnost v glavo, tako da se je nezavesten zgrudil poleg voza. Slučajno so nezgodo opazili ljudje, ki so mu prihiteli takoj na pomoč. Precej težko ranjenega so ga prepeljali s popoldanskim vlakom v Ljubljano, kjer je ponesrečenca rešilni oddelek prepeljal v bolnico.

* **Umor ali samomor v Baški.** V Baški na otoku Krku so pretekli petek popoldne tamkajšnjega veleposestnika Marka Mihalića našli na postelji mrtvega v njegovem stanovanju. Okoli vratu je imel privezano vrv, dočim je mrtvec ležal kot da bi spal. Sumi se, da gre za umor in da je storilec hotel fingirati samomor. Upati je, da se ta zanimivi slučaj, kakršni so v Primorju prav redki, kmalu razjasni.

* **Suša zatrla malarijo.** Huda suša, ki letos vlada v Dalmaciji, ima poleg slabih posledic tudi svojo dobro stran. Kakor javljajo splitski listi, so se v Dalmaciji vsled suše izsušila tudi razna močvirja, ki so bila prava zalega malarije. Kakor se čuje iz zdravniških krogov, je radi tega malarija v Dalmaciji letos skoraj popolnoma prenehala.

* **Aretiran prorok iz Sente.** V Sremu se je v zadnjem času pojavil neki Franjo Vidaković, vrtnar iz Sente. Oznanjeval je evangelije ter izjavljal, da je svetnik in da bo kmalu izbruhnila vojna. Policijska oblast je izdala za njim tiralico. Novi »svetnik« je bil v Vinkovcih aretiran.

* **Potres v Dubrovniku.** V noči od četrtka na petek so nekoliko minut po polnoči čutili v Dubrovniku precej močan valovit potres, ki je trajal štiri sekunde. To je že tretji potres tekom meseca avgusta.

* **Smrtonosen mušji pik.** Iz Šoštanja nam poročajo: Pred dnevi je posestnico Marijo Koren v Topolšici pičila muha v zapestje. Posestnica se kljub zdravnikovemu naročilu ni podala takoj v celjsko bolnico. Šele dva dni pozneje je šla v bolnico, a je bila vsaka zdravniška pomoč že prepozna. Korenova je še isti dan umrla radi zastrupljenja krvi. Zapušča več nedoletnih otrok. Prepeljali so jo iz Celja v Šoštanj in jo pokopali na tukajšnjem pokopališču.

* **Zločin Slovenke v Parizu.** Iz Osluševcev v Slovenskih goricah nam pišejo: K Vašemu poročilu o zločinu Slovenke v Parizu, ki je umorila 14letno deklico in jo oropala za 3000 frankov, Vam v svrho natančnega informiranja javnosti poročamo, da se zločinka piše Pepca Kureš, doma iz Moškanjc. Glasom Vašega poročila je tudi pred sodiščem navedla napačno ime. Tudi je »Jutro« že pred par leti poročalo o hotelskih tatvinah, ki jih je zagrešila Pepca Kureš, doma iz ptujske okolice. O najnovejšem njenem zločinu je orožništvo že izvršilo poizvedbe v njenem domačem kraju.

* **Slovenka nameravala izvršiti samomor v Zagrebu.** Predvčerajšnjim zvečer so pasanti v Zelengaju pri Zagrebu našli na klopi neko dekle, ki se je zvijalo v krčih, iz ust pa so ji prihajale krvave pene. Poleg nje je ležala stekleničica z lizolom. Bilo je jasno, da je dekle nameravalo izvršiti samomor. Rešilno društvo je nesrečno dekle prepeljalo v bolnico, kjer so ji izprali želodec. Bila je to 20 let stara sobarica Roza Kolšekova iz Konjic, uslužbena pri nekem zdravniku v Radniškem dolu. Dekle je ostalo v bolnici, ker ima težke notranje opekline.

* **Samomor v cerkvi.** Kakor poročajo s Sušaka se je včeraj zjutraj v cerkvi sv. Jeronima na Reki v samomorilnem namenu zastrupila 18 letna Marinka Tišnerjeva. Vzrok: nesrečna ljubezen.

KUŠAKOVIĆA KALODONT

najboljša pasta za zobe.

* **Pri zastajajočem telesnem odvajanju,** napetem telesu odvečni želodčni kislini, glavobolu razdražljivosti, občutku tesnobe, splošnih slabostih, utrujenosti pospešuje prirodna grenčica »Franz-Josef« brez truda in bolečin lahko izpraznitev. Najznamenitejši zdravniki tega stoletja so vodo »Franz-Josef« z velikim uspehom porabljali pri moških, ženskah in otrokih. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

* **Čudežne zdravilne uspehe** dosežete pri revmatizmu, krčih, nevralgijah (ischias), pri živčnih in ženskih boleznih, pri zapnenju žil, motenju preosnove, ostarelosti, kron. kožnih boleznih, svoje telo okrepčate in pomladite, ako napravite kuro v starodavnem radioemanacijskem termalnem kopališču Topliče pri Novem mestu (Dolenjske Toplice) 36—38° C. Postaja Straža-Toplice (3 km). Sezona od 1. maja do 30. sept. Ves modern komfort. Prospekte na zahtevo Pošta, telegraf in telefon 142

* **Pristni želodčni liker »Florijan«** izdeluje E. Kavčič. Glej tudi današnji oglas! 1220-a

* **Svetlopisni papir** negativni 42—52 pozitivni 52, 62 Din priporoča papirna trgovina I. Gajšek nasl. Ljubljana, Sv. Petra cesta 2. 180

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

Continental

Balon obroč

zelo odporna in elastična v vsa vista, skoro neprodorna, malo obrabljiva, omogoča množino kilometrov o kateri do sedaj niti sanjali nismo. Continental tipa Ballon lahko brez premembe koles pritrditi na obroče za visoki pritisk.

Štedite čas in denar!

Generalno zastopstvo VIKTOR BOHINC, LJUBLJANA.

* **Županstvo občine Trebnje** razpisuje natečaj za izdelavo idejnih škic za novo uradno poslopje v Trebnjem. Razpis je objavljen v »Uradnem listu«. 1195

* **Zobni atelje Fran Radovan** nasproti velesejma zopet redno odprt. 1212

* **Volno, bombaž** za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

ITO — zobna pasta najboljša!

* **Opozarjamo** na današnji oglas potovalne pisarne Jos. Zidar za družabno potovanje v Palestino. V cenah so zapopadeni razven hrane in vožnje po suhem in po morju tudi vsi izleti, vodniki, vstopnine itd. 1174

* **Opozarjamo** na današnji oglas tvrdke Ženko Hribar, Celje, Slomškov trg št. 1. (pri farni cerkvi), ki je otvoril na novo svojo trgovino pletenin z veliko tovarniško zalogo vseh vrst pletenih izdelkov. 1203

* **Opozarjamo na pristni malinovec** tvrdke Alko. Več glej oglas zadaj! 1220

* **Žika je samo ena.** Zaradi izredno dobrega okusa ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu pazite zato na ime »Žika«. 276

Iz Ljubljane

u— **Akcija za »Treznostni dom« v Ljubljani.** Stanovanjsko krizo občutijo tudi naše treznostne organizacije in abstinentski krožki, ki nimajo primernih poslovnih prostorov, sob za sestanke in lokalov, kjer bi se lahko stalno članstvo shajalo in gojilo domačnost in družabnost. Znano je tudi dejstvo, da mladina tudi z dobro vzgojo polagoma zabrede v pivsko družbo ako ji ne nudijo primerni lokali potrebnega zavetišča v prostem času. Iz potrebe se je porodila misel s sodelovanjem v poštev prihajajočih organizacij zgraditi primeren treznostni dom tudi v Ljubljani. Ideja se takoj ne bo mogla realizirati, toda vztrajno dolgoletno požrtvovalno delo lahko to misel uresniči.

u— **Vidovićev klub v Ljubljani** otvarja v drugi polovici septembra t. l. ponovno svoje večerne tečaje in sicer: nižji in višji tečaj. Predavajo prvovrstne profesorske moči vse srednješolske predmete. Pismene prijave sprejema klub do 1. t. m. in jih je vposlati na naslov kluba »Šola na Ledini«. Dne 31. t. m. pa se bo vršil ob 20. zvečer v zadnji sobi Narodne kavarne v Gosposki ulici članski sestanek, kjer bodo dobili reflektanti podrobne ustmene informacije. — Odbor. 1218

u— **Evangeljska cerkvena občina.** Danes ob 10. služba božja. Na lekti g. župnik Gerhard May iz Celja.

u— **Kopališče v Koleziji,** se je zopet otvorilo. Ni sicer vse tako urejeno, kakor bi bilo želeti, vendar pa je voda v bazenu čiščena, na razpolago so tri vodovodne prhe ter solnčna kopel in je tudi skrbljeno za snago v vodi in kopališču. Prijatelji plavalnega sporta dobite tu v priljubljenem starem kopališču zopet svojo uteho.. V restavraciji poleg kopališča pa je dobro poskrbljeno za uteho po kopanju izpraznjenih želodcev. Občinstvo se na to opozarja, da si ogleda to kopališče ter se v teh toplih dneh v bližini svojega doma ohladi. 1226

u— **Ne glede na visoke številke v mesecu** priredi NSZ in Vrtnarsko društvo na Strelišču pod Rožnikom danes, za slučaj slabega vremena pa jutri veliko vrtno veselico pod imenom »Rožnodolski cvetlični vrt.«

u— **Kam pa jutri v pondeljek, 15. avgusta?** Vsi v Novi Vodmat v bližino šole na javno telovadbo in veselico, ki jo priredi »Sokol v Mostah« Poskrbljeno bo za dobra jedila in izvrstno kapljico. Igra železničarska godba »Sloga«. Prireditev bo ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi Odbor. 1197

u— **Pred porušenjem mestne hiše na Poljanski cesti.** Ugleden meščan nam piše: Nikakor ne morem razumeti, kako more mestni magistrat na vsak način podreti popolnoma trdno hišo na Poljanski cesti št. 15 in vreči stranke v času najhujše stanovanjske bede na cesto. Poslopje je trdno, brez vsakega stavbnega pogreška in vredno še milijone. Mnogo bolj bi bilo na mestu in v večji meri služilo odpravi stanovanjske bede, če bi mestni magistrat dozidal še eno ali dvoje nadstropij, kar bi trdni temeljni zidovi z lahkoto prenesli. Na ta način bi pridobili razmeroma veliko število cenenih stanovanj in se ne bi bilo treba tako nepotrebno razmetavati s posojilom, ki ga bomo morali ljubljanski davkoplačevalci drago vračati. Med strankami, ki bodo morale že v prihodnjih dneh na cesto, vlada razumljivo razburjenje. Neki gospod iz magistrata jim hodi na tihem prigovarjat, češ, naj nikakor ne protestirajo, ker da bodo dobila druga stanovanja. Toda do danes še ni niti ena teh strank pod novo streho. Mnenja sem, da bi mnogo bolj kazalo graditi s posojilom na primernem mestu na periferiji priprosta stanovanja za revne sloje.

DANES

„Špijonka z Balkana“

Monumentalno francosko filmsko delo.

Kino «Dvor»

Telefon 2730

u— **Oddaja regulacijskih del v Gradaščici.** Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 16. avgusta št. 86 prinaša razglas Gradbene komisije za regulacijo Gradaščice o pismeni in ofertni licitaciji za prevzem regulacijskih del v Gradaščici, od konca že izvršene nove struge nad

Pokrivala, s katerimi se ravna pravilno, trajajo večno.

Volnena pokrivala zahtevajo veliko skrbnost pri pranju, tako da ne izgube svojo prvotno lepoto in toploto, katere so njihove glavne prednosti.

Namočite vaša pokrivala v dragoceno LUX-ovo peno, pustite ista tako namočena nekoliko minut, ter jih nato skrbno izperite!

Varate se, ako mislite, da se pokrivala morejo prati na vsak poljubni način in vsakim poljubnim pralnim sredstvom.

Uporaba LUX-a vam se izplača!

LUX

kolezijo do iztoka Glinščice, in v Glinščici do železniškega mostu na Viču, nakar se interesenti opozarjajo.

u— **Zasledovanje zločinskega zvodnika mladih deklet.** Ljubljanska policija je na lovu za brezvestnim individujem nekim mladim zavajalcem mladih deklet, ki se je predstavljal okrog kot trgovski potnik. Radi zvodništva je imel S. že nekoč opravka s policijo in sodiščem. Po prestani kazni je podlež nekaj časa miroval, zdaj pa je že nekaj mesecev zopet pridno na delu. Bil je vse dni na nogah, zahajal je v razne parke, se zadrževal v malih gostilnicah in iskal žrtev za svoje »odjemalce«, ki jih je imel po večini med tujci, pa tudi med domačini. S. se je gibal vedno v družbah, ki so jo tvorili ljudje s kriminalnim pečatom in iz te družbe je tipal okrog za dekleti. Tu je zbiral informacije o raznih dekletih in njegovi prijatelji so mu tudi dajali naslove raznih žensk, ki so bile pripravljene oddajati sobe, kjer so prirejali kavalirji pravcate orgije. S. je ustavljal dekleta, jih vabil s seboj ter jih oddajal kavalirjem proti plačilu 50 Din. Ako mu dekle ni hotelo slediti in kavalirju ni hotelo biti na razpolago, je S. napel druge strune ter ji pričel groziti s »policajem«. Navadno je tudi preje izvohal kako dekletovo skrivnost, ki jo je izrabljal za pritisk na bojazljivke. S. je imel sobe v različnih delih mesta, kamor je vodil dekleta in »kavalirje«. Njegovo početje je prišlo na dan šele sedaj ko se je na policiji zglasilo več deklet, tudi že znanih tajnih prostitutk, ki so se naveličale njegovega terorja.

u— **Policijski drobiž.** Hladno in deževno vreme je Ljubljančane tako streznilo, da ni imela policija včeraj skoraj nobenega posla. V policijskih zaporih se je znašlo le par beračev, ki so priromali z dežele v Ljubljano, pričakujoč obilnih darov. Mesto tega pa jih je policija povabila na ričet. Družbo jim je delalo troje veselih pijancev, ki so bili nekoliko preglasni in morajo zato delati pokoro.

u— **Voznikom!** Naznanjam, da sem uredila hlev na Ambrožovem trgu 9. Sprejemala bom konje in vozove vsak čas v varstvo. Gostilna pri Konjičku. 1220

u— **Dr. Demšar zopet redno ordinira.** 1208

21. avgusta vsi k prireditvi „Sokola" na Ježico!

u— **Ivanka Praznik papirna trgovina, ust. 1903. je sedaj: Erjavčeva c. 2.** 1097

u— **Malinovec, pristni** dobite v drogeriji Kanc, Židovska ulica. 1039

u— **Stenicol najboljše** sredstvo proti stenicam v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

Iz Celja

e— **Iz poslovnega sveta.** Na Slomškovem trgu v Celju je otvoril novo trgovino s pleteninami g. Ženko Hribar, sin tovarnarja Dragotina Hribarja iz Ljubljane.

e— **Obolenje radi kopanja.** Letošnje lepo vreme in huda vročina imata za posledico, da se ljudje prekomerno kopljejo. Zlasti deca je neugnana. V Celju so v zadnjem času oboleli otroci na vnetju ušesne mrene, ker se pri kopanju prehladijo.

e— **Mlad utopljenec obujen k življenju.** V Škofji vasi se je kopal v Hudinji 6 letni Pfihov rejenček. Pri Majdičevem jezu je zašel v globoko vodo. Ker ni znal plavati, se je potopil. To je videla domača dekla, ki je začela klicati na pomoč. Ker ni bilo nikogar v bližini, je stekla po Alojzija Snedeca, ki je slučajno na dopustu. Ta je skočil v vodo in ga plavaje iskal. Slednjič ga je dotipal z nogami in po daljšem trudu prinesel na suho. Takoj je začel z oživljanjem utopljenca in nadaljeval gibe celo uro Zdravnik iz Vojnika je konstatiral, da je deček še pri življenju in odredil vse potrebno. Dasi je kmalu pokazal znake življenja, se je predramil šele po preteku 24 ur in prve besede, ki jih je izustil, so bile: »Prinesite mi vode!«

Iz Maribora

a— **Kozaki v Mariboru.** Iz Beograda je prispela v Maribor skupina donskih kozakov, ki prirede danes ob 16. na Teznu vesike konjske dirke. Na sporedu so tudi zanimive ukrajinske in kavkaške igre ter tekme jahačev za nagrado izbranim damam. Dama, koje kavalir prispe prvi na cilj, dobi prvo nagrado.

a— **Zobozdravnik dr. Stamol** ne ordinira do 1. septembra. 862

a— **Požar v tovarni Durjava.** Včeraj zjutraj okrog 4, je izbruhnil požar v tovarni perila g. Maksa Durjave v Gregorčičevi ulici 24. Delavci, ki stanujejo v hiši in mariborski gasilci so po enournem delu pogasili ogenj. Precej škode je povzročil požar v prikrojevalnici perila in v knjigovodstvu. Oblastvena komisija je pritrdila domnevi lastnika tovarne, da je zakrivila požar neprevidnost dimnikarja, ki je prejšnji dan izžgal dimnik in ni postavil požarne straže preko noči, da bi se prepričal, da je ogenj v dimniku že ugašen.

a— **Preiskava proti Möderndorferju in tovarišem ustavljena.** Kakor nam poroča jo, je mariborsko okrožno sodišče ustavilo preiskavo proti vsem osumljencem v takozvani mežiški aferi. Kakor znano je začetkom aprila t. l. bilo aretiranih v tej zadevi več oseb, med njimi tudi oblastni poslanec g. Möderndorfer. Sodišče je ugotovilo, da se z. Möderndorferju in njegovim tovarišem iz kraj. šol. sveta mežiškega ne more očitati ničesar kaznivega.

a— **Praznovernost gostilničarja.** V petek ponoči je hotel postati neki gostilničar s Koroške ceste brez dela in truda milijonar. Nagovarjal je nekega znanca, stanujočega v bližini mestnega pokopališču. Naprošeni pa ni bil le za tako neumnost, temveč je gostilničarja ovadil policiji. Vprašan, kako je prišel na to vsekakor originalno idejo je izjavil, da je našel v svoji gostilni čudovit listek, v katerem je bilo natančno opisano, kje je hudič zakopal zaklad in kako ga je treba rešiti. Soditi je, da je hotel nekdo potegniti več lahkovernih Mariborčanov, kajti iste noči je stikalo več ljudi po mestnem pokopališču za zakladom.

a— **Grozen samomor na železnici.** V petek zvečer se je vrgel pod lokomotivo v Magdalenskem parku okrog 50 let star moški, ki so mu kolesa odtrgale obe nogi, roki in zdrobila glavo. Ker ni imel pri sebi nikakih listin, doslej njegove identitete še niso mogli ugotoviti. Strašno razmesarjeno truplo so prepeljali v mrtvašnico.

Žrebanje loterije trgovske akademije v Ljubljani

nepreklicno 31. oktobra. Srečka Din 10. Dobitkov 885 od 50 do 100.000 dinarjev. — Poskusite srečo. Naročite takoj srečke. 182

Iz Trbovelj

t— *Iz seje občinskega odbora.* Soglasno je bilo sklenjeno, da preskrbi občina za politično ekspozituro uradne prostore, opremo, uvede v te prostore električno luč in državni telefon ter preskrbi stanovanje za uradnike, ki bodo dodeljeni ekspozituri. Županu se naroča, da ukrene vse potrebno za izvršitev soglasnega sklepa.

t— *Sodišče v Laškem* poroča, da so izčrpani krediti za vzdrževanje uradnih dni v Trbovljah. Da pa bodo uradni dnevi še nadalje omogočeni, prevzame stroške do novega drž. proračuna občina sama. Ker je trboveljska občina največja davčna moč v Sloveniji, je upravičena zahtevati, da nosi te stroške država. Občina je napravila ta sklep iz socijalnih ozirov. da se prihrani stoterim strankam, ki imajo opraviti s sodiščem, stroške za potovanje v Laško.

t— *Nadzorstvo nad ureditvijo tržnega prostora* se izroči tvrdki Ročak • Ciuha, ki je izdelala tudi tozadevne načrte. Občina da ves materijal, zaposliti pa se morajo v prvi vrsti domači delavci, predvsem staro-upokojenci.

t— *Seja krajevnega šolskega odbora* radi oddaje rokodelskih del pri gradbi meščanske šole se bo vršila v torek ob 16. uri v šolski pisarni.

t— *Poškodbe.* Delavec Kravogel je dobil pri kopanju premoga poškodbo na očesu. Ker obstoja nevarnost, da izgubi oko, je bil odpravljen v ljubljansko bolnico. — Delavec Brglez je dobil pri manipuliranju z vozički lažje poškodbe na desni roki. Zdravi se v tuk. bolnici. Oba poškodovanca sta bila zaposlena na zapadnem okrožju.

t— *Sokol* priredi 18. septembra veliko tombolo. Kakor vedno, so tudi letos dobitki zelo lepi in vlada za to tombolo že sedaj veliko zanimanje. Kakor čujemo, se bo vršila tombola nepreklicno 18. septembra in to ob vsakem vremenu.

t— *Umrli* so v minulem tednu: Macur Jože, 2 mes., Retje 45, sin rudarja; Zupan Neža 79, Retje 7, prevžitkarica; Martun Marija 31, Retje 65, žena delovodje; Krajšek Ana 80, Loke 87, žena rudarja; Likar Ana 8, Loke 324, hči rudarja.

Iz Zagorja

z— *Pasji kontumac.* V trojanski občini je razglašen pasji kontumac. Pred mesecem se je priklatil v vasi Jesenovo in Čemšenik stekel pes ter obgrizel dve osebi in več psov. Osebe so takoj oddali v Pasteurjev zavod v Celje. Te dni so orožniki s konjačem pobrali vse pse in tudi postrelili vse mačke, kolikor so jih dobili Okoličani, ki imajo opravila v gornji občini, naj ne jemljejo psov s seboj, kajti kontumac se izvaja z vso strogostjo.

z— *Pazite na otroke!* Otroci imajo grdo navado, da se obešajo na vozičke, ki jih vleče rudniški vlak. V sredo zvečer se je v Toplicah zopet obešalo več otrok in je 6letni deček rudarja Podlogarja prišel z nogo pod kolo, ki mu je palce na nogah zmečkalo. Otroka so morali takoj odpraviti k zdravniku.

z— *Potreba javne kopalnice.* Zadnje čase se je v zagorski občini marsikaj napravilo za olepšavo kraja, kar je vse hvale vredno. Misliti bo pa treba, da se tudi za ljudske potrebe kaj uredi. Velika potreba je, da bi se napravila javna kopalnica, ki bi se uredila z malimi stroški v «Kotredeški». Akcija, ki bi bila v korist malim ljudem naj bi našla odmeva pri prihodnji seji gerentskega sveta.

z— *Beganje ljudstva.* V okolici Zagorja vrše komunisti volilno agitacijo in razkladajo svoj program, katerega pa večina ne razume, in se ljudstvo po nepotrebnem razburja. Tako se je te dni v Zagorju oglasilo več posestnikov iz okolice. Vpraševali so, ali bo res sedanji denar propadel, in če je res, da bodo tudi komunisti dobili vso oblast v roke. Potolažili so se, ko so prejeli zagotovilo, da denar še ne bo propadel, in naj ga kar prineso v posojilnico, da se bo še povečal. Da bi pa komunisti dobili oblast v svoje roke, lahko posestniki sami preprečijo s tem, da pri volitvah volijo Slovensko združeno gospodarsko listo.

ad PTUJ

j— *Tragikomična poskusna vožnja z motorjem.* Te dni si je knjigovodja g. Ervin D. nabavil novo motorno kolo «Indian». Ko ga je preizkušal, je vzel na zadnji sedež s seboj tudi še kleparja Sch. Ko sta dirjala skozi Prešernovo ulico, sta se zaletela v izložbeno okno klobučarja E. Slavetitscha, razbila šipe in se končno v izložbenem oknu ustavila. Motor je znatno poškodovan, zadnji vozač Schuster podrapan, medtem ko je ostal D. brez poškodb, izvzemši škodo v žepu, ki je bo utrpel, ko bo moral poravnati vso škodo. Malo več previdnosti in počasne vožnje bi bilo pač tudi v Ptuju primerno. V vseh drugih mestih je že zabranjena prevelika naglica in tudi ne sme biti izpuh odprt, a vsega tega pri nas noben vozač ne upošteva.

j— *Tiranje živine skozi mesto.* Zadnje dni je izdalo srezko poglavarstvo razglas, da je prepovedano goniti več kakor po tri glave živine zvezane na vseh okrajnih cestah, ker vse, kar bi bilo več, ogroža promet in varnost potnikov. Zlasti velja to za promet v mestnem okolišu in na mostovih. Mestni magistrat je pooblaščen po potrebi ukreniti tozadevno tudi strožje mere. Mesarji in prekupčevalci živine se opozarjajo na gornji odlok.

Listnica uredništva

G. D. *Bt.* Maribor: Dokaj ubranosti, premalo dejanja; v koš. — Posnetke bi morali videti.

Sport

Na Ljubelj!

Poleg velikega števila avtomobilov se je za Ljubelj prijavilo tudi rekordno število motociklistov; med njimi so zastopani tudi najboljši avstrijski in češki vozači. Avtomobilski klub, Sekcija Ljubljana, nam javlja da morajo biti vozači kakor sovozači na tekmi opremljeni s čeladami in morajo pri tekmi pokazati svoja vozna dopustila ter verifikacijske dokumente. Proga na Ljubelj je za motociklista posebno zanimiva, ker ni zlepa sličnih klancev v kurvah, pri katerih mora vozač pokazati posebno rutino. Ne le dirka, marveč tudi ocenjevalna vožnja bo nudila gledalcem zanimivo sliko. Motociklistična dirka na Ljubelj bo obenem pokazala tehnični napredek motocikizma ter gradnjo strojev ter podala jasno sliko o tem, koliko je tehnika napredovala v teku enega leta.

Ker bo po vsem pričakovanju na ljubeljski tekmi obisk ogromen, opozarja Automobilski klub cenjeno občinstvo, da se pravočasno razdeli ob progi. Iz Tržiča do starta rabijo pešci pri zmerni hoji ca. 40 minut, do cilja pa približno 2 uri. Na cilju bo pripravljen prostor za približno 300 gledalcev in na serpentinah od Sv. Ane do cilja približno za 1000. Da se preprečijo eventualne nezgode, ki bi mogle nastati radi preveč napolnjene ceste, bo ta del ceste zaprt, ko bo napolnilo predvideno število gledalcev. Isto se bo vršilo sukcesivno od cilja proti Sv. Ani. Ker se nahajajo na raznih delih ceste med Tržičem in mejo posestva z nasadi, travniki itd. prosimo občinstvo, da ne skuša krajšati poti preko travnikov, njiv in vrtov, marveč hodi po običajni poti, in sicer vedno po desni strani ceste.

•

Danes ob 21. se vrši v prostorih Avtokluba na Kongresnem trgu razdelitev daril, združena z veliko sportsko zabavo. Svira jazzband, vstopnine ni. Vsi člani avtomobilskega kluba, prijatelji avto- in motosporta ter prijatelji sporta sploh se vabijo, da se čim številnejše udeleže tega rendezvousa naših najdrznejših sportnikov.

Lahkoatletsko prvenstvo Slovenije poedincev za l. 1927.

V dneh 14. in 15. t. m. se vrši na igrišču SK Ilirije s pričetkom obakrat ob 16. moško prvenstvo LLAP-a za poedince. Nastopijo najboljši atleti Ljubljane, naši najmočnejši zastopniki atletike v Sloveniji. Povdariti je treba da ne gre v tem boju za točke, temveč ta nastop je le nekaka kontrola vsakega atleta za sebe, koliko je napredoval od prejšnjega leta. Klubi se ne bijejo za točke; boj se vrši le med atleti v svrho doseženja čim boljšega plasmaja v plemenitem boju za najvišji cilj — za častni naziv prvaka Slovenije za l. 1927. — Lanskoletni prvaki so bili: na 100 m in skok v dalj: **dr. Perpar**, 200 m: **Steplišnik**, 400 m: **Omerza**, 800 m: **Arhar**, 1500 m: **Gaberšek**, 5000 m: **Slapničar**, 4 × 100 m: **ASK Primorje** disk: **Smersu**, kladivo: **Slamič** krogla: **Zupan** koje: **Orehek**, skok v vis in ob palici: **Gregorka**, troskok: **Fröhlich**. Ti atleti bodo seveda z vsemi močmi skušali tudi letos ohraniti prvenstvo in bodo napeli vse moči, da se obdržijo napram novim talentom Boj bo vsekakor oster in napet. — Letos je tekmovalni program precej spremenjen in stavlja na atlete mnogo večje zahteve Posebno utegne biti zanimiva švedska štafeta 400 × 300 × 200 × 100 ki je nova v programu. Tekmovalni program je sledeči: 14 avg.: 100 m predtekl, skok v dalj, 100 m semifinale, kopje, 100 m finale, skok v vis, 4 × 100 m predtekl, 1500 m, 200 m predtekl, krogla, 400 m predtekl. 15. avg.: 4×100 m finale, troskok, 200 m semifinale, disk, 200 m finale, 5000 m 400 m finale, skok ob palici, 800 m, kladivo, 400 × 300 × 200 × 100

Vstopnina bo v svrho propagande zelo nizka in bo vsled tega vstop vsakomur omogočen. Občinstvo se opozarja, da se v vsakem oziru ravna po navodilih reditellev, da se na ta način omogoči redno in hitro izvedbo tekmovalnega programa.

Nogometne tekme za poškodbeni fond LNP-a 14. in 15. t. m.

I. kolo: Jadran : Krakovo — Primorje : Hermes — Ilirija : Slovan.

Po enomesečnem odmoru se vrše jutri, v nedeljo in na praznik na igrišču ASK Primorja prve tekme letošnje jesenske sezone. Tekom poletnega odmora ki traja sedaj izvzemši pri Iliriji že dva meseca, so vsi klubi zelo spremenili svoja I. moštva. Momentano kvaliteto posameznih klubov in njihove izglede za bližnjo jesensko prvenstveno tekmovanje se bo dalo prav dobro presoditi že v prvih nastopih jutri in na praznik.

I. kolo tekem za poškodbeni fond LNP-a, ki ga moralo absolvirati klubi v najmočnejših sestavah tudi z igralci, ki v prvenstvu še ne smejo nastopati — obeta prinesti zelo zanimive in živahne tekme. Po daljšem presledku se bo zopet zbrala na igrišču publika, ki čuti in simpatizira z našim sportom. Sportno publiko opozarjamo na te tekme posebno, ker je presežek namenjen fondu za pomoč poškodovanim in obolelim igralcem naših nogometnih klubov, torej v namen, ki zasluži vsestransko podporo.

Tekme se vrše v sledečem redu: v nedeljo ob 16. uri Jadran : Krakovo ob 17.30 Primorje : Hermes: na praznik ob 17.30 Ilirija : Slovan.

Ali bo Francija zmagala?

Pred odločilno borbo za Davisov pokal.

Letošnje tekmovanje za Davisov pokal bo videlo v izzivalni rundi predvidoma ista nasprotnika, ki sta se pogledala že lani in predlanskim: ameriško Unijo in Francijo. »Predvidoma« je to pot skoro odvišna beseda: zakaj nihče ne dvomi, da nimata ne Japonska ne Kanada, ki se bosta 20. t. m. v Chicagu borili za kvalifikacijo zmagovalca v ameriškem pasu, prav nikakih izgledov proti evropskim finalistom Francozom.

Tako se bosta v tretje srečala Amerika in Francija. Predlanskim so Američani zmagali 5 : 0 čeprav so bile tekme daleko srditejše kakor bi se moglo sklepati iz končnega rezultata. Toda takrat sta i Tilden i Johnston še uživala sloves nepremagljivosti in v doublu francoska dvojica Borotra - Brugnon še daleko ni bila na tej višini kakor je letos. Lani je šlo Američanom že težje: zmagali so 4 : 1 toda točka, ki so si jo zaslužili Francozi, je imela v moralnem pogledu zanje mnogo večjo ceno kakor zgolj številčno: dal jo jim je namreč veliki Tilden, ki je v epičnem boju podlegel mlademu Lacostu. Francozi so takrat kljub porazu dokazali, da so Američanom enakovreden nasprotnik. Svoj mednarodni razred pa so imeli priliko pokazati nekaj dni po izzivalni rundi na tekmovanjih za ameriška prvenstva gospodov v singlu, kjer se je dogodil pravcat čudež: prvič je takrat Amerika doživela, da se je na njenih tleh odigral finale med dvema inozemcema Francozoma Lacostom in Borotro, zakaj vsi Američani, med njimi tudi Tilden in Johnston, so izpadli že v prejšnjih rundah.

Kakšna pa je slika letos? Za Američane gotovo še neugodnejša kakor po izidu lanskih bojev za ameriško prvenstvo. Tildnu takratni poraz ni dal miru; hoteč se revanširati je odšel s Huntrom v Evropo na turnejo kjer je odigral celo vrsto internacijonalnih tekem z evropskimi državami. Zmagal je s Huntrom nad Nemčijo, Belgijo, Holandsko Anglijo in Irsko pri Francozih pa se mu je zataknilo. Sam res ni izgubil nobenega boja (pri čemur velja upoštevati, da se je match Amerika-Francija vršil na podlagi »best of three«, v katerem Francozi ni so tako močni kakor v »flvu«), toda zaželjene revanše ni doživel. Nasprotno! Pri pariških prvenstvih ga je Lacoste v drugič položil na tla in ni si še dobro opomogel od tega poraza je moral v Wimbledonu vtakniti že drugega v žep, to pot že v semifinalu proti Francozu Cochetu.

Tako je danes razmerje med Tildnom in Francozi. Težje je presojati izglede francoskih prvakov napram Johnstonu, ki letos še ni dal nikake prilike za kolikor toliko zanesljivo presojo svoje moči. V Ameriki ga vobče smatrajo enakovrednega Tildnu, morda za nianso slabšega. V doublu je imela še lani Amerika strašno orožje v kombinacijah Richards - Williams odnosno Richards - Kinsey — toda Richards in Kinsey sta šla v tem med profesijonale. Kakor čitamo, bosta letos igrala proti Francozom Tilden - Hunter, kombinacija, ki se je obnesla v Wimbledonu, ki pa je sicer inferiorna dvojici Borotra - Brugnon.

Kdo bo torej letošnji zmagovalec v Davisovem cupu? Francozi ali Američani? Vprašanje je vzlic nedvomni superiornosti «štirih mušketirjev» (kakor so Američani šaljivo nazvali Francoze Lacosta, Borotro, Cocheta in Brugnona) nad ameriškim moštvom še vedno odprto. Vpoštevati treba razna navidezna imponderabilia, ki pa igrajo ravno v sportu često odločilno vlogo. Trenutno nerazpoloženje vročina, publika, nenavadna hrana. Poslednji trije momenti so zvesti zavezniki Američanov, ki so jim že l. 1925 in 1926 mnogo pomagali do zmage. Ali jim bodo tudi letos?

Francozi so samozavestni, Američani nervozni. Tilden daje intervjuve, povzdiguje Francoze v nebo. Simptomi. Naša prognoza? Prerokovanje je sicer riskantno, toda če pretehtamo vse navedene momente bi si drznili staviti na Francoze. Seveda: brez obveznosti... br.

Prvenstvo Jugoslavije v plavanju

Jadran (Split) — prvak države, drugo mesto zasede Jug (Dubrovnik), tretje mesto Viktorija (Sušak), četrto meso ASK Primorje (Ljubljana) in peto mesto SK Ilirija (Ljubljana).

V torkovi številki smo priobčili provizorične rezultate o plavalnem prvenstvu Jugoslavije na Sušaku. Pri definitivni ugotovitvi se je pokazalo, da so bili glede točk in placementa klubov deloma netočni. Pravilen placement je sledeči: I. mesto Jadran (Split) 234 točk, II. mesto Jug (Dubrovnik) 125 točk, III. mesto Viktorija (Sušak) 121 točk, IV. mesto ASK Primorje (Ljubljana) 35 točk, V. mesto SK Ilirija (Ljubljana) 34 točk, VI. mesto Sport (Sombor) 23 točk, VII. Brdjanin (Beograd) 15 točk, VIII. mesto Gradjanski (Dubrovnik) 15 točk, IX. mesto Triton (Split) 11 in pol točk, X. mesto Bob (Beograd) 6 točk, XI. mesto Gradjanski (Karlovac) 5 točk, XII. mesto Firule (Split) 3 in pol točk, XIII. mesto Karlovačko Sportsko Udruženje, 2 točki; neplasirani ASK (Zagreb) in Beograd (Beograd). Poročilu je treba še dodati, da se je gdč. Marica Ogrinova (ASK Primorje) plasirala na 5. mesto v plavanju dam 400 m prosto.

Službene objave LNP. (Iz seje posl. odbora z dne 10. avgusta 1927. Nadaljevanje.) Obvešča se klube LNP, da je odredil JNS za termin 16. oktobra tekme v korist jugoslovenskega olimpijskega fonda ter se jih poziva, da za ta dan ne sklepajo nikakih lastnih prireditev. Na prošnjo SK Ilirije se rezervira termin 9. oktobra v Ljubljani za letošnjo tekmovanje za Gosposvetski pokal Ljubljanski klubi se pozivajo, da za ta dan ne sklepajo drugih tekem, temveč da se v čim večjem številu prijavijo k pokalnemu tekmovanju. Na znanje se vzamejo prijavnice igr. Frangeš Ernest, Marčinko Aleksander in Pasternjak Siegfried za SK Železničar (Maribor) ter se jim priznava pravo nastopanja v poskusnih tekmah navedenega kluba za sprejem v JNS; formelna verifikacija sledi po včlanjenju SK Železničarja v JNS. — Na znanje se vzame dopis SK Slivnica od 8. t. m. in prijavnice, s katerimi prijavlja v verifikacijo igralce Anzelc Slavo, Braz Edo, Budkovič Ivan, Cetinski Miha, Kunej Alojzij, Milavec Miro Miškić Djuro, Molec Pero, Pogačnik Vlado, Simščak Nikola, Zgonc Anton, Žumer Ivo, Kunej Matko. Navedenim igralcem se prizna pravo nastopa v poskusnih tekmah SK Slivnice za sprejem v JNS; formelna verifikacija sledi po včlanjenju SK Slivnice v JNS. — Verificirajo se s pravom nastopa dne 28. avgusta za SK Slovan: Železnik Marjan, Novljan Stanko, Tratnik Josip in Čehovin Karol. — Tajnik II.

Podsavezni kapetan g. Pelan je radi prezaposlenosti odstopil. LNP je z njim brez dvoma izgubil osebo, ki je bila najbolj poklicana za to odgovorno mesto.

Slavia na Dunaju. Včeraj sta igrala praška Slavia in Hakoah neodločeno 1 : 1.

Tekma Ujpest — Slavija za srednjevropski pokal je odgodena do 21. t. m., ker bi se sicer morale vršiti v Pragi na isti termin dve enakovrstni prireditvi.

Svoboda, igralec praške Slavije, ki je kakor znano, v reprezentativni igri proti Jugoslaviji, igral najslabše v češkem moštvu, je bil vsled zanemarjanja kaznovan z denarno globo 1000 Kč.

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes naj bodo ob 17. v garderobi na našem igrišču sledeči igrači: Anžlovar, Ivo, Pečnik, Sočan, Čamernik, Jug I in II, Privšek, Slapar, Terček, Zelar, Glavič, Turkovič. — Načelnik.

SK Jadran. Danes ob 16. uri na igrišču Primorja tekma s SK Krakovo. Na igrišču morajo priti sledeči igralci z opremo: Gärtner, Žnidarič, Zor, Kos, Bončina, Pokorn, Rogač, Logar, Brcar, Rape, Sandi, Banovec, Varoga, Jerina. — Tajnik.

SK Slovan (nogom. sekcija) Na praznik 15. t. m. ob 17.30 na igrišču Primorja tekma za poškodbeni fond, Slovan : Ilirija. *Ob 16.30 v garderobi:* Grobelnik, Marchiotti I. in II., Flah, Skalar, Volkar, Rahuš, Koschel, Strehovec, Lumbar, Novljan, Bögel, Burger, Bucik in Hiršman. Rediteljsko službo vršita Premerl, Čehovin, Furlani in Wagger (trake prejmejo imenovani v garderobi). Blagajniško službo vrši Bucik Tone — Načelnik.

SK Svoboda. Na praznik 15. t. m. ob 5.23 zjutraj odhod z glavnega kolodvora na Jesenice. Igra se s ŠK Bratstvo. Ob 5. morajo biti sledeči na glavnem kolodvoru: Starčnik, Novak, Boncelj, Potrato, Baggia, Sušnik, Kovač Rado, Jesenko, Breznik, Skapin. — Vsak navedenih igračev se naj zglasi v nedeljo dop. na igrišču radi prevzema svojih rekvizitov (opreme).

ŽSK Hermes. Postava ŽSK Hermesa proti ASK Primorju za dne 14 t. m.: Novak, Sernec, Osterman, Habicht, Marinko, Draksler, Kos, Škrajnar, Svetic, Zalokar, Klančnik, Ložar II. Imenovani morajo biti ob 13. v klubovem lokalu pri Šlibarju. Obenem se pozivata klubova gospodarja Ušan in Bezlaj v svrho razdelitve opreme.

ASK Primorje (hazena sekcija). Pričetek rednih treningov v sredo 17. t. m., ki se bodo vršili po sledečem redu: I. skupina ob ponedeljkih, sredah in petkih, II. skupina ob torkih, četrtkih in sobotah, in sicer vsak dan od 17.30 dalje. Prosim vse članice, da se treningov redno udeležujejo. K pristopu vabimo tudi nove članice. — Načelnik.

Kdo ječetrti in kdo peti? Včerajšnji zagrebški jutranji listi prinašajo vesti, po katerih je bil vrstni red pri plavalnem prvenstvu Jugoslavije po kontroli in ponovnem preračunanju spremenjen sledeče: 1. Jadran (Split) 234; 2. Jug (Dubrovnik) 126; 3. Viktorija (Sušak) 121; *4. Primorje (Ljubljana) 35; 5. Ilirija 34 točk itd.* Oficijelnega placementa še nismo dobili na vpogled; službeno glasilo plavalnega saveza «Sportista» prinaša v svoji zadnji številki z dne 11. t. m. še stari vrstni red, ki, kakor smo že pisali, po doseženih rezultatih ni pravilen. Čudno je, da savez v tej zadevi molči.

Spor med Jugoslavijo in Madžarsko je po prizadevanju predsednika BSK poravnan. Ujpest potuje sedaj v Subotico, Hungaria pa v Beograd. Slednja je handicapirana radi odsotnosti famoznega Ortha in Hirzerja. Veseli nas, da spor ni zavzel večjih dimenzij in škodoval izvedbi ene izmed najzanimivejših nogometnih konkurenc v Evropi.

Odbor saveznih lahkoatletskih sodnikov. Pozivam vse lahkoatletske sodnike, da pridejo brezpogojno na igrišče SK Ilirije danes ob 15. uri. — Predsednik.

Kako se naučim fotografirati

je ravnokar izšla v drugi popravljeni izdaji. — Dobi se v vsaki knjigarni, Cena Din 10·—

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 13. avgusta 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanje)	Čas	Barom.	Temper.	Relativna vlaga %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana	7.	763·4	17·0	85	E 2	5	dež	36.0
(dvorec)	14.	763·5	20·0	86	WNW 2	9		
	21.	764·9	7·0	89	mirno	0		
Maribor		764·6	14·0	80	WNW 3	5	dež	27.0
Zagreb								
Beograd	8.	761·0	21·0	76	W 2	3		
Sarajevo		760·6	22·0	72	mirno	0		
Skoplje		760·6	27·0	45	mirno	0		
Dubrovnik		759·7	24·0	63	mirno	0		
Split	7.	5···	7·0	75	SSW 6	0		
Praha		762·5	14·0	6	SW 2	2		

Solnce vzhaja ob 4.58, zahaja ob 19.11, luna vzhaja ob 20.1, zahaja ob 4.36.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 28.0 C, najnižja 16.0 C.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Semintja oblačno, morda tudi deževno. Nevihte niso izključene. Hladno vreme. Pozneje najbrž zboljšanje.

Tržaška vremenska napoved za nedeljo: Močni, kasneje slabotni vetrovi iz vzhoda, oziroma severovzhoda. Nebo oblačno, vreme deževno; pozneje skoraj jasno. Temperatura od 16 do 23 stopinj. Morje razburkano

Iz življenja in sveta

Ob sedemdesetletnici južne železnice

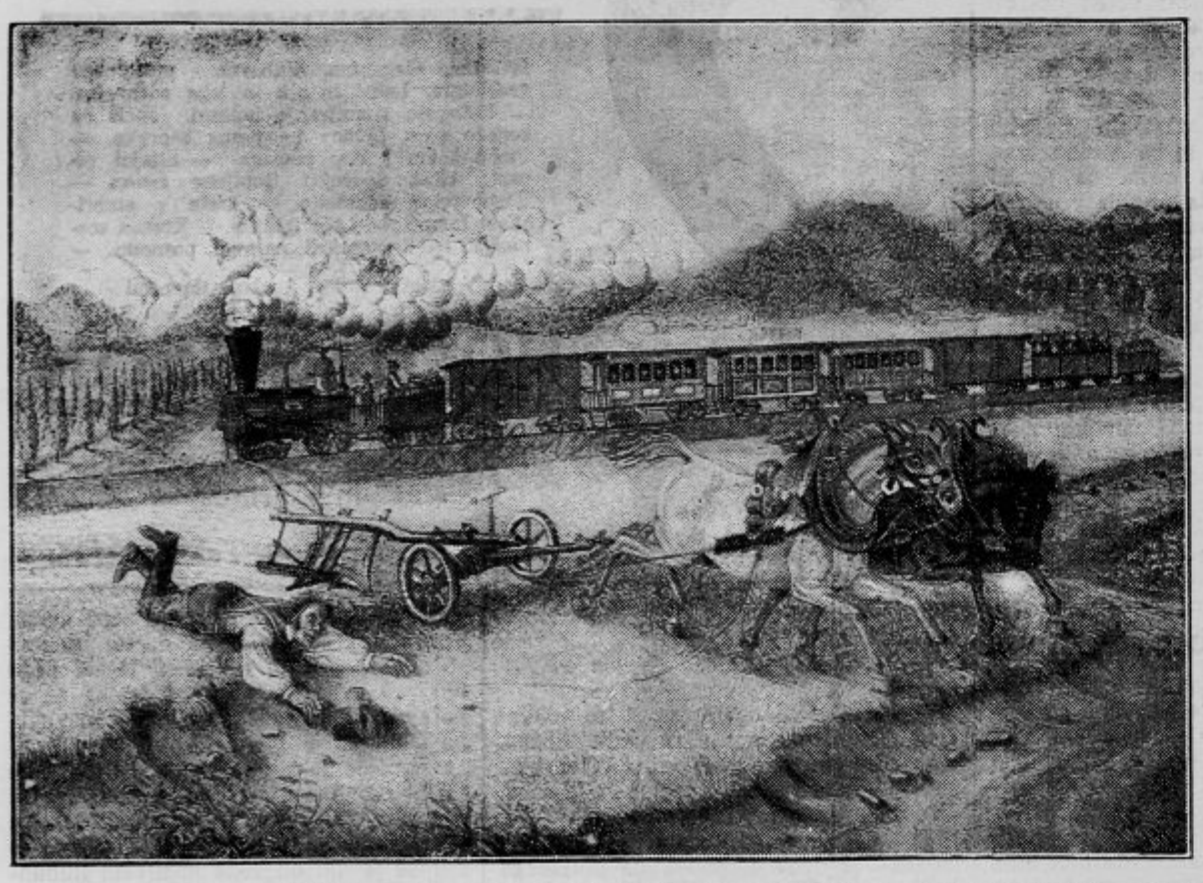

Naša prva železnica. Po litografiji v «Novicah» l. 1848.

Letos ko obhajamo 70-letnco južne ali savske železnice, je kaj zabavno in poučno prelistavati naše, pa tudi tuje liste iz tiste dobe, ko so stekli prvi »hlaponi« in »lukamatije« po tračnicah. Tedanje Bleiweisove »Novice« so s prvim vlakom, ki je odlezel iz Ljubljane v Trst, napravile debelo piko in naznanile novo dobo, dobo prešernega materijalizma, ki milemu zaplankanemu slovenskemu narodu baje ne bi mogla prinesti nič dobrega. Koliko tragikomičnih zgodb hranijo sodni in drugi arhivi, ki poročajo o odkupovanju in razlastitvi zemlje in stavb, koder je imela steči železnica! Podoba je, da je imel naš narod do danes dve »junaški« dobi, v katerih je pokazal višek svoje odpornosti. Prvi odpor je veljal nasilnosti graščakov, drugi pa gradbi železnic. Na zunaj je seveda tudi tedaj izgledalo vse lepo in gladko. Trgovci so pospeševali gradnjo železnice, ki bi naj vezala Ljubljano z ostalim svetom na vse kriplje in menda še nikoli niso pokazali tolikšno podjetnost kot baš tedaj. Saj so samo ljubljanski trgovci sklenili nakupiti za cel milijon goldinarjev delnic južne železnice!

Težišče odpora pa je bilo v krčmah, kjer se je zbiral »ta veseli furmanski svet«, ki je moral gledati, kako mu železni nestvor posega za vrat in izmika tla. Danes se po gostilnah legalnim potom politizira, tedaj pa so se pri rdečem cvičku kovale črne zarote in atentati proti železnici in kaj pogosto so deževale težke vozniške pesti po glavah tistih, ki so si tedaj upali trditi, da bo železnica prinesla narodu blagostanje.

Da pa ne bo bliščal v prečudni luči konservativnosti samo naš človek iz tiste dobe, naj za protiutež omenimo še dva večja evropska naroda. Angleža mora pač obliti rdečica, če najde v arhivu zapisnik, da je tega in tega dne ta in ta poslanec v angleški zbornici predlagal:

»Naj se sprejme zakon, da mora vsaka lokomotiva sama svoj dim požirati, ker grozi sicer splošno zastrupljenje po strupenih plinih, ki uhajajo iz lokomotive.«

Nemci so imeli takrat še bolj razvit humanitarni čut kakor v svetovni vojni. Za časa prvih železnic so resno debatirali o tem, da je treba zgraditi na obeh straneh proge visoke lesene plotove, ker se je sicer bati, da bi vsled blazne vlakove hitrosti začeli noreti ob progi ljudje in živina. Nemški »Mihel«, čigar tehnika je danes na prvem mestu, tedaj ni mogel najti med svojimi bralci dovolj pogumnega človeka, ki bi si upal za strojevodjo na lokomotivo; morali so si za ta »vratolomen posel« preskrbeti Angleža. Ta Anglež je užival na Nemškem uprav fordovsko pozicijo. Njegova plača je bila znatno večja od plače prvega železniškega direktorja, kajti Nemci so dejali, da je ubogega človeka, ki dan za dnevom gleda smrti v oči, vendar treba primerno oškodovati. Torej ni prav nič čudnega, če so si tudi naši ljudje predstavljali železnico kot zlohotno pošast, ki bo vedno ogrožala ljudi in živino.

Taka je bila atmosfera, dokler so trajala pripravljalna dela. Šele železnica sama je strah pred železnico končno razblinila, počasi zmodrila ljudi in jih naučila ceniti pregovor, da je čas zlato.

Južno železnico so gradili v etapah. Najprej so jo potegnili od Dunaja do Dunajskega Novega mesta, nato čez Semmering do Gradca, in šele od tod do Ljubljane. Baš ko so gradili progo čez Semmering, sta trčila skupaj dva za tiste čase prav značilna dogodka. Progo na Semmering je namreč gradil inženjer Ghega. Baš tedaj, ko je po semmerinških serpentinah sopihal prvi, z gradbenim materialom težko obloženi vlak, je imela dunajska akademija znanosti in umetnosti važno sejo, ki je v posebni spomenici izrazila mnenje odličnih strokovnjakov, da je popolnoma in za vse večne čase nemogoče, da bi se kdaj kak vlak mogel povzpeti po semmerinških strminah!

Dne 16. septembra 1849 je prisopihal med grmenjem topov in urnobesnimi živio klici prvi vlak z Dunaja v Ljubljano. Od tod naprej so gradili progo do Trsta še celih 8 let in pogosto je celo izgledalo, da proge sploh ne bo mogoče izvršiti po prvotnem načrtu. Šele 28. julija 1857 je bila proga dovršena. Prvi vlak, natrpan s samo odlično gospodo, med katero so bili tudi člani cesarske hiše, je vozil v Trst. Od tedaj naprej se je začel na južni železnici reden promet; po trije vlaki na dan so vozili med Dunajem in Trstom.

Od tedaj, ko so prinesle Bleiweisove »Novice« zgornjo sliko, pa do danes je preteklo pičlih 80 let. In da bi danes videl pričujočo sliko fijakarski konj, ki s stoličnim mirom stoji ob barijeri, med tem ko mu drvi pred nosom orijentekspres, bi se pomilovalno nasmehnil in neverno zmajal z glavo. In tudi slovenski kmet se je seveda tedaj tako neznansko, kot kaže slika, oplašil le v fantaziji nemškega risarja.

Angleške železnice v boju z avtomobilom

Angleške železnice občutijo bolj kakor katere druge konkurenco avtomobilov. Vse večje železniške družbe so se zato resno začele baviti z mislijo, kako bi vsaj nekoliko izpodrinile avto in pritegnile publiko nazaj k sebi. Pogodile so, da sta jim odprta le dva izhoda: znižanje voznih cen in zboljšanje ter pospešenje železniškega prometa. Tako je sklenila pred nekaj dnevi londonska družba North Eastern Railway, da čimprej zniža prevozne tarife in da uvede izletniške karte za znižano ceno.

V juliju in avgustu je ta družba organizirala 410 enodnevnih izletov s povprečno ceno 65 par za 6 kilometrov. Njeni izletniški vlaki vozijo po 250 do 300 km brez prestanka. Poldnevni izleti, ki jih je družba uvedla spomladi leta 1925, so se izkazali za zelo posrečene, zakaj do danes se jih je poslužilo že nad milijon potnikov. Izletniške karte so zelo cenene: vožnja iz Leedsa v London in nazaj (dvakrat po 297 km) stane 165 Din vštevši kosilo v wagon-restavrantu, in traja dvakrat po tri ure

Vrhu tega so nekatere družbe uvedle karte z znižanimi cenami, ki se jih lahko poslužujejo ljudje, ki se vozijo v območju 35 km od velikih mest. Te karte veljajo v delavnikih od 10. ure zjutraj, v nedeljah pa ves dan.

Londonska družba North Easten je pod konec pretečenega meseca uvedla iz Londona na Škotsko nov brzovlak, ki premeri 450 km dolgo razdaljo med Londonom in Newcastlom v 5 urah in 25 minutah. Vlak se na vsej dolgi progi ne ustavi na nobeni postaji.

General Wood,
guverner Filipinov, je te dni umrl.

Padajoče zvezde

V tihi, vedri poletni noči med 9. in 14. avgustom se marsikomu nudi prilika, da vidi krasen prizor: z neba se na gosto utrinjajo zvezde in padajo v temine. Naši kmetje imajo navado, da si v takih trenutkih kaj zažele, zakaj staro praznoverje pravi, da se takrat odpirajo nebesa in Bog izpolni vsako željo, zlasti še, če si kdo zaželi bivanje v paradižu. Take »zvezde« imenujemo znanstveno meteorite; ponekod jim pravijo »kresnice«, ker svetijo ponoči kakor znane muhe tega imena. V starih rokopisih so zaznamovane kot «solze sv. Lovrenca«. To ime je v zvezi s cerkveno zgodovino: 10. avgusta l. 258. je umrl mučeniške smrti krščanski škof Lovrenc, ki so ga Rimljani preganjali in trpinčili zavoljo njegove vere. Tisto noč se je pojavil na nebu cel dež kresnic, tako da so praznoverni Rimljani od groze poskakali po koncu. To je samo dokaz, da so se že takrat pojavljali meteoriti med 9. in 14. avgustom. Pojav je bil znan tudi v starem veku; kitajski zvezdoznanci so ga zabeležili l. 687. pred našim časovnim štetjem.

Kaj so meteoriti ali kresnice? Zvezdoznanec Schiaparelli je dognal leta 1866., da meteoriti potujejo okoli solnca po isti poti kot komet (zvezda repatica) »1862 III«. Tako je bil podan temelj teoriji o izvoru meteoritov. Danes sodimo, da so to ostanki nekdanjih zvezd-repatic, ki so končale svojo ahasversko pot po vsemirskem prostoru in se iz teh ali onih vzrokov razpadle. Njih drobci so ostali še naprej v krogu solnčne ali zemeljske privlačnosti in nadaljujejo pot razpadlega telesa. Dognano je, da obstoji okrog 100 meteoričnih rojev.

Tak roj pride zmerom v teh dneh v smer, kjer je zvezda 3. velikosti Gamma v ozvezdju Perzeja. Zato se avgustovi meteoriti imenujejo tudi Perzeide. Posamezni kosi sinejo v teminah nebeškega oboka že pred 9. in še po 14. avgustu. Največ jih pada v zgodnjih jutranjih urah. Utrinjanje meteoritov štejemo med najlepše pojave, ki nam jih nudi pogled na zvezdno nebo.

E. H. Temme,
je preplaval pred dnevi kanal «La Manche» v 14 urah 27 minutah. To je že enajsti uspeli poskus preplavanja Rokavskega preliva.

Ljubezen je bolezen

Ondan se je nudil potnikom ekspresnega vlaka London - Liverpool razburljiv prizor. Ko se je vlak, ki vozi s hitrostjo 90 km na uro, ustavil na postaji Skipton, so popotniki opazili, da neki moški skače po vagonskih strehah z voza na voz. Nihče ni dvomil, da se je čudnemu akrobatu zmešala pamet. Vse je strahoma čakalo trenutka, ko se bo mož prevrnil in padel pod kolesa drvečega vlaka. Tudi prometni uradnik je

Komično-resen intermezzo v Bourgetu
Boksarska scena med Levinom (na desni) in inženjerjem Mathisom, Drochjevim prijateljem.

Najvišja vzpenjača na svetu
Francozi grade na vrh gore «Aiguille du Midi» 3.843 m) vzpenjačo, ki bo najvišja na svetu. Z gradnjo so začeli že pred 17. leti, toda med vojno in prva povojna leta je delo docela zastalo. Do zdaj je zgrajen prvi del proge (do višine 2664 m), ki so ga pred dnevi slavnostno izročili prometu.

Fr. Ž.:

O želvi, starem čiku in higijeni

Moja starejša dva skavta sta tri tedne taborila na Omišlju in se kopala v morju in prej res nisem vedel, da je človek tako umazan, če pride iz morske kopeli. Posebno mlajšega se je držala debela plast blata in sem ukazal, naj jo previdno stržejo z njega, če bi morebiti izpod blata prišla na dan kaka mumija egiptovskih kraljev ali kak rimski mozaik ali kaka okamenina.

Toda sta povedala fanta, da to ni od morja, nego je od železnice.

Reči moram: ne zdi se mi prav, da železnica z brezobzirno roko kar na mah zopet uniči vso snago, ki so si jo mladi ljudje v potu svojih žuljev krvavo prigarali v dolgih treh tednih! Kam plovemo! Kdo je, ki bo ob takih razmerah še hotel in bo tvegal za snago stroške in trud! —

S seboj sta prinesla mlado želvo. Starejši jo je privlekel izza srajce in povedal, da sta jo kupila na Sušaku za tri dinarje, toliko da jima naj povrnem! Za prevoz in za prehrano na poti pa da mi ne zaračunita ničesar.

Vzrojil sem, kaj da mislita! Ali ne vesta, da je gospodarska kriza, in kako naj ob pičlih dohodkih redim še en rep povrhu!

Potolažila sta me, da je želva taka žival, da šest tednov zdrži brez jedi in pijače in se niti sedmi teden ne spozabi, da bi rohnela nad oblastjo ali klela nega, nego je tiha in vdana kakor star čik.

Nato sem v božjem imenu privolil, da ostane pri nas. Rekel sem: lepe njene lastnosti naj bodo nam vsem za zgled!

Nesli smo jo na našo parcelo, dali ji špinače, kolerabnega perja in kos buče in je jedla kar od kraja. To mi je bilo jako všeč. Pohvalil sem jo vpričo vseh in sem gojil tiho nado, da mi bo v hvalevredno oporo pri vzgoji dece. In še se mi je rodila misel: če bi hotela in bi se količkaj naučila lajati, bi nam lahko redkev čuvala od tatov, in sem si obetal od nje neizmernih koristi.

Ponoči pa je nenadoma izginila in smo bili jako razočarani.

Značaja želv ne poznam do dobra in ne vem, zakaj nas je razočarane zapustila. Morebiti jo je užalil prebogati obed, ko lahko šest tednov zdrži brez jedi in pijače. Pa je šla, da si drugod poišče mesto, kjer jo bodo bolje razumevali in bodo v višji meri čislali njene sposobnosti.

Žal nam je, da je šla. Toda ne čutimo se krivih. Nismo mogli pričakovati, da se ji bo tako zelo zamerila takšna reč, kakor je bogat obed.

Kdo ve, kake želje in nade so ji polnile nedrje, ko je storila usodni korak in krenila iz varnega naročja parcele v svet! Spremlja naj jo naš blagoslov! Ko zdrži osem tednov brez jedi in pijače, kdo ve, kod ji še cvete sreča! Niti ni izključeno, da je ne bi sprejeli za činovnika. Skoraj mislim: če bi se naučila in bi znala peči kavo, pa bi jo sprejel, ko lahko zdrži brez jedi in pijače, kajti je res skrajni čas, da dobimo take činovnike.

Kakor koli — ohranili ji bomo prijazen spomin in vrata na parcelo ji ostanejo vsekdar odprta. —

Poleg blata in želve sta prinesla naša skavta z Jadrana mnogo omembe vrednih opazovanj in se jima je obzorje sploh čudovito razširilo.

Bila sta prvič na morju.

Lani je bila hčerka prvič, teta si jo je vzela s seboj, da je ni bilo ponoči strah. Pa je vedela povedati o morju to, da je jako »hecno«. Kajti hodi moja hčerka na licej in je ni stvari pod milim nebom in je ni bilo in je ne bo, ki ne bi bila »hecna«, in ne rečem, da ni prav tako.

Naša skavta pa sta svojo sodbo o morju strnila v kratko in jedrnato besedo: »Prima!«

Starejši je zopet segel v skladišče za srajco in kar je to pot privlekel na dan, je bila razglednica: v ospredju je klavrno ždelo drevo in mršave svoje veje molilo od sebe, kakor bi prosilo vbogajme; vzad pa so se razprostirale čudovite barve, to je bilo morje, sredi morja je tičal čoln kakor muha v močniku.

Poučil me je moj starejši, da se takim slikam pravi »štimunga«. V risanju ima odlično.

Mlajši je grajal, da je drevo na sliki kakor star čik.

Starejši pa je nadaljeval svoj pouk. Rekel je: če bi bila na sliki še kaka breskev ali kos melone in par rezin salame, pa bi bilo sliki ime »tihožitje«.

Nato je povedal mlajši, da je od melon in salam bljuval kakor star čik.

Nakar je starejši mlajšega zatožil, da je neumen, kakor da bi bil padel na beton. Ko je bljuval, da ga je gnal v taborno lekarno, tam so imeli na razpolago ricinovo olje, Hofmanove kapljice, aspirin in dvanajst injekcij zoper tetanus, mlajši pa da je trmasto odklanjal sleherno zdravilo in se je potem starejši moral žrtvovati ter je vzel obrok Hofmanovih kapljic na sladkorju, da nista prišla zastonj.

Sploh je grajal mlajšega, kakor svinjé da je, jabolka da je jedel kar taka, kakršna je kupil od umazane branjevke.

Nasproti je trdil mlajši, da je na beton padel starejši, ker da je jabolko, preden ga je jedel, najprej obliznil in obrisal v robec, potem pa da se je v isti robec useknil, kar da ni higijenično.

S kratkim boksom se je uredilo nesoglasje v vprašanju zastran higijene in je zmagal starejši, kajti ima odlično tudi v higijeni.

Zastran morja pa sta oba soglašala, da je morje pri Omišlju prima.

Vendar sta dejala, da je na Rabu morje še bolj prima, ker je ona četa, ki je taborila na Rabu, trikrat imela pečene ribe s fižolom, na Omišlju pa jih njihov kotel ne enkrat ni imel na na jedilnem listu.

To pa da je bila edina hiba morja pri Omišlju in so drugače prima taborili in so spali v svojih šotorih kakor star čik.

Le eno noč da so imeli slabo: divjal je vihar, »Jaremu polžu« je odneslo šotor in je »Jarj polž« tulil kakor...

Rekel sem, da že vem, kako je tulil; tulil da je kakor star čik.

Oba sta me začudeno pogledala in me je starejši vprašal, mar da sem bil

videl blazneža na strehi in je telefoniral na prvo stražnico, naj vlak ustavi. To se je zgodilo. Brž se je začel lov za norcem, ki pa je proti splošnemu pričakovanju mimo in pametno zlezel s strehe. Dognalo se je, da je mož sicer popolnoma normalen, le zaljubljen je do blaznosti. Njegova izvoljenka Dorothy Evansova se je vozila ž njim v istem vlaku. Med potjo mu je rekla, da ne verjame njegovim besedam o ljubezni; če bi mu velela, da naj zleze na streho drvečega vlaka, sigurno ne bi tvegal te nevarnosti. Mladenič pa je vzel ljubičine besede dobesedno. Ni si dal dvakrat reči: zlezel je na streho drvečega ekspresnega vlaka in skakal po vagonskih strehah. K sreči se mu ni nič zgodilo, le globo je moral plačati. Pa je položil denar s čvrsto nadejo, da ga bo zdaj njegova Dorothy rajši imela.

Kako naj se varujemo pred strelo

Letos, ko je ozračje tako pogosto nabito z elektriko, zaradi česar toliko grmi in treska, bodo zanimali nasveti, ki jih daje skavtski pisatelj Beard glede varovanja pred strelo.

Kadar je nevihta, nikar ne vedrimo pod drevesom na odprtem prostoru in tudi ne v bližini drevesa, zakaj tu je nevarnost precej velika. Izogibajmo se telefonskega in brzojavnega omrežja; tja rado trešči. Prav tako so nevarni plotovi iz žice. Izkušnja kaže, da izmed skupinskih dreves najrajši trešči v javore, orehe in visoka igličasta drevesa na vlažnem prostoru, zlasti kraj ribnika.

Ljudske množice ali črede živine so med električno nevihto vedno nevarne. Prav tako dežniki z jeklenimi šibami in kovinsko končnico. Na odprtem polju je človek zanesljivo varen le tedaj, če se vleže na tla. Seveda je slaba stran te varnosti v prehladu, ki si ga lahko nakoplje, ker ga popolnoma premoči. Brez dvoma pa je oni, ki stoji med nevihto na odprtem polju, v veliki nevarnosti. Vsak pozna kak slučaj, ko je strela ubila človeka, ki je vedril pod drevesom ali šel po polju. Mnogokrat je že ubila n. pr. kočijaža s konji. V ameriški vojski predpisuje službeni reglema, da morajo med nevihto vojaški vozniki stopiti z voza in se postaviti proč od konja. Prav tako se ne sme delati s kovinastim orodjem ali odpirati skrinj s takim orodjem.

V zaprtih prostorih se svetuje, da med nevihto ne stojmo pri peči ali pri ognjišču. Gorki plini lahko priteknejo blisk skozi dimnike v prostore. Ne stojte po nepotrebnem med dvema kovinastima telesoma, n. pr. med železnimi vratmi in vodovodom. Najvarnejši prostor za časa hudega treskanja je volnena, usnjena ali žimnata plahta na železni postelji, vendar pa le tedaj, če se železa ne dotikamo. Kovineska postelja je sploh neke vrste strelovod, ki preprečuje, da bi morebitna strela zadela osebo, ki je izolirana od kovinske postelje z opisano plahto.

Ne stojte na vlažnih tleh in ne črpajte vode iz studenca. Ne stojte tik pod lestencem ali ridiatorjem. Med nevihto se ne poslužujte interurbarnega telefona. V krajih, kjer so podzemni vodi, seveda te nevarnosti ni.

Plesalka – mestni župan

Čudnega župana si je izvolilo nedavno mestece Jader Greenvich v Ameriki. Pri občinskih volitvah sta se pulila za župansko čast dva mestna odličnika: dr. Joe Gould, učenjak, ki se je proslavil z vrsto znanstvenih knjig ter je znan kot resen in soliden meščan, in Charles Ashley, gledališki igralec, ki je priznan umetnik in tudi v okoliških mestih čislana oseba.

Na splošno presenečenje pa se večina volilcev ni odločila ne za učenjaka in ne za igralca, temveč je dala glasove 19letni krasni plesalki Miss Cortezovi, ki si je pridobila simpatije meščanov po svoji lepi postavi in zlasti po divnih nogah. Po presenetljivem volilnem izidu je krenila množica radovednežev pred dom novoizvoljene županje. Vprašali so jo, kakšen program ima za povzdigo svojega mesta?

Županja ni bila prav nič v zadregi: zaplesala je black-botom in uprav elektrizirala občinstvo. Ljudje so jo vzeli na ramena in jo nesli v mestno hišo.

Tako voli Amerika župane!

Kaj bo: ženska ali moški

Ogromna večina smrtnikov ni v zadregi glede pripadnosti temu ali onemu spolu in si tudi ne dela skrbi, da bi se utegnil kedaj moški izpremeniti v žensko ali narobe. Toda iznajdljiva priroda je v svojem večnem stremljenju po varijacijah nekatere ljudi kruto udarila, ko jim je natovorila mimo kopice običajnih življenskih skrbi še to nenavadno skrb. Taki spolno neopredeljeni alj premalo opredeljeni ljudje se imenujejo hermafroditi. Med dvospolci pa je malo izrazitih; pri večini se razvoj izvrši povsem neopaženo in normalno. Mogoča pa so tudi presenečenja, ki smo jih omenili uvodoma.

S takim primerom hermafroditizma se zdaj bavijo češki zdravniški krogi. Gre za deklico nekega železniškega uslužbenca v Frankštatu na severnem Moravskem. Stariši so jo sprejeli kot hčerko; dobila je pri krstu žensko ime in so jo tudi vedno smatrali za žensko bitje ter jo kot tako vzgojevali. Sedaj je stopila v 15. leto, ki je — kakor znano — v doraščanju mladine zlasti za ženske dokaj važno. In glej — od dne do dne je bolj podobna fantu. Visoka je 150 cm, krepke postave, močnih, mišičastih udov. Na zgornji ustnici in na bradi so ji začele poganjati kocine, ki so 1—3 cm dolge. Goltanec ima moško obliko in tudi glas zveni v basu. Deklica sama pripoveduje, da ni nikdar v življenju občutila nič ženskega v sebi in se je vedno čudila, da jo oblačijo kot deklico. Imela je vsekdar moške nagibe; rada se je igrala z dečki in je v tepežih z njimi zmerom zmagovala. Najljubša ji je bila telovadba, zanimala pa so jo le moška opravila v hiši in na polju. V 13. letu so ji jeli poganjati brki pod nosom, v zadnjih letih pa se je rada zaljubljala v deklice, katerim je nosila razne darove in ž njimi koketirala. Bližjih stikov ni imela, ker se je bala kazni. Pred zdravniki je izjavila, da bi rada postala moški.

Ta devojka, ki noče biti ženska, je bila minule dni v Brnu natančno preiskana in operirana. Zdravnik je ugotovil, da je duševno bližja moškemu nego ženskemu spolu. V njenem telesu so sicer ženski organi, vendar pa nerazviti in nesposobni za funkcijo, a tudi moški niso toliko razviti, da bi mogla brez nadaljnega veljati za moškega. Zdravnik sklepa, da je sicer ženska oseba, ki ima ženske organe, vendar pa je na pol moška. Z drugimi besedami: njen spol bi se lahko imenoval nevtralen ali tretji spol. Ta pa praktično ni mogoč.

Nadaljna zdravniška preiskava bo dokazala, alj se da izpolniti njena želja, da se z operacijo pretvori v moškega. Vsekakor se hoče deklica, če ji je že priroda dovolila samoodločbo, čimprej rešiti bluze in krila in se za vse čase posloviti od spola pramatere Eve. Če bo šlo...

Nenasiten ženskar

V Genovi je bil minule dni aretiran znani advokat Giuseppe Mazzarini. Mož je veljal v mestu kot ugledna oseba, čeprav so ljudje poznali njegovo slabost: prevročo ljubezen do lepih žensk. Zdaj pa so razkrili nenavadne sleparije, ki jih je uganjal ta ženskar, da je lažje zadostil svoji strasti. Najel si je pisarniški lokal v bližini neke ženske posvetovalnice. Na stopnice je postavil staro ženšče, — svojo služkinjo, — ki je za dober denar napotila vsako mlado in lepo žensko v advokatovo pisarno. Mazzarini se je predstavil kot zdravnik in je te ženske zlorabil. Na ta način je zapeljal najmanj 60 mladih žensk, preden je bila vložena ovadba.

Zoper Mazzarinija se je pritožila tudi predstojnica nekega genovskega ženskega samostana. Mazzarini je prišel nekega dne v samostan oblečen kot duhovnik in povedal, da je doktor medicine. Začel je preiskavati nune, a opatinja ga je pri tem delu zmotila. Mazzarini je naglo pobegnil in se odpeljal v avtomobilu, ki ga je čakal pred samostanom.

Aretacija pohotnega advokata je vzbudila v Genovi veliko senzacijo.

Adventisti napovedujejo konec sveta

V Parizu je zboroval kongres adventistov, na katerega so prišli zastopniki iz vseh krajev sveta. Glavna točka zborovanja je bila propast sveta in znaki bližajočega se konca: veliki potres, mrk solnca in lune, padanje zvezd, propast narodov in oboroževanje.

Adventisti so ugenili takole: Veliki potres je že bil leta 1755. ko je bila razdejana Lizbona. Katastrofo so čutili tudi v Švici, v Afriki in na Antilih. Dan solnčnega in luninega mrka pa je bil 19. maj 1780. ko je bila Anglija v popolnem mraku. To naravno čudo je začelo ob 10. zjutraj in je trajalo nad pol dneva. Tretji znak, deževanje zvezd, je bil 13. novembra 1833. Francoski astronom Flammarion, ki je pisal o tem dogodku je prispodabljal pojav padanja zvezd, padanju snega, učeni profesor Oemskad pa je izračunal, da je padlo z nebo v eni sami uri 34.640 zvezd. Poslednje znamenje propasti sveta pa je po sodbi adventistov veliko oboroževanje, v katerem tekmujejo danes najmočnejši narodi na svetu, Angleži, Američani in Japonci. Ko bo ta etapa končana, pride ura usode in svet bo izginil.

Zaklal je ženo z britvijo

V Berlinu se je odigrala te dni strahovita rodbinska tragedija. 38-letni brivec Walter Dittmer, ki se je oženil šele pred pol letom, je zaklal svojo ženo z britvijo. Zakonca sta imela zadnje mesece mučno in nesrečno življenje. Brivnica, od katere sta živela, je sicer dobro nesla, toda žena je opazila, da ji je mož nezvest in da ga zanimajo pred vsem nedorastla dekletca. Ker se je Dittmer nedavno zopet pregrešil, je njegova žena povzročila razburljiv prizor ter mu je zagrozila pred vsemi pomočniki, da ga bo ovadila oblasti ter ga spravila v ječo. To je moža tako razburilo, da jo je sklenil umoriti. Zamašil ji je usta z robcem, ji prerezal vrat, pobral vso gotovino in vrednosti ter zbežal. Kriminalna policija ga zasleduje.

Mednarodni sporazum in hlače

V neki zbirki političnih anekdot čitamo sledečo zgodovinsko zanimivost:

Leta 1844. se je imela skleniti ožja zveza med Anglijo, Francijo in Rusijo. V ta namen je prišel v London ruski car Nikolaj I. Takrat se je v angleškem javnem življenju čutil vpliv naprednih struj in zveza s caristično samodržavno Rusijo, ki sta jo pripravljala dvor in vlada, ni bila svobodoljubnim krogom nimalo simpatična. Vrhu tega so se liberalni Angleži v tistih časih ogrevali za Poljake, ki so bili pod kopitom ruskega carizma.

V Londonu je bil na glasu krojač Inkson, ki je šival tudi za dvor in za drugo najvišjo gospodo. Ko je prišel Nikolaj I. v London, je sklenil, da si nabavi novo obleko. Princ Orlov mu je priporočil Inksona in ta je delo prevzel. Tiste dni pa pride k njemu poljski plemič grof Ostrowski, kapitan francoske vojske in velik sovražnik carizma. Opazi pri njem čudno široke hlače in ga vpraša, čegave so.

— Za ruskega carja, — je odvrnil mojster.

— Takoj sem mislil, da so te pokvečene hlače namenjene ruskemu tiranu. Oh, kako rad bi ga bil zadel v teh hlačah z dobro merjeno kroglo! — je rekel carjev sovražnik.

Krojača je postalo strah. Kot »dvorni človek« je čutil dolžnost, da poljskega grofa ovadi. Res so dali Ostrowskega zapreti. Ali grof je imel vplivne prijatelje in je bil proti kavciji kmalu izpuščen na prosto. Angleži so skušali carja pomiriti, ali Nikolaj I. je dobil čuden strah. Neprestano je trepetal pred atentatom. Londonskih hlač sploh ni hotel obleči. Ko pa je izvedel, da je Ostrowski na prostem, je dal povelje za odhod.

Pogajanja za ožji sporazum med Anglijo, Francijo in Rusijo so se razbila. Poglaviten povod so bile hlače, ki jih je krojil carju londonski krojač. Sodobni zgodovinarji pa so si lomili glave z vprašanjem, zakaj je Nikolaj I. pred zaključkom pogajanj odšel. Pisali so o vsem drugem, le o hlačah so molčali.

Kazen

— Nikoli ne bom pozabil, kako strašno me je oče kaznoval, ko sem mu ukral smotko.

— Ali ti je krepko prisolil, kaj?

— O, ne! Smotko sem moral pokaditi!

V nedeljo:

2 SIMULANTA

Izvrstna, elegantna, ljubezno - pustolovna veseloigra. Lažni bolnik in lepa zdravnica. — Neuspelo simuliranje bolezni. Juriš na žensko srce. Ljubezen ne pozna zapreke. — Pogumnemu ! Bog pomaga. — Sijajni recept: «Kako osvojiti ljubljeno ženo.» — Raznovrstne senzacije se vrste v ameriškem tempu. — Lepi igralci. — Krasna scenerija. — Romantični naravni posnetki. —

V ulogi mladega kovboja imenitni

HOOT GIBSON

Predstave ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

ELITNI KINO MATICA, Kongresni trg št. 9. Telefon 2124.

Če se oženi grof s plesalko

Pred letom in mesecem so listi poročali o nepričakovanem zakonu med aristokratom in plesalko. Mladj avstrijski grof Paul Eltz se je v južni Ameriki v nekem buenos-airskem baru seznanil z lepo plesalko Schrammovo. Mladca sta si bila takoj iz početka simpatična: sklenila sta svojo ljubezen zapečatiti tudi s poroko in sta stopila pred oltar. Kmalu potem, ko sta se zvezala v cerkvi, pa sta se razšla; plesalka je nekega dne meni nič tebi nič izginila iz stanovanja. Kam je šla, ni vedel nihče izmed sorodnikov, najmanj seveda mož. Nekaj časa je pozvedoval po nji, potem pa je naložil svoje reči v kovčeg in se prepeljal čez ocean domov.

Slučaj je nanesel, da se je nekega dne sprehajal po dunajskem Pratru — in glej! nasproti mu je prišla pobegla žena. Odkod? Alj se je skesala? Ne, stoj! Tu velja takoj zavozljati pretrgano nit in začeti s pogajanji za ločitev zveze — si je mislil grof. Približal se ji je in ji je brez razočaranja in brez očitkov predlagal, naj vloži ona prošnjo za ločitev. On da bo s svoje strani isto storil. Storil je res in je navedel v svojem spisu, da se je plesalka, katere ne smatra več za svojo ženo, pregrešila s tem, ker je ljubimkala z drugimi in ker je sprejemala tuje gospode v njunem skupnem stanovanju.

Pred sodiščem pa je toženka navajala v svojo obrambo druge razloge. Dejala je, da si je prislužila v Ameriki veliko premoženje. Ko je imela prihranek na strani, je srečala grofa Eltza. Postala mu je žena in ga je vzela k sebi. Grof je bil lenuh, delal ni nič in je živel od njene plače. Med tem ko je ona plesala in se mučila, je on vžival sadove njenega truda. Zabaval se je in je zapravljal denar v kvartanju. Potrošil je velike svote in je naposled izginil. Plesalka ga je opomnila, naj se vrne k nji, a grof ni dal od sebe glasu. Sporočil ji je po drugi, da se njegovi sorodniki upirajo tej zvezi in da noče nič več vedeti o njej. Plesalka se je potem morala izseliti in se je naselila na Dunaju.

Sodišče je zakon ločilo; proglasilo je, da sta kriva ločitve oba, mož in žena; grof zato, ker je poznal plesalkino preteklost, še preden se je oženil in ker se je dal od žene in njenih ljubimcev celo vzdržavati; plesalka pa zategadelj, ker je sprejemala moške v stanovanju tudi med časom, ko je še priznavala grofa za svojega moža.

Militarizacija počitnic v Rusiji

Voditelji rdeče armade, ki se čedalje bolj navdušujejo za militariziranje sovjetskega prebivalstva na Ruskem, neprestano iščejo novih potov in načinov, kako bi učvrstili v Rusiji vojaški duh. Član revolucijonarnega sovjeta Podvojinski je pred kratkim v tisku javno obravnaval vprašanje militarizacije poletnih počitnic sovjetskih dijakov in dopustov režimskih uradnikov.

Njegov predlog se je glasil takole: Dvotedenski dopust sovjetskih uradnikov in počitnice študentov je treba izkoristiti za jačanje fizične odpornosti. Dijaki in uradniki naj gredo v vojaško urejena taborišča v gozdove, uče naj se streljati, spoznavati kompas in določati orijentacijo, proučevati karto, signalizirati z zastavicami, postopati s semaforom itd. Na nočnih marših naj se dopustniki navadijo orijentacije po zvezdnatem nebu. Tudi kuhinja ne sme ostati ljudem tuja; vsak dopustnik mora znati skuhati kosilo in večerjo, seznaniti se mora z vsemi možnostmi, ki ga utegnejo srečati v vojaškem življenju.

Kot vrhovno načelo te militarizacije je proglasil Podvojinski »ljubezen do vojaškega duha«. Predlog se je danes že pretvoril v dejanje; širom Rusije so vznikla vojaška taborišča, v katerih se pripravlja mlajši svet na dogodke, ki jim caristična Rusija ni bila dorasla.

Radovednost

— Da, Lojzek, učenjaki pravijo, da so na luni živa bitja!

— A res? Kje so pa takrat, kadar ni lune?

---

tam, ko se vtikam. »Jari polž« da ni tulil kakor star čik, nego je tulil kakor avto.

Še sta povedala, da na Omišlju nimajo kina, pač pa muhe. Prebivalci da so deloma v Ameriki, deloma pa sede pri Boboviču v štacuni in pijo malinovec, liter po tri in pol. Vozu pravijo »karoca«, četrtinki »kvart«, maša pa da traja dve uri in pol.

Tudi mesto Krk da so si šli ogledat in so našli ondi kremove rezine po dinarju. Prima!

Na Sušaku pa da se dobe tri kremove rezine in obrok sladoleda za deset Din; vsak dan imajo štiri vrste sladoleda in ga jedo domačini, kakor pri nas stlačen krompir.

Mislim, da sem zapisal vse, kar sta vedela povedati s taborenja na Jadranu, in da nisem nič pozabil. In zadovoljen lahko potrdim, da denar, kar ga je stalo njuno morje, ni bil vržen tako rekoč v vodo, nego sta si imenitno okrepila želodec in z njim v harmoničnem skladu tudi duha.

Naj bo v tovarni ali pisarni,
vsakdo lahko ti danes priseže,
da se pri delu »Clio«-limonada
kot okrepčilo najbolj prileže.

Milan Fabjančič:

Mimogrede

So zgodbe, ki o njih ne veš, zakaj so se dogodile in kako so se končale. Ljudje se razburijo, iz njih plane vsa poživinjenost ljudske surovosti, nato pa se vse pozabi, kakor da se ni nič zgodilo.

V nedeljo popoldne, ko je bilo v gostilni dosti pivcev, je vstopil dokaj čedno oblečen, visok neznanec, sedel za prazno mizo in naročil mero žganja. Ko mu jo je krčmarica prinesla, je tujec kar zvrnil tekočino vase in zahteval: »Še eno mero!«

Krčmarica mu je nalila znova in tudi sedaj je neznanec duškoma izpraznil stekleničico, ne da bi kaj razlagal. Kakor da se ga je polotila neka tiha prekomerna strast, je krepko zahteval še tretjo mero. Krčmarica ga je začudeno pogledala in se razjezila:

»Tega pa ne, da bi kdo pijan obležal pod mizo v moji gostilni.«

V neznančevih očeh se je čudno zabliskalo in ves je vztrepetal od togote. Malo je pomislil in se odločil: »Pa daj vrček piva!« Sedaj je krčmarica odnehala in mu je natočila vrček. Ko ga je postavila predenj, ji je neznanec osorno ukazal:

»Na, pij!«

»Ne bom pila. Ne pijem pri gostih.«

Tujec je zadivjal in kriknil: »Pravim, da pij!« Krčmarica je znova odklonila, tujec pa je zgrabil za vrček in ga je z vso silo treščil krčmarici pod noge, da se je razletel na drobne kosce. Vsa gostilna se je zganila in ni razumela, čemu vse to, krčmarica je začudeno zazijala, nato pa je togotno kriknila: »Sedaj pa plačaj in pojdi, odkoder si prišel!«

Neznanec se je osorno odrezal: »Tebi že ne!«

Pristopil je krčmar, ki je od daleč gledal in glasno zahteval:

»Če nočeš njej, boš plačal pa meni! Plačaj pa pojdi!«

Popotnik ni izpregovoril niti besede, ves se je stisnil, kakor strela je planil kvišku in z vso silo treščil krčmarja s pestjo v nos, da ga je zalila kri. Vsi v gostilni so onemeli pri tem prizoru, na to pa so se divje vrgli na popotnika, ki je kakor besen mlatil okoli sebe, da so mu morali zvezati roke na hrbtu in ga privezati h kostanju sredi dvorišča. Nesti so ga morali, ker se je vlegel na trebuh in se ni dal niti premakniti.

Stal je privezan ob drevesu ves razmršen, z nasršenim obrazom in sovražnimi očmi. V tepežu in prerivanju so mu bili strgali suknjič. Preiskali so mu vse žepe, pa niso našli niti beliča. Krčmar, ki si je brisal okrvavljeni nos, je pristopil k neznancu in ga je srdito vprašal: »Boš šel mirno naprej, če te odvežem?«

Iz tujca, ki je kar visel na kostanju, tako visoko so mu bili privezali roke, je udarilo: »Tebi nič mar!« Z vso močjo je sunil krčmarja pod trebuh, da se je opotekel in bridko zastokal. V okolu stoječih se je razmahnila ubijalna strast z vso togoto, da so s pestmi in brcami obdelavali privezanega popotnika, ki je namah krvavel v obrazu, in so mu raztrgali suknjič še bolj. Ko si je krčmar opomogel, je divji pridrvel z dvignjenim bičevnikom in usekal z vso silo kar preko glave. Udarec je tujca omamil, da je obvisel in obmiroval. Pa vendar ni bil ubit. Krčmarja je zasenčila težka bledica in roke so se mu pričele tresti. Da li ni morebit preveč udaril? Ta silni udarec je prestrašil tudi druge, da so hodili okoli privezanega, kakor okoli ljutega risa, ki je še vedno nevaren, in ga prosili, naj se spravi naprej. Tujec pa je trdovratno molčal z visoko pritegnjenimi rokami na hrbtu, z dvignjeno, okrvavljeno glavo, da so se mu napenjale žile na vratu, in divje pobliskaval z očmi. Strašno sovraštvo je sevalo iz njih. Varno so ga odvezali, vedno pripravljeni, da ga zgrabijo, in ker se jim je sesedel hote ali nehote, so ga dvignili in odnesli za hlev na travo, ki se je v njo zaril z obrazom in obležal. Ljudje so se poizgubili v krčmo, le krčmar je od daleč pazil, da mu popotnik ne bi zažgal hleva.

Tujec je obležal, kakor so ga bili položili, in ko so šli črez pol ure za njim gledat, ni bilo o njem ne duha ne sluha. Kakor je bil prišel, tako je tudi izginil. Kmalu so ljudje pozabili, kar se je dogodilo, in tudi krčmar je izgubil že vse skrbi radi tistega udarca z bičevnikom.

Minuli so trije dnevi in po cesti sta orožnika prignala čisto razcapanega človeka, ki je hodil popolnoma bos in je imel uklenjene roke. Po glavi, obrazu in telesu, kolikor ga ni zakrivala raztrgana srajca, so ga zatekale krvave modre maroge, ki so pričale, da so nekje uklenjenca pretepli na žive in mrtve. Njegove, vse razmršene lase je lepila strjena kri. Krčmar, ki je stal na gostilniškem pragu, se je razveselil, ker je bilo zadoščeno njegovi pravici. Tujec pa je ponosno korakal po prašni cesti in samo mimogrede s sovražnim pogledom oplazil krčmarja, ki ga je izzival s svojim tihim smehom.

Molče je korakal popotnik skozi vas, visok in ponosen, in se ni ozri no na

Kraljestvo mode

Filcasti klobučki z aplikacijami

vsebujejo raznovrstne možnosti, tako da jih lahko s primernimi preureditvami prilagodimo za raznovrstne večerne oblekce. Filcasti klobučki se drže večinoma nevtralnih barvnih nijans, dočim so aplikacije že bolj pisane in so razvrščene v stilizirani maniri

Na levi je vzorec klobučka za konec poletja in za zgodnjo jesen. Desni, z originalnim okrasjem izgotovljeni vzorec, je za jesenske dni, dočim je spodnji vzorec bolj prikladen za strapec, potovanje in gorski sport.

Prehod k jesenski modi

Letošnja jesenska moda ne obeta velikih izprememb. Glavne linije ostanejo dosedanje. Tudi v materijalu ne bo iznenadenj in novotarij. Kitajski in maroški krep se bosta jeseni ravno tako uveljavljala, kakor v poznem poletju. Morda bo oba nekoliko premagal krep saten, ki že sedaj sili v ospredje.

Za jesensko modo se napoveduje karakteristična uporaba tafta v obliki obrobnih aplikacij in okraskov. S taftom se sploh uvaja v modo materijal, ki ustvarja s svojim nenadomestljivim bleskom popolnoma samosvoje učinke. Tafta v tem pogledu ne moreš nadomestiti s svilo ali s kakim drugim blagom. Njegov materijal je tako prikupljiv, da omogoča povsem nove modne vidike.

Skica predočuje tri zgodnje jesenske modele posetnih oblekc, ki jim pač ne moremo odrekati povsem sodobnega okusa in posebno podčrtane mladostne gracijoznosti, čeprav so modeli zamišljeni za priletnejše dame. Moment mladostnosti in elegantne ženskosti je zlasti podčrtan v srednjem modelu. Na krilo so našite okusno učinkujoče cvetke iz tafta. Na desni in levi so raznovrstni vzorci taftovih okraskov, ki prihajajo z jesenskim časom v modo.

Zunanje linije ne bodo v jeseni doživele izprememb. Vse ostane, kar se tiče kroja, pri starem. Sedaj veljavne splošne krojne linije se še nikakor ne bodo izživele. Preveč intimno so zvezane z občutjem sodobne dame in z njenim absolutno na modno estetiko usmerjenim modnim okusom.

Radio

Izvleček iz večernih programov

BERLIN (484 m 10 kw), FRANKFURT (428 m 9 kw), LANGENBERG (468 m 60 kw), STUTTGART (379 m 10 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw) RIM (450 m 12 kw), VARŠAVA (1111 m 10 kw), DUNAJ (517 m 7 kw).

Nedelja, 14. avgusta.

BERLIN 20: Prenos programa iz Frankfurta.
FRANKFURT 20: Klasična kitajska glasba. (Uvodno predavanje, nato pa glasbena produkcija kitajskih študentov iz Frankfurta. Prenos iz Beethovnove dvorane na glasbeni razstavi v Frankfurtu).
LANGENBERG 20.15: L. Fall: »Ločena žena«.
STUTTGART 20: Prenos frankfurtskega programa.
RIM: Simfoničen koncert. — 1. Massenet: Slikovita scena. — 2. Dve pesmi za sopran. — 3. Giordano: »Marcela«, predigra in intermezzo. — 4. Donizetti: »Marija Rohanska«; aria. — 5. Ponchielli: Aria iz opere »Zaročenci«. — 6. Borodin: »Princ Igor«. — 7. Četrto dejanje Catalanijeve »Wally«.
DUNAJ 20: Prenos koncerta klasične kitajske glasbe iz Frankfurta.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert.

Pondeljek, 15. avgusta.

BERLIN 21: Komorna glasba. — 1. Mozart: Klavirski kvartet v G-molu. — 2. Brahms: Klavirski kvartet v G-molu, op. 25.
FRANKFURT 21.15: Koncert komorne glasbe. (Prenos iz Kassla).
LANGENBERG 20.15: Počitnice na Severnem morju. — 1. Fučik: »Marija Marella«: uvertura. — 2. Rahmaninov: Serenada. — 3. Skice. — 4. Benedix: Janezek - derviš 5. Roland: Serenada za flavto. — 6. Skice. — 7. Ochs: »Tička prileti«. — 8. Skice.
STUTTGART 20.15: Poljuden koncert filharmoničnega orkestra.
PRAGA 20: Koncert vojaške godbe.
21: Koncert. — 1. Mendelssohn: Odpoved. — 2. Loewe: Archibald Douglas, Balada. — 3. Schubert: Scherzo v B-duru. — 4. Loewe: Povodni mož. Odinova pot. — 5. Brahms: Pet ljubavnih pesmi. — 6. Weber: Poziv na ples.
BRNO 20: Prenos programa iz Prage.
RIM 21.10: Koncert lahke glasbe.
DUNAJ 20: Odlomki iz operet: »Cigan baron«, »Netopir«, Dijak prosjak«, »Boccaccio«, »Tisoč in ena noč«.
VARŠAVA 20.15: Prenos večernega koncerta iz »Doline švicarske«.

Torek, 16. avgusta.

BERLIN 20.30: »Mati zemlja«. (Sodelujejo solisti in orkester).
LANGENBERG 20.30: Simfoničen koncert. — 1. Haydn: Simfonija v C-duru. — 2. Mozart: Klavirski koncert v A-duru. — 3. Weber: Arija iz opere »Oberon«. — 4. Götz: Arija iz opere »Vkročene prepirljivke«. — 5. Brahms: Simfonija št. 2. v D-duru.
STUTTGART 20: Poljuden koncert filharmoničnega orkestra.
PRAGA 20.10: Mešan večer. — 1. Suppé: »Izabela«; uvertura. — 2. Kfička: Otrokom. — 3. Misek: Fantazija iz Smetanovih oper. — Kfička: Tri pesmi iz venčka »Otrokom«. — 5. Vieniavski: Spomin na Moskvo. — 6. Strauss: Umetnikovo življenje, Valček.
BRNO 19: Koncert. — 1. Novak: I. kvartet v G-duru, op. 22. — 2. Smetana: Pesmi. — 3. Suchy: Sonatina, op. 4, za oboo in klavir. — Dvořak: Pesmi.
20. Koncert orkestra in solistov.
DUNAJ 20: Ljubavne zgodbe in ženitvene zadeve. — 1. Rožnati časi ljubezni. — 2. Svatba. — 3. Duri in moli zakonskega življenja.
VARŠAVA 20.30: Večerni koncert lahke glasbe.

Sreda, 17. avgusta.

BERLIN 20.30: Koncert orkestra na pihala.
22: Koloraturno petje. (Sodeluje orkester).
FRANKFURT 20: Melodramatičen večer. — 1. Järnefeldt: Preludij za mali orkester. — 2. Schumann: Balada o otroku polja. — 3. Vesele pesmi. — 4. Nicodé: Dve skladbi za mali orkester: a) Pravljica, b) Na kmetih. — 5. Bodart: Balada o pažu in kraljevi hčerki. — 6. Bodart: Humoristična suita.
LANGENBERG 20.30: Vrtni koncert komornega tria iz Essena. (Citre, violina, kitara).
STUTTGART 20: Poljuden koncert filharmoničnega orkestra.
PRAGA 18: Otroški večer.
BRNO 19: Uvod v E. Staryjevo opereto »Ljubljenec maharadže«.
RIM 21.10: Simfoničen koncert.
DUNAJ 21.05: Koncertna akademija. — 1. Brand Buys: Godalni kvartet Suita v starem slogu. — 2. Poljske narodne pesmi. — 3. Klavirske skladbe. Koncert lahke večerne godbe.
VARŠAVA 20.30: Prenos koncerta iz Krakova.

Četrtek, 18. avgusta.

BERLIN 20.30: Koncert. — 1. Halvorsen: Sarabanda iz Passacaglia. — 2. Arije iz Mahlerjevih oper. — 3. Domansky: Duet v F-duru. — 4. Stephan: Pesmi. — 5. Hiege: Duet za violino in brač.
FRANKFURT 20.15: Galsworthy: »Okna«. Komedija v treh dejanjih. Sledi koncert Händlovih skladb.
LANGENBERG 20.30: Zanimive recitacije in orkestralen koncert.
STUTTGART 20.15: B. Björnson: »Novoporočenca«. Veseloigra v dveh dejanjih. Sledi orkestralen koncert filharmoničnega orkestra.
PRAGA 20.10: Zabaven večer.
BRNO 19: Orkestralen koncert. — 1. Smetana: Slavnostna uvertura. — 2. Dvořak: Slovanska rapsodija v D-duru, op. 45 — 3. Fibich: Zvečer. — 4. Moor: Češka suita. — 5. Suk: Un poco triste. — 6. Dvořak: Slovanski ples.
20: Arije iz italijanskih oper: »Glumači«, »Ples v maskah«, »Bohème«, »Gioconda«, »Cavalleria rusticana«, »Aida«.
RIM 21.10: Prenos iz gledališča.
DUNAJ 20.05: Koncert dunajskega simfoničnega orkestra. — 1. »Alfonz in Estrella«, »Rozamunda« Nemški plesi. — 2. J. Strauss: »Waldmeister«, »Netopir«, Valček. — 3. Jos. Strauss: Vaške lastavice, Valček, Ženska srca, Mazurka.
VARŠAVA 20.15: Prenos večernega koncerta iz »Doline švicarske«.

Petek, 19. avgusta.

BERLIN 20.30: Simfoničen koncert. — Mendelssohn: »Athalia«; uvertura. — 2. Mendelssohn: Klavirski koncert v G-molu, op. 25. — 3. Schumann: Simfonija št. 3 v Es-duru, op. 97.
FRANKFURT 19: Verdi :»Othello«. (Prenos iz Kassla).
LANGENBERG 20.20: G. Kaiser: »Pogumni mornar«. Komedija z godbo v štirih dejanjih.
STUTTGART 20: Poljuden orkestralen koncert.
PRAGA 20.10: Orkestralen koncert.
21.30: Klavirske skladbe. — 1. Sévérne: Cerdana. — 2. Debussy: a) Menuet, b) La plus que lente: valček, c) l' Isle joyeuse.
BRNO 19: Koncert. — 1. Stravinskij: Serenada za klavir. — 2. Haas: Dve kitajski pesmi. — 3. Mrazek: Violinske skladbe. 4. Goldbach: Pesmi. — 5. Butting: Štirje komadi za klavir.
RIM 21.10: Odlomki iz Carabellove operete »Don Gil Dalle Calze Verdi«.
VARŠAVA 20.30: Koncert orkestra in solistov.

Sobota, 20. avgusta.

BERLIN 20.30: Recitacije in pesmi s spremljevanjem lutnje.
FRANKFURT 20: Koncert komornega orkestra. (Prenos iz glasbene razstave).
LANGENBERG 20.05: Poljuden pevski in koncertni večer.
21: Vesel zaključek tedna.
STUTTGART 19.45: Poljuden orkestralen koncert filharmoničnega orkestra.
PRAGA 19: Prenos opere »Werther« iz Brna.
BRNO 19: Uvod in izvajanje Massenetove opere »Werther«.
RIM 21.10: Prenos iz gledališča.
VARŠAVA 20.15: Prenos koncerta iz »Doline švicarske«.

levo ne na desno, kakor da se ne meni za ves svet. V njem pa, ki je bil ves razbit, že človeku ne več podoben, je še vedno bival tisti divji, strašni odpor in nepremagljiva trma, ki ji nihče ni vedel vzroka. Čudni so ljudje in nedogonetne so njihove lastnosti! Izginili so za ovinkom.

Po treh tednih je dobil krčmar od sodnije poziv, naj se zglasi pri njej tega in tega dne. Zadeva: skrivnostni popotnik. Krčmarju so trepetale roke, ko je držal pozivnico. Spomnil se je tistega udarca z bičevnikom, ki je omamil popotnika. Ker pa je bila na pozivnici hišna številka napačna, se krčmar ni odzval, bolj iz strahu kakor pa zaradi napake. Vse je pozabilo skrivnostnega potnika, ljudje in sodnija — on pa je umrl v bolnišnici, ne da bi bila dazvozljana njegova skrivnost.

Ustanovlj. 1842. Solidna izvršitev.
Vsakovrstna pleskarska in črkoslikarska dela izvršuje tvrdka
Brata Eberl nasl.
Martinc, Černe & Co.
Ljubljana, Volčičkova ulica štev. 8
(Preje Cesta na Gorenjsko železnico)
Zmerne cene! Telefon št. 2094.

Jarmila Hašková:

Detektivska zgodba

Gospod Pokorny je imel v roki detektivski roman in je karajoče govoril svojemu potomcu:

»Nu, lepe stvari mi uganjaš! Namestu z zemljepisjem se mi ukvarjaš z demoralizujočo literaturo. Zato pa je tak uspeh: polenil si se, učenja ti ni mar, nikakega reda več ne poznaš, zaverovan si, kakor da bi te luna nosila, in ne veš, kaj se dogaja okrog tebe. To se ne bo dobro končalo. Čigava je knjiga?«

»Franc Zaruba mi jo je posodil.«

»Povej mu v mojem imenu, da to štivo še ni za njegova leta in da sem mu roman zaplenil.«

Gospod Pokorny je vtaknil knjigo v žep in je odšel.

V pisarni jo je položil predse na mizo, da jo vrne tovarišu Zarubi. Ta pa je bil ravno zaposlen in gospod Pokorny je knjigo mehanično odprl. Pogled mu je obstal na stavku: »Emilija je povonjala tulipan in je umrla.« Sicer so se mu ustnice skrivile v zaničljiv posmeh, vendar je čital dalje: »Tulipan pa ji je dal Artur.« Primaknil je stol, obrnil list, obrnil tudi drugega in oči so mu stopile iz jamic.

»Gospod Pokorny,« se je tedaj oglasil gopod Zaruba, »imate-li morda pri rokah akt štev. VIII. H IV. 2?«

Gospod Pokorny je sicer imel zaželjeni akt nekje v predalu, ali naredil se je, kakor da ni slišal vprašanja. Zakaj »Emilija, ki je umrla, ko je povonjala tulipan, je imela na levi dlani neznatno prasko, Artur pa je imel prstan z ostro brušenim briljantom.«

Toda gospod Zaruba je ponovil vprašanje in je obenem pristopil k mizi gospoda Pokornega. Le-ta je sedel z žarečimi lici in suhimi ustnicami pri čitanju pikantnega zapletljaja in se ni zmenil za svojega tovariša. Gospod Zaruba je pogledal gospodu Pokornemu preko ramen v knjigo in je čital, da ima tulipan v zgodovini kriminalistike skrivnosten pomen. Iztrgal mu je prečitano polo izpod rok.

Globoka tišina je vladala v uradu, motilo jo je le enakomerno tikanje ure. Tako zlovešča tišina kakor takrat, »ko se je Emilija zadnjič šetala na vrtu, ne vedoč da se neslišno plazi za njo morilec. Morilcu je s suknjiča padel na tla košček strjene malte, ki mu je bil z odra kanil na rokav, ko so zidarji popravljali pročelje njegove hiše.«

V tistem kritičnem trenutku se je Pokornemu in Zarubi pridružil gospod Pšenička. Videč ju zatopljena v detektivsko zgodbo, je alarmiral sosedno pisarno in prihitela sta Koniček in Plachy in sta Pokornemu iztrgala tretjo polo iz rok.

In spet je zavladal pokoj. Gospod Zaruba je bil ujel gospoda Pokornega, oba sta čitala na isti strani in sta se s Holmesom veselila najdbe izdajalskega kosa malte. Pšenička je šele stopal na vrt, Plachy in Koniček pa sta se že prerivala za mrtvo Emilijo s tulipanom.

Vse se je razvijalo v brzem tempu, ali v tem je prišla h gospodu Pokornemu stranka, ki je viharno zahtevala posluha.

Z vzdihom je vtaknil detektivsko zgodbo v žep in je zmedeno odgovoril. Na srečo je odpravil stranko na ravnateljstvo, nakar je brž pograbil klobuk in palico ter odšel. Na ulici je stopil v električno, potegnil iz žepa knjigo in čital, kako je Artur speljal Holmesa na krivo sled, le-ta pa je na cesti pobral ogorek smotke in je našel na njem isti duh kakor na vrtu.« »Dalje ne vozi,« je dejal izprevodnik in je prijazno pozval gospoda Pokornega, naj izstopi.

Gospod Pokorny je izstopil in je videl, da je v Strašnicah. Stopil je neutegoma v voz, ki pelje v Prago, se stisnil v kot ter čital in čital in čital, dokler ni bil njegov duh v Emilijini grobnici, njegovo telo pa v Strešovicah.

Iz Strešovic se je peljal gospod Pokorn zopet v Strašnice in je bil pri krematoriju na koncu poslednjega poglavja prvega dela, nadaljevanja pa ni več imel. Omoten od Holmesove bistroumnosti se je spet peljal do končne postaje, kjer je hotel stopiti v najbližjo mu hišo. V temačni veži pa je zadel z glavo ob vrata. To mu je vrnilo zavest. Obrnil se je in je stopil v sosednjo hišo. Toda misli so mu bile pri Arturju, ki si je v poslednjem trenutku z briljantnim prstanom prerezal čreva in je povrhu pogoltnil še prstan, in pri Emiliji, ki je s svoj smrtjo prav za prav poplačala grehe svoje matere. Naposled se je z vso muko osvestil, zagledal pravi tramvaj in srečno prispel domov.

»Ne morem razumeti,« je rekel gospod Pokorny svojemu sinu, »kako se more mlad fanté tako daleč spozabiti, da zaradi takega štiva zanemarja svoje dolžnosti. Zatorej ti velim, če ti ni ljuba palica, da mi izročiš tudi drugi zvezek šundromana, ki ti je duševno in telesno le v pogubo.«

„Gold“ in „Special“
so najfinejše vrste holandskega kakao-a
«VAN KASTER»

Po Beli Krajini

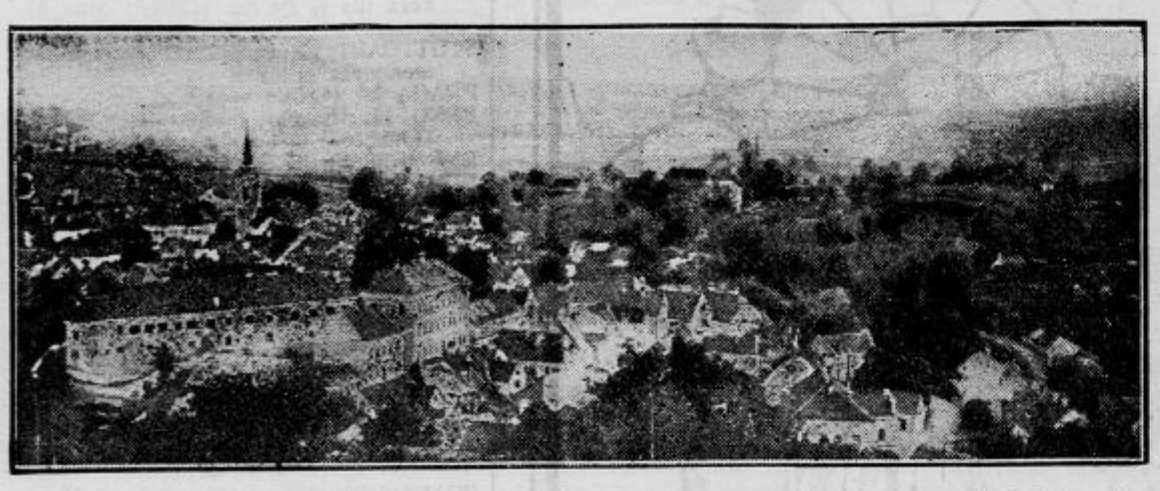

Metlika, metropola Bele Krajine

Do predvojne je bila Bela Krajina skrita širšemu svetu zaradi preslabe zveze na katerokoli stran. Po 6 ali še več ur so vlekli trudni konjiči čez visoke Gorjance črnožolto poštno kočijo, ki je bila navadno nabasana s trgovskimi potniki ali pa z uradniki, ki so imeli tam doli kakšen uradni posel. Prestolica je poznala Belo Krajino po turških vpadih in po žlahtni kapljici — več se že skoraj ni vedelo o tej čudoviti deželici.

Danes pa popeljemo naše čitatelje v prelepo Belo Krajino. Jutranji »Dolenjc« nas potegne v treh urah do Novega mesta, kjer se začne tako zvana belokranjska proga. Že lezniške postaje tekmujejo tod v lepoti nasadov, tako da res po pravici vzbujajo vse zanimanje in žanjejo zasluženo pohvalo od

Bojančica

strani potnikov. Pri Semiču pripiha vlak iz predora in obstane med samimi vinogradi. Prelep razgled se nam odpre. Pred nami je široka ravan belokranjske pokrajine. Ona je najnižji in najbolj ravni del Notranjega Krasa, ona je po obmejni Kolpi le neznatno prekinjena, da se na drugi strani nadaljuje in razprostre v nedogledne daljave 75 km preko karlovške Krajine tja do Bihača v Bosni. Osrednji del Bele Krajine leži nekako v četverokotniku med Metliko, Semičem, Dragatušem in Adlešiči. To je grbavinasta in brtozasta kraška ravan, ki se rahlo giblje med 160 in 190 m morske višine. Le tu pa tam moli iz ravnotnih tal daleč viden posamezen grič (predzgodovinsko znameniti Kučer (220 m) pri Podzemlju, adlešička Plešivica 366 m in dr..) ali vrsta njih (med Semičem in Črnomljem) do 229 m visoki. »Pisana loza (breza, smreka i. dr.) in steljnik sta tod zastopana mnogo bolj kakor njiva in travnik; po dve uri in še več lahko hodi sence želini človek po mehkih stezicah skozi lozo belokranjskega dna, da se potem z vlakom vrne na svojo izhodno točko. Naselja so na dnu bolj redka, zato pa toliko večja. Razen Vinice ležijo v njem vsi važnejši vozli prometnega in gospodarskega življenja Bele Krajine, vse, Semič, Črnomelj, Gradac in Metlika pa veže med seboj v velikem loku belokranjska železnica Novo mesto - Karlovac.

Zanimive so vodne razmere Bele Krajine. V nedavnih geoloških časih je tekla po površju deželice gosta mreža potokov. Danes je skrit nivo raznih potočkov za približno 20 m pod površjem, tako da mnoga sela belokranjskega dna zajemajo vodo iz globokih vrtač ali navpičnih jam (Otovec, Desinec, Tribučki

Semič

Proščenje na Preloki

Bunar, Stara in Nova Lipa itd.) Večina nekdanjih vodnih strug stoji danes suha in daje prometnim zvezam mnogo ugodnosti. Drage so n. pr. najprometnejši del metliškega mesta, dočim porablja Tribučki žleb proga gozdne železnice Črnomelj - Veliko Bukovje. Od tekočih rek belokranjskega površja se razgledovalcu z višin prav redkokje zasvetlika gladina obmejne Kolpe. Njeni trije pritoki: Lahinja, Dobličanka in Krupa pa so skriti med 16 do 20 m visoke, nenavadno strme bregove. Njih izvirki so močni, pravi kraški obrhi, med njimi sta Krupa in Metliški Obrh posebno značilna.

Belokranjske gospodarske prilike niso najbolj povoljne. V pretežni večini se pečajo Beli Kranjci s poljedelstvom, živinorejo in vinogradništvom. Belokranjska vina so zaradi svojega dobrega okusa zelo priljubljena. Prekrasen je pogled iz katerekoli točke na belokranjski gorski obod. Od Drašič pri Metliki, v širokem loku preko Semiške gore, pa mimo iznad Črnomlja tja do Tanče Gore so pobočja posajena na gosto s hišicami in zidanicami sredi tesnih vinogradniških parcel. Znani so tudi vinogradi Metliške Veselice, starodavnega Kučera, Vinjega vrha, obeh Plešivic in Žežlja. Gostoljubni Beli Kranjec ne pusti gosta mimo hrama in ves vesel ga skozi vas, spremljan od veselih pobiračev jajec in drugih dobrot. Takrat se razlegajo prvi pozdravi zelene pomladi, ker:

»Prošel je prošel pisani vuzem,
došel je došel zeleni Juraj,
donesel je latek dugo mladico,
pedenj dugo travico.
Dajte mu jajec,
da ga ne bi zajec,
dajte mu vina,
da mu ne bo zima,
dajte mu pogače,
da mu noga poskače,
dajte mu krivo kost,
da bo laglje šel čez most,
dajte mu groš,
pa če dojti k letu još!

Pipec, najzvestejši prijatelj belokranjskega pastirja nima preganjačev za seboj kakor v zimski izbi, kjer mu je gospodinja vedno z metlo za petami. Leskov grm daje vso potrebno snov, iz katere ustvarja pastirjev pipec razne proizvode otroške spretnosti. »Evo Mareti vretence«, »Barici vitlen«, »Juretu kolica«, »Tebi pa palica! Ali tako paziš na blago«, je zagodel stari stric in se hudoval nad mladimi umetniki, ki so pustili živino, da jim je šla v škodo...

Belokranjci so pobožni, zlasti ženski svet in zato ni čudno, da sta dve božji poti: Tri Fare pri Metliki in Žeželj nad Vinico tako zelo obiskani. Na tisoče romarjev pride takrat, da se vse beli na hribčku okoli cerkve. Vsa bela Krajina je zbrana takrat in bližnjih Hrvatov pride jako veliko. Značilno za belokranjske razmere je, da obišče to božjo pot tudi veliko Žumberčanov, ki so sicer unijati, pa imajo vseeno veliko zaupanje do Matere božje. »Pri treh farah« se imenuje kraj zato, ker stoje tam tri cerkve: ena poleg druge. Slikovit je pogled, ko se vsujejo verniki iz cerkve.

Po cerkvenem opravilu posedajo ogromne množice okoli cerkve in se krepčajo. Mesarji in gostilničarji pa pečejo jance na ražnju in točijo raznovrstne pijače za gladne in žejne, kateri so prišli od blizu in daleč. Razni krajazni marindolski pop ti jo kaj rad razloži. po novem, samo ne gospodari in ne obdeluje zemlje po novem, zato pa tudi propada. Kar je bilo, tega tudi ne bo več nazaj v Belo Krajino. Obleka sicer izginja, običaji pa še živijo med narodom. Prvi čuvarji narodnih običajev so naša vrla belokranjska deca. Vednega čepenja po zatohlih izbah skozi celo zimo se mladina naveliča. Zato pa komaj čaka na prihod pomladanskega junaka zelenega Jurija, ki bo donesel »pedenj dugo travico, latek dugo mladico«. Takrat oživijo belokranjska sela ob Kolpi, ko raja zeleni Juraj

Stari trg pri Črnomlju

Grad Pobrežje ob Kolpi

Njihovi sosedje so Bojančani, ki so se naseli proti našim krajem. Neznansko je trpela Bela Krajina pred temi divjaki. Bojančani so Srbi, pravoslavne vere, edina naselbina v Sloveniji, ki se je obdržala čez 500 let v vsem svojem bistvu. Bojančan do danes ni spremenil svojih običajev in je ohranil sredi med Slovenci svoje srbsko narečje. Moški svet hodi okoli po trgovini, žene so pa doma, opravljajo domača dela, pletejo čarape in tkejo priznano lepo domače platno. Žene nosijo za praznike zelo slikovite noše, katerih sliko prinašamo danes. Na Bojancih je edina pravoslavna cerkev v Sloveniji.

Tudi Marindolci so naseljenci, ki so pribegli istočasno z Bojančani. Oni so pa tam od Glamoča in sosedje Rosopanjčani izpod Velebita tam od Zrmanje.

Žumberčani pa, ki prebivajo po vseh Gorjancih so naseljenci, ki so prišli na poziv cesarja Leopolda iz južnih krajev. Za časa Marije Terezije so prestopili v unijatsko ve-

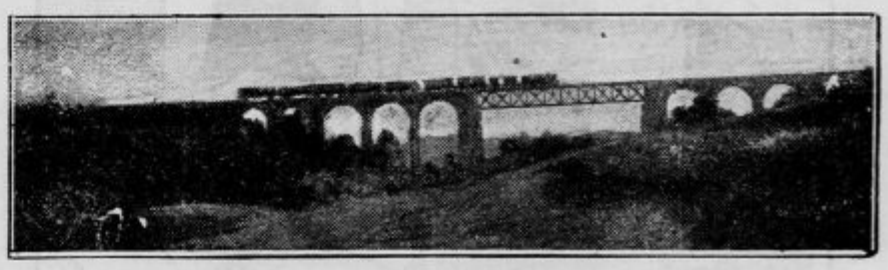

Viadukt pri Otovcu

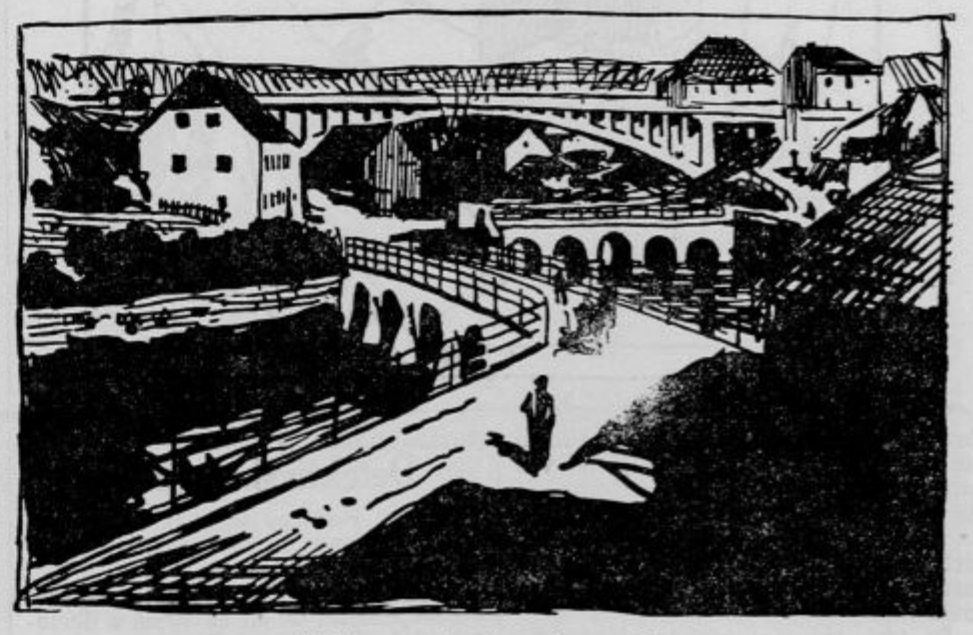

Trije mostovi v Črnomlju

ro. Do pred 100 leti so bili zadnja straža vojaške Krajine ali granice in kot takšni vsi vojaki. Župnij je sedem unijatskih, občin pa 12, ki so se preje zvale kompanije, ker so bili graničarji organizirani vojaško.

Bela Krajina obsega 32 občin s približno 25.000 prebivalci.

Kakor vidimo je Bela Krajina v vseh ozirih dežela »pisanic« vredna, da jo obišče vsak oddiha željni Slovenec. Vsakomur, ki jo je obiskal enkrat, se bo toliko prikupila, da jo ne bo nikdar zanemarjal ob izbiri letovišča.

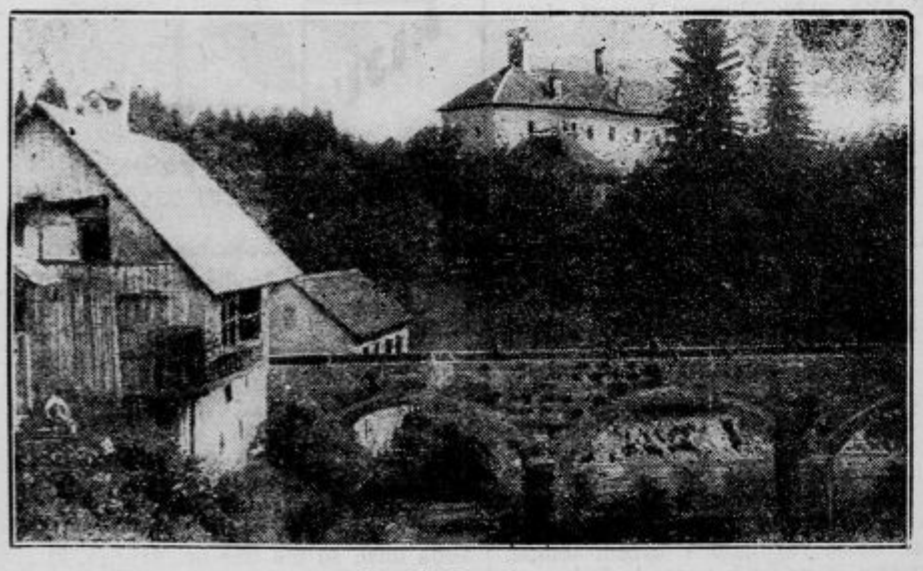

Grad Gradac

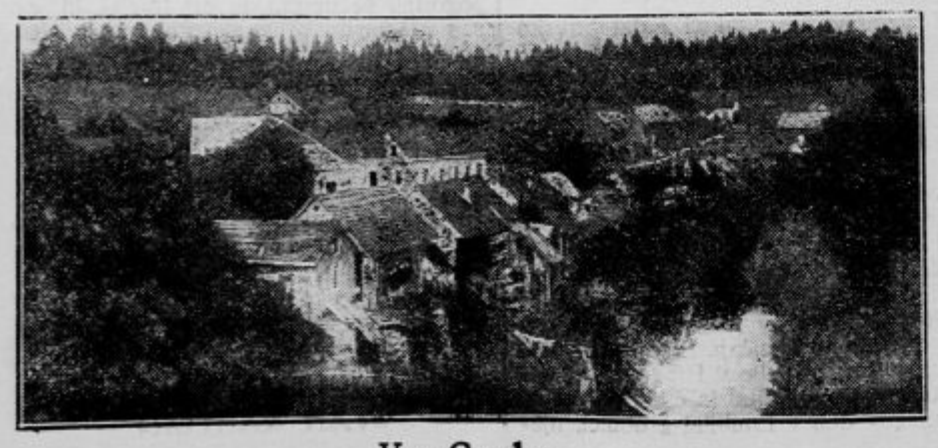

Vas Gradac

MR. BAHOVEC
PLANINKA
»Planinka« zdravilni čaj zdravi slabo prebavo, zaprtje telesa, napihovanje, slabo delovanje črevesa, izpuščaje, obolenja mokračne kisline, jeter, žolča in žolčni kamen. Pristen samo v plombiranih paketih po Din 20.— z napisom: Lekarna Bahovec, Ljubljana. 174-a

Kulturni pregled

John Galsworthy – šestdesetletnik

Dne 14. t. m. bo slavil 60-letnico znameniti angleški pripovednik, dramatik in esajist John Galsworthy. Poleg Shawa in Chestertona je Galsworthy eno izmed onih imen iz področja sodobne angl. literature, ki se v inozemstvu najpogosteje slišijo. Kakor pravkar omenjena pisatelja, predstavlja tudi on globino, duhovitost in blagodejno, s humorjem združeno ironijo, ki že izza klasičnih dob karakterizira angleško literaturo.

John Galsworthy se je rodil dne 14. avg. 1867 v Coombe (Surrey). Po dovršenih študijah se je najprej posvetil advokaturi, nato pa je zamenjal zgovornost pravosodnega zagovornika z zgovornostjo književnika. Od leta 1897 živi kot pisatelj stalno v Londonu. Že po prvih spisih si je pridobil priznanje doma in v inozemstvu. Njegova prednost je zlasti v tem, da obravnava aktualne probleme. Velja kot strog in vešč analizator sodobnega angleškega življenja, vendar pa kaže Galsworthy več čustvenosti in razneženosti nego ostri in neizprosni satirik Shaw. Njegov humor je fin, njegova duhovitost lahna in salonska.

K poglavitnim spisom J. Galsworthyja se štejejo »The man of property«, »The dark flower«, »Saints progress« in drugi. Izmed njegovih dramskih del so posebno znane »The silver box«, »Justice«, »The skin game«, »Joy« in druga.

Pri nas je Galsworthy znan predvsem kot dramatik. Ljubljanska drama je vprizorila doslej tri njegove komade: »Borbo«, »Golobčka« in »Joy«.

Galsworthy je eden izmed začetnikov in prvih voditeljev važnega pokreta, ki se je začel po vojni med književniki vseh omikanih narodov in ki ga poznamo pod imenom PEN-klubov. Ta mednarodna zveza predstavlja odkritosrčno težnjo, da se v bodoče preprečilo žalostni pojavi, ki so se dogajali med svetovno vojno ko so tudi književniki otvarjali sovražne fronte zoper tuje literature. Predstavlja vero, da je duševno življenje narodov na svojih najvišjih vrhuncih tista obljubljena dežela, ki jo išče vse človeštvo, zato pa mora ostati v dneh nemira in viharjev zavarovano pred razdiralno slepoto človeških strasti. Pota v to idealno deželo pa vodijo po medsebojnem spoznavanju književnikov in po medsebojni izmenjavi njihovih del; na ta način se tudi narodi, iz katerih književniki izhajajo, po zaslugi svojih legitimiranih glasnikov duhovno zbližujejo in neprestano obogačujejo. Pokret pomeni penetracijo angleškega optimizma v vse dežele, kjer stremi književnost po višjih človečanskih smotrih in zaznamuje že lepo vrsto praktičnih uspehov.

John Galsworthy je spisal za lansko božično številko »Jutra« dragocen članek o tem pokretu; zopet dokaz, kako so se utrla nekoč visoko zabarikadirana pota med velikimi in malimi narodi. Zato se tudi mi s čustvi globoke simpatije in občudovanja spominjamo jubileja velikega književnika in pijonirja mednarodne solidarnosti v svetu literarnega iskanja in ustvarjanja — Johna Galsworthyja.

E. Adamič:

Poletje glasbe v Frankfurtu ob Meni

II. slavnostni koncert (orkestralni večer) I. D. N. G.

Nabito polna opera je nestrpno pričakovala prvega orkestralnega koncerta.

Sandor Harmati, temperamenten dirigent iz Omahe (Nebraska), je s pomnoženim opernim orkestrom (okoli 50 članov samo godalnega korpusa) izvajal:

1. »The Dance in Place Congo«, simfonično pesnitev, op. 15., Američana Henry F. Gilberta. Skladba je nastala pod vplivom opisov življenja sužnjev v New-Orleansu pisatelja G. W. Cable. V nedeljo popoldne so bili sužnji prosti in so se zbirali na trgu, peli, pili in plesali divji ples »Bambula«. Ob 9. zvečer so morali vsi domov. Začetek in konec skladbe kažeta v temnih barvah težko usodo, blazne krike, divje proteste proti verigam, sredino pa tvori surov, vedno strastnejši ples v barbarskih ritmih, z dokaj banalnimi melodičnimi domisleki, dramatična in lirična mesta raznih vrednosti. Skladatelj je k svojim slikam napisal tudi scenerijo in se je skladba v Ameriki večkrat izvajala kot baletna pantomima. Gilbertova glasba je več ali manj konservativna, se giblje v širokih, mnogokrat plitvih plesnih ritmih, njena motorika je simpatičnejša kot njena dokaj solzava sentimentalnost, vendar je pa vse to dosti oplemenitena, zabavna, programna muzika. Harmati je delo oddirigiral briljantno. Komponist, dirigent in orkester so bili deležni močnega aplavza. Gilbertova kompozicija ni težko izvedljiva. V naši, ne še bogvekako napredno orijentirani Ljubljani bi napravila močan vtis.

Popolnoma drugačnega kova, nekaj v resnici »novega«, v okvir stremljenj I. D. N. G. spadajočega po svoji stvarnosti in koncentraciji je bila **Sedma suita, op. 48, Avstrijca Jos. Math. Hauera** pod taktirko priljubljenega dirigenta **Hermanna Scherchena**. Scherchen ima za novo orkestralno glasbo v Nemčiji največ zaslug. Njegovo dirigiranje z obema rokama — z eno roko taktira, z drugo »slika«, brez taktirke — je zelo zanimivo.

Hauer zahteva za svojo kompozicijo poseben in posebno postavljen orkester. Klavir je pred dirigentom, na njegovi levi so štiri pavke z enim igralcem, na desni ostala tolkala, trobente in oboe so prvi kor zase, drugi rogovi in basovske klarinete, tretji na strani so godala, torej trije posamezni zbori s tolkali in z glavnim instrumentom klavirjem v sredini. Huer je vnet apostol 12tonskega stila, ki ga temeljito razlaga v svoji polemični brošuri »Vom Melos zur Pauke«, N. E. No. 8395. Njegova suita je sezidana na »continuo« klavirja. Klavir igra vedno 12 tonov, v vsakem izmed šestih stavkov v gotovi določeni tropi, ki so zopet melično zvezane z melično temeljno mislijo celega dela. Zrcalne in rakove kanone doseže s permutacijami 12tonskih vrst. Ležeči glasovi provzroče mnogoglasje in polifonijo prvotno enoglasne atonalne muzike. Suita je štiriglasna, vedno zvené istočasno štirje različni toni; toda z različnim križanjem v okviru paralelno tekočih štirih temeljnih linij nastanejo trije štiriglasni zbori, v celoti tedaj 12 kontrapunktičnih, tektonskih melodij. Kdor se hoče natančnejše poučiti o Hauerjevem glasbenem sistemu, naj čita prej citirano brošuro. Kakor pa že ta kratka razlaga kaže, gradi Hauer svojo frapantno glasbo na matematičnih formulah, stereotipnih tonskih obratih, ki kot ozka mreža preprezajo vse inštrumentalne grupe. Vseh šest stavkov tvori pisane, blesteče, mavrične, ritmične barvne komplekse najinteresantnejših vrst. Hauer je eksponent novega stila, novih glasbenih potov. Njegova glasba je težko razumljiva, ustvarjena s konstruktivno doslednostjo, poštena, postane s časom zelo monotona. Ta monotonost pa je, kot pravi komponist sam, namenoma ustvarjena. Služi naj »meličnemu« slišanju. Silno težko partituro je Scherchen s svojim mojstrskim orkestrom razbral bravurno in žel gromovit aplavz, zlasti iz vrst galerijske futuristične mladine. Ostala publika je bila perpleksna. Bila je pod vtisom nenadne deževne plohe. Neki nemški glasbeni kritik poleg mene je pošteno zazvdihnil: »Tej glasbi pa moje uho še ni kos«. Hauer in dirigent sta bila klicana neštetokrat z ropotom, navdušenimi kriki in po drugi strani s smehom. Ta glasba je produkt duha, matematičnih formul, torej hladno skonstruirana s pomočjo »iztuhtanih« receptov.

Kot tretjo koncertno točko je igral **Bela Bartok**, Schönbergov učenec in prijatelj, svoj **klavirski koncert z orkestrom**. Dirigent drugi znameniti nemški dirigent iz Lipskega, **Furtwängler**. Prejšnji toplejši, instinktivno ustvarjajoči Bartok (Plesna suita itd.) je postal preračunjeno primitivnejši. Njegovi nacijonalni madžarski, balkanski, zelo kratki, mikroskopični pramotivi (Bartok je Madžar) niso niti veseli, niti žalostni, kot niso to celice, iz katerih nastaja življenje. Razviti pa se hočejo v široke linije in izločati v njih spečo skalo človeškega občutenja do najvišje tragike. Bartokova glasba ima v sebi vehementne ritmične energije, ki izhajajo iz njegove nacijonalne glasbe. Tehnika njegovega kompositorskega dela spominja na predbahovsko in bahovsko polifonijo, ustvarjajoč iz duha kontrapunkta novo in zametujoč — znane kontrapunktične motivične formule. Celo delo je čudno disonantno, harmonika sloni na sekundnih postopih (tudi še v prejšnjih njegovih delih), motivični materijal je, kakor že rečeno, malokalibern. To pa je le v kratkih, malih delih zanimivo, v obsežnem delu, kot je ta koncert, pa se kmalu izrabi in kaže precejšnje pomanjkanje konstruktivne potence. Bartok gradi in gradi z malimi sredstvi v širino in postaja skoro enoličen, ker ne gradi obenem v globino in višino.

Poslušal sem ga dolgo časa z interesom. Široko razpredena stvar s stereotipnimi sekundnimi intervali pa nima arhitektonskih viškov, ne zagrabi, ker čutiš v nji hladno preračunjene geste. Pri publiki je Bartok vzbudil istotako deljeno mnenje. Močni protestni vzkliki, pa zopet neukrotljivo odobravanje. Klicali so ga šestkrat na oder in mu eni ploskali kot izvrstnemu pianistu, drugi kot komponistu. Gros parterne publike je tudi v Frankfurtu, kot pri nas, več ali manj indiferenten; največ ploskajo na dijaškem parterju in na galerijah. In tu so struje, ki se medsebojno pobijajo. Vsak protest naleti na protest. Žvižge zaduši teptanje z nogami. In prav gotovo so najzanimivejša in najpomembnejša ona dela, pri katerih se široka publika ne more zediniti. Enotno, navdušeno odobravanje široke večine, ki je povsod še močno konservativna, ne more biti dandanes absolutno nesporno merilo za vrednost kakega dela.

62letni Carl Nielsen je s svojo Peto simfonijo, op. 50, z dirigentom Furtwänglerjem zaključil obsežni koncert. Nielsen je še danes voditelj skandinavske moderne muzike, vsaj po imenu. Peta njegova simfonija je pet let stara kot delo, kot stil pa mnogo starejša. Tonalna je, ne ravno simfonična, polna nordijske ubranosti, spominja na Brahmsa, je čista in plemenita, toda nikakor ne značilna za »novo« glasbo. Izhaja še iz romantičnih zapečkov, je dostojno meščanska, spodobno moderirana muzika komponista, ki je mnogo čutil, slišal, videl, doživel, mislil, se veselil in trpel. Furtwängler je delu pripomogel do zelo močnega uspeha, ki je dosegel, če ne prekosil, uspeh Hauerja. Komponist je moral premnogokrat na oder in konservativni del galerije skoro ni hotel domov.

Zbori

Že tretje leto izdaja pevsko društvo Ljubljanski Zvon z nemalimi stroški mesečno revijo za novo zborovsko glasbo »*Zbori*«, ki ves čas izhajanja objavlja nove ženske, moške in mešane zbore ter tako nudi našim pevskim zborom dovolj gradiva za njihove koncertne nastope. Da ni bilo »Zborov«, bi marsikatera, bodisi slovenska, bodisi hrvatska in tudi srbska zborovska skladba še ležala v miznicah skladateljev. Od lanskega leta naprej si je pa »Ljubljanski Zvon« na rame naprtil še izdajo *glasbeno-književne priloge* »Zborov«, ki prinaša vseskozi zanimive, tehtne članke, pregled vseh pojavov našega glasbenega življenja, delovanja pevskih društev in zborov itd., tako, da so »Zbori« danes za orijentacijo potrebni vsakemu inteligentu, ki se količkaj zanima za glasbo.

Bratje Srbi nimajo niti enega glasbenega časopisa, bratje Hrvatje razpolagajo le s Sv. Cecilijo in v zadnjem času z »Glasbenim vestnikom«, Slovenci pa imamo »Zbore«, »Pevca« (za svetno glasbo) in »Cerkveni glasbenik« za cerkveno glasbo. Ali je potem res treba, da uredništvo in uprava »Zborov« tarnata v vsakem zvezku, da imata malo naročnikov in da še ti ne poravnajo malenkostne naročnine, ki znaša na leto le 40 Din? Ali res nimajo naša društva nobene ambicije več, ali res ne hrepene po napredku pevske umetnosti? Da zagotovimo »Zborom« in »Pevcu« obstoj in razvoj v potrebnem napredku zborovske glasbe, apeliram *na vsa pevska društva, pevske zbore, njihove predsednike in pevovodje*, da svoja društva na oba glasbena lista naroče, da jih pa tudi priporoče v naročbo *svojim pevkam in pevcem*, kar je tem lažje, ker se naročnina lahko plača v *obrokih*. Ljubitelji in prijatelji naše lepe pesmi, nikar ne dopustite, da bi naša dva glasbena lista morala zaradi malomarnosti društev, pevcev in pevk zožiti svoj delokrog ali celo ustaviti izhajanje! Vsak izmed nas stori svojo dolžnost. Takoj, ko po počitnicah začnemo z rednim pevskim delovanjem, pridobimo »Zborom« in »Pevcu« čim več novih naročnikov!

Pevovodja.

V. Poljenov

Koncem julija je umrl v mestu Tarusa Kaluške gubernije znani umetnik V. D. Poljenov. Za njim je ostal 85 let stari J. Rjepin kot zadnji zastopnik onega pokolenja ruskih umetnikov, ki je pripravilo pot novemu impresionizmu. Poljenov (roj. l. 1844) je eno izmed vodilnih imen v boju zoper tendenčno umetnost, ki so jo svoje dni zahtevali preveč v politiko zaverovani ruski krogi in katerim so mnogi umetniki ustregli. Poljenov je končal l. 1871. Akademijo umetnosti in obenem upravno fakulteto v Petrogradu. Nato je dobil stipendijo za inozemstvo. V Parizu je naslikal veliko zgodovinsko sliko »Ujeti Hugenoti«, ki mu je prinesla profesuro na akademiji. Ali Poljenovu se je najbolj priljubilo pokrajinsko slikarstvo. Bil je prvi, ki je podajal motive iz skromne moskovske okolice v pravih, resničnih barvah. »Babica na vrtu«, »Zaraščeni ribnik« in slično (zdaj v Tretjakovski galeriji) so prinesli umetniku največ slovesa. L. 1882. je odšel Poljenov za dve leti na vzhod — v Grčijo, Sirijo, Palestino, Egipt. Vrnil se je z neštetimi študijami in slikami. Vse so bile priprava za največje delo Poljenova »Jezus oprosti prešestnico«, ki je ena najpopularnejših ruskih slik. Slikovito življenje in zgodovinska natančnost te velike slike pa ne moreta odtehtati notranje umetnikove mlačnosti, pomanjkanja dramatizma in duševnosti. Po tej sliki se je vrnil Poljenov k pokrajinarstvu. Navduševal je svoje učence za žive barve in umetniško resnico. Iz njegove šole so izšli impresijonisti.

Zdravstvo

Kako se čuvamo bakterij

Že davno so minuli časi, ko so mislili ljudje, da se pojavljajo bolezni radi skrivnostnih snovi, ki nastanejo hipoma iz raznih substratov. Sedaj vemo, da povzročajo bolezni neznatna, dobro organizirana živa bitja, bakterije, ki se po ustroju ne razlikujejo posebno od drugih živih bitij. Tudi bakterije se rode, se razvijajo in umirajo; tudi bakterije imajo svoje dobre in slabe čase, razmere jim ugajajo ali ne prijajo; tudi njim prete tisočere nevarnosti, ki jih premagajo ali katerim podležejo one. Ko so učenjaki odkrili prve bakterije, so mislili, da nastane bolezen v hipu, ko pridejo bakterije v človeško telo. Kmalu pa je prišlo spoznanje, da se nahajajo bakterije lahko v črevesu, v ustih, na koži in drugod. Navzočnost bakterij še ne prenese bolezni. Pogoj, da se bolezen razvije, je šele neka dispozicija našega organizma. Kaj pomeni ta izraz, razumemo najlažje, če si predočimo potek prehlada.

Vnetje pljuč ni neposredna posledica običajnega prehlada, temveč se razvije ta bolezen šele tedaj, ko je zgubilo telo že nekaj toplote in s tem del svoje odporne sile. Pod takimi okolnostmi se morajo bakterije, ki se nahajajo v pljučah, hitro in uspešno razviti. Tako nastane tako zvana infekcija. Človeško telo se hoče ubraniti svojih sovražnikov. Zato se zbere cela vojska belih krvnih telesc okoli ognjišča bolezni in skuša premagati sovražnike. Ta boj občuti bolnik: loti se ga mrzlica, in slabi ga. Bolezen se prične. V tem boju odloča telesna odpornost. Če zmaga telo, okreva bolnik, sicer pa podleže bolezni.

Če torej vemo, da nastane bolezen šele, ko zgubimo svojo odporno silo, je lahko bolezni tudi uspešno ubraniti. Predvsem je potrebno, da utrdimo svoje telo, bodisi s primernim delom, bodisi s telovadbo in s športom, bodisi s primerno in zdravo hrano, bodisi da živimo zmerno in da se vzdržujemo škodljivih strasti. Nevarnosti, da se okužimo, pa se izognemo, če se borimo proti bakterijam. Bakterije na koži uničimo, če se pridno umivamo. Zato ogražajo nalezljive bolezni osebe, ki ljubijo telesno snago, mnogo manj, kakor umazane in nesnažne ljudi. Če smo morali prijemati z golo roko predmete, ki so jih prijemali tudi drugi ljudje, je priporočljivo, da si umijemo roke s kakim desinfekcijskim milom n. pr. z afridolom. Bakterije, ki se nahajajo v ustni duplini, ugonobimo, če si izpiramo usta s primerno ustno vodo, n. pr. z ortisanom. Če se pa pojavijo bolezni epidemično, n. pr. če razsaja zloglasna »španska«, se moramo posluževati še bolj uspešnih sredstev. V takih slučajih rabimo panflavin, ki ga je iznašel odlični mojster kemoterapije prof. Pavel Ehrlich.

Zdravniška posvetovalnica

G. A. K. v M. Lizol je sam na sebi strup in povzroči smrt, vzet v primerni množini, tudi če je razredčen. Če ga pa zaužiješ nerazredčenega, razžre tkanino (odnosno jo prežre), katere se dlje časa in v zadostni meri dotika. Tako napravi na sluznicah vnetje, razjede in prežorke ter ogroža življenje tudi še z zgolj mehaničnimi okvarami. — **G. F. H. v R.** Pik čebele ali ose je večkrat že povzročil smrt, zlasti skoro vedno pri piku na jeziku ali v ustih. So pa znani tudi primeri, ko je verjetno radi izredne »idiosinkrazije« umrl človek na piku. Tudi je v še redkejših primerih nastopila takojšnja smrt radi šoka. Kar velja za ose, velja tem bolj za sršene, s katerimi se nikoli ni šaliti. Pik dalmatinskih in naših škorpijonov vobče ni smrtnonevaren. Pik večjih tropičnih, zlasti afriških škorpijonov, je pa vedno za življenje opasen. — **G. »Elvira« v Lj.** Brez osebne preiskave ni moči izreči. Če gre v vašem primeru pa res za posledice rahitide, ni, kakor prav domnevate sami, v teh letih več misliti na kako izboljšanje. — **G. J. R. v Lj.** Zdravil za vašo nadlogo ni. Pač pa se da s pravilnim dihanjem pripraviti jecljavca do mirne in urejene intonacije in do pravilnega izgovora in gladke govorice. Zanemarjati tudi ni psihične komponente (zadrega, strah). S primernim poukom in vajami se dá mnogo doseči odnosno napako popolnoma odpraviti. Če ste pevec, poskusite znane preproste pesmice s poantirano izgovorjavo početkom počasi peti, potem pa vedno hitrejše in končno tako hitro, da preide petje v govorjenje. V ostalem se morda obrnite na vodstvo tukašnje gluhonemnice, v kateri se morda kak strokovni učitelj bavi tudi za raznimi govorilnimi napakami. — **G. M. R. v Lj.** Z oklejenimi banderolami opremljene steklenice za pivo, katerih prijetni sladko-kisli vonj tako lepo spominja na stare kvargle, niso ne samo nehigijenične, ampak, kako trdijo vsi razvajeni sitneži, skrajno ostudne.. Ne dvomimo, da jih bomo videli poleg klasičnih voz za odvajanje smeti, originalnih postelj za tri bolnike skupaj (patent blaznica Studenec) — in še več takih izrednosti, — razstavljene na prihodnji higijenski razstavi. — **G. F. Z. v M.** Sredstev, ki bi v dozah, za človeka neškodljivih, zamorila gliste, še manj pa pokončala od njih v črevesju zaplojena jajčeca, ne poznamo. Večina zdravih živali samo težje ali lažje omami, jajec pa sploh uničiti ne more. Zato je treba skrbeti, da omamljene gliste takoj izločimo iz telesa z uporabo odvajalnih sredstev, n. pr. ricinovega olja, sene, purgena itd. Ker so vsa sredstva več ali manj strupena, je treba previdno ravnati ž njimi; najboljše je, če kuro, zlasti proti trakuljam, poverite vašemu zdravniku. — **G. K. R. v G.** Brezpomembno. Grgrajte in izpirajte si usta z 1odstotno raztopino galuna ali še lažjo raztopino kalijevega permanganata. — **G. Fr. G. v S.** Običajni strupi za podgane vsebujejo kot učinkovita sredstva navadno ali fosfor ali barijev karbonat. Prvo je dobiti v drogerijah samo z nakaznico politične oblasti (fizikat ali okrajno glavarstvo), druga veljajo kot nestrupena in so to tudi sama na sebi, ne pa, če dojdejo v želodec, kjer se pod vplivom želodčne solne kisline preosnovi barijev karbonat v brezdvomno strupeni barijev klorat. — **G. M. G. v M. L.** Proti »zagovarjanju kačjih pikov«, če se je vse ostalo storilo, kar treba, ne bi imeli ničesar. »Zagovor« sam na sebi ne škoduje upičencu, in če revežu, ki nanj veruje, oživi zaupanje, ga umiri in mu dvigne samozavest, potom persuazije ali sugestije, je vse redu. **G. Z. L. v M. S.** Ze navadne domače malarije je vedno smatrati za resno obolenja, tem bolj tropične. Obrnite se nemudoma na vašega zdravnika. — **G. M. H. v L.** Vzemite drobno tkan robec in pihnite med ustnicami, zoženimi kakor za žvižg tobakov dim, ki ste ga trenutek prej vdihnili vase, pa boste videli, kak žlinjirast madež vam ostane na ruti. Iz tega, brez nadaljnih eksperimentov, se lahko prepričate, ali je inhalacija škodljiva aline. — **G. B. C. v D.** Obkladke s svinčeno vodo ali darkavsko soljo. Od prvega zdravila 1 žlico na 1 liter vode, od drugega 2 žlici na isto količino vode.

Križanka

VAZA S CVETJEM

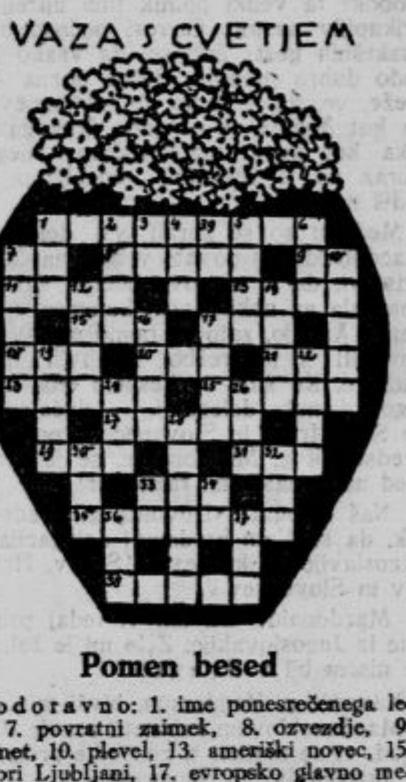

Pomen besed

Vodoravno: 1. ime ponesrečenega letala, 7. povratni zaimek, 8. ozvezdje, 9. medmet, 10. plevel, 13. ameriški novec, 15. vas pri Ljubljani, 17. evropsko glavno mesto, 18. glas, 20. doba, 21. žensko ime, 23. francosko moško ime, 25. valuta, 27. dražilo, 29. sbh. ime, 31. osebni zaimek, 33. žensko ime, 35. nemška pokrajina, 38. predlog. — **Navpično:** 1. staroslovensko božansvo, 2. francoski pisatelj, 3. zemljiška mera, 4. papeževo ime, 5. simboličen napis, 6. žensko ime, 7. lakaj, 10. žrtvenik, 12. vozilo, 14. moško ime, 16. del obraza, 17. žensko ime, 19. časovni prislov, 22. sestavljena vprašalnica, 24. lopa, 26. čut, 28. arabski nomad, 30. poljsko orodje, 32. osebni zaimek, 33. in 34. zemljiška mera, 36 osebni zaimek, 37. lek, 39. kazalni zaimek.

Rešitev križanke «Vrček»

Vodoravno: 1. protoplazma, 9. Krn, 10. ena, 11. oboa, 14. Krka, 16. pa, 17. bitva, 20. ob, 21. osa, 23. zar, 24. nje, 25. nit, 27. Ala, 29. Erato, 31. Timok, 33. do, 34. Akbar, 36. pa, 37. sok, 39. ata, 41. ar, 42. lak, 44. rž, 45 ave, 47. oba, 49. Levstik. — **Navpično:** 1. protoplazma, 2. oko, 3. trab, 4. on, 5 le, 6. Anka, 7. zar, 8. arabeska, 12. bas, 13. sta, 15. kaj, 18. iztok, 19. vrata, 22. Ana, 24. nam, 26. itak, 28. lira, 30. rosa, 32. opaž, 35. boa, 38. oral, 40. trak, 42. lev, 43. kot, 46. vc, 48. bi.

Na domu slikarjev Šubicev

V Poljanah.

»Od roda do roda se bo povpraševalo po njihovem imenu.« Ta citat iz Strahove knjige, ki je vklesan na spominski plošči bratov Šubicev v poljanski cerkvi na desnem zidu presbiterija, mi je bil v mislih, ko sem stopal proti domu slavnih slikarjev Šubicev. Pod Skalo se imenuje »predmestje« Poljan, kjer so hiše kakor lastavičja gnezda prilepljene ob reber. Tukaj na št. 39 se dviga lično poslopje z lesenim balkonom na cestni strani. Stanovanjski prostori se nahajajo zgoraj, zato sem moral po stopnicah kvišku. Tam sem našel sedanjega lastnika Valentina Šubica, upokojenega poštarja. Kljub visokim letom in bolehanju na sladkorni bolezni, mu je postava še vedno gorenjsko ponosno vzravnana. Lice mu obkroža osivela brada, iz oči pa mu še vedno sije tipična poljanska dobrodušnost. Svojo zavratno bolezen prenaša s stoično resignacijo. Potožil mi je edino, da so mu zdravniki naložili strogo dijeto in da je od 90 kg shujšal na 64.

V svoji delavnici, kjer se je poprej mnogo bavil s podobarstvom in rezbarstvom, mi je odkazal prostor. Ej, tu je bilo pred leti živahno! Mnogo je bilo dela in zaslužka, imel je pomočnike in vajence, danes pa vladata mir in tišina naokrog. Vsaka stvar, vsako orodje na svojem mestu. V delavnici, v sobah, v predsobi, po stopnicah, vsepovsod menda prirojena gorenjska snaga in red.

V lepo donečem, pojočem poljanskem narečju se spominja Tine prošlosti in pripoveduje o očetu Štefanu ter o bratih Janezu in Jurju. Oče se je priženil semkaj iz bližnjih Hotovelj in je l. 1859. sezidal sedanjo domačijo. Stric Janez je okrasil vežna vrata z reliefi v lesu. Prizori: Beg v Egipt in Marijino oznanenje ter dva leva. Največji talent med Šubici je bil oče Štefan. Tako sta sodila o njem tudi sinova Janez in Jurij. Slikar-samouk brez vsake šole je poslikal nešteto znamenj, o njegovi nadpovprečni nadarjenosti pa pričajo tudi na domu ohranjene slike v olju: Kristus na križu, Snemanje s križa, Magdalena, pokrajinske slike, več študijskih slik in lastna kompozicija: zgoraj Murillova Madona, spodaj patroni staršev in otrok. Brez vsakega strokovnega študija anatomije se mu je slikanje telesne proporcije in muskulature dobro posrečilo, kar posebno opažaš na rokah Krista na križu. Tine mi je pokazal tudi neko očetovo sliko na steklu. Te vrste slikanja Janez in Jurij nista gojila.

Očetova umetniška narava ter invencija je prešla najbolj na Janeza in Jurija. Že v rani mladosti sta kazala fanta veliko risarsko spretnost, pa že tudi prve začetke poznejše umetniške koncepcije. Z veliko, iskreno ljubeznijo pripoveduje Tine o bratih. Janez je bil v Ljubljani v šoli, pa je zbolel. Zdravniki so svetovali očetu, naj ga vzame domov, kar se je zgodilo. Ostal je doma pri očetu, nato je šel k Wolfu v St. Vid, kjer je užival prvi strokovni pouk v slikarstvu. Tukaj je napredoval toliko, da je odšel v Benetke na slikarsko akademijo, kjer se je učil in delal tri leta, nato pa je odrinil v Rim za dve leti. Odtod je šel na Bavarsko v Kaiserslautern, kjer je postal profesor na obrtnem muzeju. Tam je tudi umrl l. 1889., star 88 let.

O Juriju pripoveduje Tine, da je bil tudi najprej doma in da je pomagal očetu. Nato je šel k Wolfu v St. Vid. Študiral je na dunajski akademiji, a je moral prekiniti študij zaradi vojaščine. Udeležil se je tudi okupacije v Bosni. Pozneje se je vrnil zopet na Dunaj, odkoder ga je spravil prof. Griepenkerl v Atene, kjer je delal pri znanem raziskovalcu starin in izkopin prof. Schliemanu. Ponudili so mu tudi na atenski akademiji profesuro. V svoji skromnosti pa je to odklonil. Izgovarjal se je, da še ne zna dovolj. Odšel je v Pariz, kjer je preživel deset let v izpopolnjevanju svojih odličnih slikarskih zmožnosti in v družbi ter tovarištvu najslavnejših svetovnih slikarjev tedanje dobe: Munkacsyja in Hynaisa. Izvrševal je tudi razna naročila za domovino in je pripravljal znane alegorije za ljubljanski muzej. V Parizu se je seznanil z nekim nemškim grofom iz Lipskega, katerega je učil slikarstva. Za poroko je pozneje grof podaril svoji nevesti grad in je naprosil Jurija, da ga poslika. Ta se je vabilu odzval in je odšel v Lipsko, kjer se mu je utrgala življenska nit l. 1890. v 35. letu. Mnogo prezgodaj je usahnila umetniška roka obeh bratov! Ali sta prihajala brata domov? O, seveda in še pogosto. To je bilo takrat življenje v Poljanah! Pri Vidmarju je bila tedaj imenitna, daleč naokoli znana gostilna. Ej, tu je bilo veselo, celo šampanjec je tekel! In Tinetu se zaiskrijo oči v spominih na lepe minule čase . . . Oče je bil pa sila nevoljen, ako so se fantje ustavili pri Vidmarju prej nego so prišli domov.

Tine me vodi po domačem muzeju in mi z vidnim ponosom razkazuje ostaline bratov umetnikov. Tu visi mnogo začetniških slik, študijskih slik in skic, raznih portretov, dva Janezova autoportreta, Tinetov portret iz l. 1880., ki ga je naslikal Janez kot vojaka, korporala. Zelo lep je Janezov portret Dekleta iz rimske okolice in njegova Usmiljena Samaritanka. Med njimi visi tudi očetova kopija portreta prejšnje vlastelinke na Visokem, Kalanove, ki jo je slikal Janez. O tej očetovi kopiji sodijo strokovnjaki, da ne zaostaja za originalom. Največje umetnine obeh bratov pa hranijo številne cerkve po Sloveniji in na Hrvatskem. Domačo poljansko cerkev dičita čudovita Jurijeva »Pietá« in Janezov Sv. Štefan. Janez je naslikal na Bukovem vrhu sv. Notburgo, pri Sv. Volbenku pa grandijozni sliki sv. Petra in Pavla, ki bi delali čast vsaki katedrali. O Juriju mi je pripovedoval Tine, da so njegove slike v Štepanji vasi in na Rožniku pri Ljubljani, pa v Šenčurju pri Kranju in v Šmartnem, v Radovljici, v Horjulu in še v raznih drugih cerkvah.

Žareča solnčna obla se je pomikala za Blegaš, ko sva stopila s Tinetom iz umetniškega svetišča na prosto ter krenila v gostilno k Polonovcu na čašo vina. V divnih barvah so se lesketale zelene poljane, nad pokrajino pa je bil razpet sinji azur, kakor brušeno steklo. Da, tudi v te polne in sočne barve so pomakali slikarji-umetniki Šubici svoje čopiče in so ustvarjali iz domače grude nesmrtna svoja dela.

R. D.

Razgovor z Ramsay Macdonaldom

Za ponedeljek, dne 25. julija popoldne je delegate, ki so se udeležili londonskega kongresa Mednarodne vseučiliške federacije za Društvo narodov, povabil k čajanki bivši britanski ministrski predsednik in voditelj angleške delavske stranke R. Macdonald. 67., Frognal, N. W. 3. se je glasil naslov na vabilu. Tajništvo kongresa nas je opozorilo, da naj krenemo dovolj zgodaj na pot, ker je dom našega gostitelja daleč v severnem londonskem predmestju. In res smo se vozili dobro uro z avtom iz mestnega središča Piocadilly, preden smo dospeli do doma Macdonalda. Ulica Frognal je kolonija malih enonadstropnih hišic z vrtički. Hiše so po večini last malih ljudi, tako nam je razlagal neki angleški tovariš. V eni izmed takih hišic, ki pa se na zunaj prav nič ne razločujejo od sosednih, biva bivši ministrski predsednik Velike Britanije. Že z ulice smo čuli glasove na vrtu, zato smo tudi mi krenili na vrt. Malce nas je presenetilo, da nismo nikjer opazili v Angliji sicer nepogrešljive livreje. Povabljeni delegatje so bili po večini že zbrani. Sredi med njimi smo opazili sivo glavo — Macdonalda. Pristopili smo in se predstavili. Takoj prvi utis je bil globok: ta veliki politik ima miren in prikupljiv nastop. Govori počasi, brez vsakršnih gest: čuti se, da vsako besedo dobro pretehta. Kdor pozna Angleže, ve, da je samo ob sebi umevno, da kot Anglež ne obvlada drugega jezika kot svojo materinščino. Njegov obraz pa je resnoben, smehljanja ne vidiš na njem.

Medtem so se zbrali vsi delegatje. Macdonald nas povabi v hišo na čaj in pristavi, da je njegova hčerka žal odpotovala na neki ženski kongres v Severno Anglijo, zato se bomo morali zadovoljiti s postrežbo njegovih dveh služkinj. Ko smo se kesneje trije člani jugoslovenske delegacije — slučajno po en Srb, Hrvat in Slovenec — ponovno predstavili g. Macdonaldu, se je razvil med nami naslednji razgovor:

Naš delegat: «Dovolite g. predsednik, da se Vam predstavi delegacija iz Jugoslavije ,iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.»

Macdonald: «A, da, vi tedaj prihajate iz Jugoslovakije. Zelo mi je žal, da še nisem bil v P r a g i!»

Navzoči g. Henderson, bivši minister v Macdonaldovem kabinetu pravi: «Gospod, vi se motite, ti gospodje prihajajo iz Jugoslavije, iz Beograda.»

V nadaljnem razgovoru smo dobili utis, da ima g. Macdonald informacijo, da v Jugoslaviji niso vse narodnosti enakopravne. To njegovo informacijo smo seveda popravili in ga opozorili na to, da se v delegaciji, ki se baš razgovarja z njim, nahaja po en Slovenec, Srb in Hrvat.

Na naše vprašanje, kakšen vtis je napravil nanj gospod Radić, ki je — kakor znano — svoje dni trdil, da ga je Macdonald, takrat še ministrski predsednik, prav prijazno sprejel in mu obljubil svojo pomoč, je Macdonald odgovoril, da tega gospoda ne pozna in mu zato tudi ni mogel dati nikakih izjav.

Na vprašanje, kaj sodi o akciji lorda Rothermerea za revizijo trianonske mirovne pogodbe, ni hotel Macdonald naravnost odgovoriti, vendar pa so njegove besede napravile vtis, da ne pripisuje tej akciji posebne važnosti in da je tudi ne odobrava. G. Macdonald seveda ni vedel, da obstoji naša narodna manjšina v Italiji in še manj, kako se ž njo postopa. Medtem, ko smo se razgovarjali ž njim, je pristopil bolgarski delegat dr. Jančulev in vprašal g. Macdonalda, kaj misli o «macedonskem vprašanju». Macdonald se je odgovoru izmaknil z besedami: «Situacija na Balkanu je težka. Toda preidemo raje na prijetnejše reči!»

Peljal nas je v svojo delavnico in nam razkazal bogato knjižnico. Na mali mizici poleg pisalne mize leži krasna spominska knjiga — kraljev dar — z lastnoročno pisanimi besedami: «Zvestemu prijatelju George V.» Knjigo nam je Macdonald pokazal z velikim ponosom. Poleg spominske knjige leži na mizi še odprto Sveto pismo. Na vprašanje, s čim se trenutno bavi, je Macdonald odvrnil: «Proučujem podrobno gospodarske probleme Kanade, odkoder sem se nedavno vrnil.» Odtod nas je peljal na svoj vrtiček, ki ga sam neguje. Tu preživlja letošnje poletje, ker mu trenutna politična situacija brani zapustiti London. Kasneje namerava oditi na kratek oddih, da se okrepi po bolezni, ki si jo je bil nakopal na potovanju po Ameriki.

Ob slovesu je g. Macdonald vzpodbujal zbrane delegate k nadaljnemu delu za ideje Društva narodov. Zadovoljni, da smo imeli priliko osebno spoznati odličnega angleškega politika, ki bo imel brez dvoma še odlično vlogo v svetovni politiki, smo se vrnili iz tihega predmestja v šumni London.

M. Z—

Gospodarstvo

Položaj na naših borzah

Tedenski devizni promet je dosegel 19.1 milijona Din. Zanimanje za Vojno škodo. Bančni ter industrijski papirji zanemarjeni.

Pretekli teden se je tako na beograjski in zagrebški, kakor tudi na ljubljanski devizni borzi pojavilo več privatnega blaga, kar je povzročilo, da so tečaji nekaterim devizam popustili za nekaj točk. Na ljubljanski borzi so se nudile predvsem devize na Newyork, Dunaj in Trst. Čeprav povpraševanje po devizah s strani uvoznikov ni bilo znatnejše, vendar je bil priličen del teh deviz plasiran. Narodna banka je intervenirala le v manjšem obsegu, in to predvsem v devizah London in Curih. Promet se je znatno dvignil, kar je deloma pripisati dejstvu, da smo v preteklem tednu imeli 6 borznih sestankov (ker je v pondeljek praznik, se je danes izjemoma vršil borzni sestanek). Celokupni tedenski devizni promet je znašal 19.1 milijona Din, napram 11.6, 12.6, 13 in 16.7 milijona Din v predhodnih štirih tednih. Največji je bil promet v torek, ko je dosegel 5.6 milijona Din.

V tečajih deviz ni bilo znatnejših sprememb. Tečaj devize na Trst se je gibal v najožjih mejah (309.25 — 309.375), tečaj devize na London pa je bil proti koncu tedna nekoliko čvrstejši.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je pretekli teden pojavilo znatnejše povpraševanje po Vojni škodi. Pri živahnejšem prometu se je Vojna škoda napram preteklem tednu (345) znatno dvignila. V četrtek je dosegla najvišji tečaj 351.75 — 352, nakar je proti koncu tedna zopet popustila na 350. Tržišče zasebnih vrednot se še ni moglo oživeti. V bančnih papirjih je bila tendenca mlačna, ter so nekateri tečaji za malenkost nazadovali. Tudi tržišče industrijskih papirjev je bilo razmeroma zanemarjeno. Trbovlje je v početku tedna popustilo na 445, vendar se je proti koncu tedna zopet dvignilo na 357.7 do 375. Čvrstejši sta bili Drava in Šećerana (Osijek).

Komedija z revaliorizacijo lire

c. d. — Rim, 9. avgusta.

S fašistične strani se redno očita jugoslovenskemu tisku, da ali nima pojma o dejanskih razmerah v Italiji pod fašističnim režimom ali pa da objavlja o teh razmerah zlobne izmišljotine in škodoželjna pretiravanja. To velja zlasti o vsem, kar se piše v jugoslovenskih listih o narodnem gospodarstvu v Italiji, ki ga je fašizem baje neizmerno povzdignil, in prav posebej še o revalorizaciji italijansek valute in njenih dobrodejnih posledicah. Da se mi ne bodo očitale zlobne izmišljotine in škodoželjna pretiravanja, naj vam navedem tu dobesedno, kar piše v »Lavoru d' Italia« sam vrhovni poglavar vseh fašističnih delavskih organizacij, fašistični narodni poslanec Rossoni, tisti, ki redno zastopa Italijo ia mednarodnih delovnih konferencah v Ženevi. Iz njegovega članka izhaja jasno, da toliko hvaljena revalorizacija lire ni samo ostala dejanski brez vsakega dobrodejnega učinka, temveč je celo še znatno poslabšala gospodarski položaj najširših slojev naroda. Rossoni namreč piše:

»Fašizem se je popolnoma jasno zavedal, da je v banke in med denarniški svet vobče treba vstopiti ne samo z največjo previdnostjo, temveč celo z nekako pobožnostjo. Ali to pa ne pomenja, da bi denarniški svet moral ostati izven območja fašistične revolucije, ker bi bili tako ogroženi njeni politični uspehi in žrtve naroda. Tako torej obstoji tudi za veliki poslovni svet dilema: ali ti ljudje podrede svoje koristi narodnim potrebam in zahtevam fašistične revolucije, ali pa jih mora fašistična revolucija upogniti pod najvišjo oblast režima, ki se ne vdaja pritisku množic, ki pa tudi ni igrača v rokah majhnih skupin nenadziranih afaristov, ki se vedno in v vseh političnih prilikah smatrajo za vsemogočne.«

Narodni poslanec Rossoni je tu zelo milo povedal, da se italijanski denarniški svet pač malo meni za vladne ukrepe in se smatra še vedno za vsemogočnega. Precej drugače, toda še vedno obzirno, pa govori Rossoni o raznih kategorijah delodajalcev, ki nočejo razumeti fašističnega sindikalnega duha. Na podlagi revalorizacije lire samo znižujejo plače delavstvu, da morejo konkurirati z inozemskimi proizvodi, namesto da bi bolje uredili in opremili svoja podjetja. Najhuje pa je udaril po trgovstvu.

»O trgovstvu,« pravi, »ne bi niti hoteli govoriti. In vendar je vprašanje disciplinirane ureditve trgovstva najnujnejša, najkočljivejša stvar. Kar se dogaja na polju italijanskega trgovstva, je naravnost nezaslišano. Že nekaj mesecev sem padajo vse cene v trgovini na debelo, pa vendar konsumenti, ki kupujejo na drobno, ne uživajo še nikakega stvarnega poboljška. Vse vrste meščanstva so že dale radovoljno ali zlovoljno svoj prispevek k revalorizaciji lire in novim gospodarskim razmeram, ki jih prinaša revalorizacija, trgovci pa ne. Niti posameznikom, niti njihovi celoti se morala ni izpremenila. Je še vedno resnica, da kapital in delo proizvajalnega podjetja v mnogih primerih ne dobivata toliko, kolikor si vzamejo posredniki (trgovci) za predajo proizvodov konsumentom. Vsak poizkus opravičevanja tega škandala se mora zavrniti. Resnica je, da je trgovska duševnost pokvarjena, da trgovini nedostaja organizacije.«

»Mislimo, da je prišel trenutek, da govorimo jasno in nastopimo odločno proti tistim, ki jih zadene največja odgovornost. Tisti kapitalisti, ki hočejo reševati krizo z »oglodavanjem plač«, tisti hišni lastniki, ki se upirajo zakonu in povzročajo, da pritožbe najemnikov naraščajo na desetere tisoče, tisti trgovci, ki nimajo niti najmanjšega smisla za umerjenost, ki so dvigali cene od tedna do tedna, ko je vrednost lire padala, pa jih niso znižali niti za eno stotinko, ko je začela vrednot lire rasti, ki določajo vsak dan cene, kakor se jim zljubi, ki rajši puste, da se blago pokvari, kot da bi ga prodali z zmernim dobičkom: vsi, ki tvorijo višji gospodarski razred, morajo uvideti, da v takem režimu, kakor je fašistični, ni samo dolžnost delavstva, da izpremeni duševnost in ščiti svoje koristi v skladu z najvišjimi koristmi naroda, temveč da to korporativno načelo velja za vse razrede. Mi trdimo, da imajo danes višji gospodarski razredi veliko večjo potrebo produktivne sindikalne in fašistične vzgoje kot pa delavstvo!«

Vrhovni predstavnik vseh fašističnih delavskih sindikatov govori čisto jasno: bančni, denarniški svet, industrijalci, hišni lastniki in predvsem trgovstvo izkoriščajo revalorizacijo lire in znižujejo plače nameščencem in delavstvu; cene življenskim potrebščinam pa so ostale na prejšnji višini. Tisti, ki plačujejo kot višek fašistične državniške zmožnosti do nebes povzdigovano revalorizacijo valute, so ubogi uradniki in delavci s svojimi »oglodanimi« plačami, katere pa se dalje »oglodavajo« od dne do dne. Edino delavstvo je izpremenilo svojo duševnost, to se pravi, da se je brez ugovora in odpora upognilo pod jarem fašističnega režima in njegovih norih narodnogospodarskih poizkusov, dočim pa je vse drugo ostalo neizpremenjeno. Kapitalisti, industrijalci, hišni lastniki, trgovci se pač na zunaj klanjajo do tal fašizmu, v njihovi notranjosti pa se ni izpremenilo nič in ob njihovem tihem, prikritem odporu padajo vsi visokoleteči narodnogospodarski načrti fašističnega režima. Zato pa ogenj in žveplo nanje! To se pravi, ne! Bog ne daj! Pač pa »z največjo previdnostjo, celo z nekako pobožnostjo«! Tam je denar in pred zlatim teletom pada na trebuh ne samo vrhovni poglavar vseh fašističnih delavskih sindikatov, temveč tudi ves fašistični režim. Je pač bilo tako, da je Rossoni napisal članek, da nekoliko ublaži splošno nezadovoljstvo. »Višji gospodarski razredi«, katere je ošvrknil, pa so se nasmehnili, ko vendar vedo, da ni mislil — zares!

Komedija! Pristna italijanska komedija!

= **Zagrebška trgovska in obrtniška zbornica proti netočnim vestem o stanju naše žetve.** Povodom alarmantnih vesti in na številna vprašanja iz inozemstva je zagrebška trgovska in obrtniška zbornica izdala komunike, v katerem izjavlja, da so vesti, ki se širijo v inozemstvu glede na nedavno izjavo beograjske trgovske zbornice, zlobno interpretirane, kajti navzlic suši ni nevarnosti za prehrano ljudstva, nasprotno ogrožen ni niti narmalni izvoz cerealij. Predsedništvo zbornice apelira zaradi tega na vse resne kroge tuzemstva in inozemstva, da ne nasedajo takim vestem, ki imajo edino namen izpodkopati naš kredit v inozemstvu ali pa služiti brezvestni špekulaciji.

= **Valorizacija bilance in povišanje delniške glavnice Srbsko-češke sladkorne tovarne in rafinerije d. d. v Čupriji.** Dne 7. t. m. se je vršil redni občni zbor Srbsko-češke sladkorne tovarne in rafinerije d. d. v Čupriji. Bilanca te družbe, ki spada, kakor znano, v koncern Praške Kreditne banke, izkazuje za poslovno leto 1926—1927 čisti dobiček v znesku 7.2 milijona Din, iz katerega bo družba izplačevala delničarjem 30-odstotno dividendo (60 Din na delnico). Potom valorizacije bilančne vrednosti investicij je bil dosežen prebitek v znesku 35 milijonov Din. Od te vsote se bo 25 milijonov porabilo za povišanje delniške glavnice od 20 na 45 milijonov Din (nominalna vrednost delnic se poviša od 200 na 450 Din), ostanek 10 milijonov Din pa za povečanje rezervnega fonda.

= **Konferenca v prometnem ministrstvu.** V petek se je vršila v prometnem ministrstvu konferenca vseh direktorjev, na kateri se je razpravljalo o organizaciji železniške uprave na podlagi nove uredbe o organizaciji prometnega ministrstva in o načrtu uredbe o komercijalizaciji državnih železnic.

= **Konkurz o imovini Jadranske banke v Trstu odpravljen.** Iz Trsta poročajo, da je tržaški trgovski tribunal odpravil konkurz o imovini Jadranske banke v Trstu, ker se je novourejeni Societa Anonima finanziaria e fiduciaria obvezala, da bo napram upnikom Jadranske banke izpolnila iste pogoje, kakršne so svoječasno predlagale nekatere druge tvrdke, ki so hotele prevzeti likvidacijo banke. Družba bo izvršila likvidacijo mase ter izplačala upnikom na prijavljene terjatve 20 do 25 odstotkov, po gotovem ključu.

= **Statistika VII. mednarodnega vzorčnega velesejma v Ljubljani.** Kljub še vedno vladajoči težki gospodarski krizi je izpadel letošni velesejem dovolj dobro. Da je v zadnjih letih ponudba blaga večja od povpraševanja, se je zrcalilo tudi na letošnjem velesejmu; zmanjkalo je razstavnega prostora za skoraj 100 prijavljenih tvrdk, katerim se ni moglo dodeliti niti enega kvadratnega metra več. Kupčijski uspehi so bili zadovoljivi, izvedla se je obširna propaganda za posamezne tvrdke, reprezentanca naših podjetij, našega dela in napredka je bila častna [illegible] pa je dokazano, da je sloves [illegible] da se javljajo od leta do leta novi interesenti in da je velesejem uspela in za našo državo prepotrebna stavba, kateri je zadal zasluženo krono kraljev protektorat. Na VII. Ljubljanskem velesejmu je razstavilo 623 tvrdk, od teh 123 iz inozemstva, in sicer iz Amerike 6, iz Anglije 8, iz Avstrije 36, iz Belgije 8, iz Č. S. R. 12, iz Francije 10, iz Nizozemske 1, iz Italije 5, iz Litve 1, iz Nemčije 39, iz Ogrske 5, iz Švedske 1, in iz Švice 2. Razstavljalci so bili porazdeljeni v 17 velikih skupinah. Na pismena in ustmena vprašanja po uspehu letošnjega velesejma so se razstavljalci pismeno in ustmeno izjavili ter so se te izjave razvrstile po skupinah (v oklepajih: prva številka odstotek zelo zadovoljnih, druga številka odstotek srednjezadovoljnih in tretja številka odstotek nezadovoljnih): papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine (49, 51; 0), pohištvo, stanovanjska oprema in ostala lesna industrija (43, 49, 8), kemična industrija (35, 65, 0), kozmetika (0, 64, 36), industrija živil (33, 53, 14)), galanterija, bižuterija (7, 76, 17), kovinski izdelki in industrija iz železa in jekla (67, 21, 12), avtomobili, dvokolesa, pnevmatika, vozovi, aeroplani (26, 47, 27), strojna industrija (86, 8, 6), elektrotehnika in razsvetljava (0, 79, 21), poljedelski stroji in orodje (43, 39, 18), godala, radio (40, 60, 0), tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, kožuhovina, perilo, tepihi (47, 34, 19), usnje in konfekcija usnja (56, 41, 3), klobuki (0, 88, 12), lončena roba, keramika (0, 100, 0), stavbarstvo (0, 100, 0), tehnične novosti (49, 47, 4). Resnih kupcev odnosno interesentov (obiskovalcev je bilo 90.000) je bilo 12.200. Od teh je bilo iz oddaljenejših krajev Slovenije in Prekmurja 32 odstotkov, iz Hrvatske 16.3 odst., iz Slavonije 3.2 odst., iz Dalmacije 4.4 odst., iz Banata, Bačke 5.7 odst., iz Srema 1.4 odst., iz Bosne in Hercegovine 8.3 odst., iz Srbije 17.7 odst., iz Macedonije 2.4 odst., iz Črne gore 1.9 odst., inozemcev 7.5 odstotka. Od inozemcev je bilo največ iz Avstrije, potem iz Češkoslovaške, Nemčije, Italije, Madžarske, Grčije, Turčije, Rumunije, Francije, Bulgarske, Poljske, Anglije, Švice, Egipta, Nizozemske, Belgije, Švedske, Severne Afrike in Amerike.

= **Boj za ruski petrolej in umetni bencin.** Prelom diplomatičnih odnošajev med Anglijo in Rusijo je bil povod za nedavno sklenjen sporazum med ruskim državnim petrolejskim trustom in družbama Standard Oil Co. of Newyork ter British Vacuum Oil Co. Po tem sporazumu bosta obe družbi prevzeli polovico (50 %) ruskega za izvoz razpoložljivega petroleja. Dalnjih 35 % je namenjenih za Nemčijo in ostanek za Italijo. Ta sporazum je povzročil veliko nerazpoloženje in vznemirjenje v krogih angleške petrolejske industrije, kajti omenjeni Standard - Vacuum koncern namerava prodajati ruski petrolej izključno v srednji in vzhodni Evropi ter v Orijentu, torej v deželah, kjer je dosedaj prevladoval petrolej angleško - nizozemske petrolejske industrije. Za Ameriko samo ruski petrolej ne pride v poštev, ker vlada tam itak nadprodukcija v petroleju. Ameriški koncern Standard Oil pa si je obenem zasigural tudi licenco za izdelovanje umetnega bencina iz premoga po Bergiusovih patentih. Tozadevna pogajanja med nemškim barvnim trustom (I. G. Farbenindustrie) in Standard Oil Co. of Jersey so bila pred kratkim zaključena. Po pravkar sklenjenem sporazumu, ki je bil v Heidelbergu dosežen med predsednikoma obeh družb, si je družba Standard Oil pridobila pravico za uporabo patentov nemškega barvenega trusta (pridobivanje bencina iz premoga, pretvarjanje težjih olj v lažje itd.), na drugi strani pa si je nemški barvni trust zasigural eksploatacijo patentov družbe Standard Oil. Kakor se zatrjuje, je način produkcije bencina iz premoga že tako izpopolnjen, da bo nemški barvni trust že v jeseni pričel proizvajati umetni bencin v velikem obsegu.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. t. m. ponudbe glede dobave mehkih desk; do 19. t. m. glede dobave tiskovin, 9000 komadov žebljev, raznega pisarniškega materijala in 150 komadov betonskih cevi; do 23. t. m. pa glede dobave pločevine. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 18. t. m. pri komandi vojnega okruga v Karlovcu glede dobave 80.000 kg slame, pri komandi mesta v Čakovcu pa glede dobave 140.000 kg slame; 20. t. m. pri komandi vojnega okruga v Karlovcu glede dobave 110.000 kg sena, pri komandi vojnega okruga v Varaždinu pa glede dobave 170.000 kg slame; 26. t. m. pri komandi vojnega okruga v Varaždinu glede dobave 360.000 kg sena, 27. t. m. pa glede dobave 380.000 kg sena. — Vršile se bodo ofertalne licitacije glede dobave ovsa, in sicer se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: 22 t. m. pri komandi mesta v Čakovcu, 23. t. m. pri komandi vojnega okruga v Varaždinu, 24. t. m. v intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu, 25. t. m. pri komandi vojnega okruga v Karlovcu in 24. t. m. pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani (420.000 kg).

Borze

13. avgusta.

Glede na konec tedna je bil promet na ljubljanski devizni borzi omejen. Tečaji so ostali v glavnem nespremenjeni, edino London se je dvignil za 5 točk.

Na zagrebškem efektnem tržišču je danes Vojna škoda popustila. Promptna se je trgovala po 349 — 350, kasa pa po 350. Med industrijskimi papirji je bila zaključena Slavonija po 16.

Devize in valute.

Ljubljana. Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 8.005 — 8.0075, London 275.85—276.65 (276.25), Newyork 0 — 56.8, Praga 168.2 do 169 (168.6).

Zagreb. Dunaj 7.9903 — 8.0203, Berlin 13.51 — 13.54, Budimpešta 9.915 — 9.945, Italija 308.25 — 310.25, London 275.85 do 276.65, Newyork 56.675 — 56.875, Praga 168.2 — 169, Curih 1093.5 — 1096.5.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.30, London 25.21, Newyork 518.75, Pariz 20.3325, Milan 28.235, Praga 15.39, Budimpešta 90.55, Bukarešta 3.29, Dunaj 73.055.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 197 — 199, Ljubljanska kreditna 142 — 0, Merkantilna 0 — 90, Praštediona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Vevče 135 — 0, Stavbna 56—0, Šešir 104—0.

Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 84.5 — 85, agrarne 50 — 50.5, Vojna škoda 349 — 350, kasa 349 — 350, za september 350.5 — 352.5; bančne vrednote: Narodna 4700 — 4750, Eskomptna 91 — 91.5, Kreditna Zagreb 91 — 92, Hipo 55.25 — 56.25, Jugo 91 — 92, Ljubljanska kreditna 140—0, Praštediona 850 — 860, Etno 180 — 186, Zemaljska Sarajevo 120 — 130; industrijske vrednote: Našice Union 1750 — 0, Drava 525 — 560, Dubrovačka 370 — 390, Šećerana Osijek 485 — 495, Gutmann 242.5 — 250, Slavonija 14 — 16, Trbovlje 357.5 — 475, Vevče 135 — 142.5, Danica 155 — 0.

Blagovna tržišča

Ljubljanski trg

Včerajšnji trg je bil izredno živahen. Dobro založen je bil sadni trg. Cene zelenjavi so bile nekoliko višje, osobito salati, karfijoli in kumaram, dočim so cene kumarcam za vkisanje padle. Poskočile so tudi cene mlečnim izdelkom predvsem maslu. — **Meso in mast:** goveje meso 9—20, teletina 20—22.5, svinjsko meso 20—25, slanina 21—24, mast 24—25 Din kg. **Perutnina:** piščanci 12.5 do 22.5, kokoši 25 — 35 Din komad. **Mlečni proizvodi:** mleko 2.50 — 3 Din liter, sirovo maslo 48, čajno 60, kuhano 48 Din kg. **Jajca:** 1 — 1.25 Din komad. **Sadje:** jabolka 4 do 8, hruške 4 — 10, češplje 6, grozdje 12 do 16 Din kg. **Specerijsko blago:** kava 38 do 70, sladkor kristalni 15 Din kg. **Mlevski izdelki:** moka »0« 5.50, moka »2« 5.25, pšenični zdrob 4.50, turščični zdrob 3 — 4 Din kg. **Zelenjava:** glavnata solata 4—5, endivija 3 — 4, zgodno zelje 2 — 3, kislo zelje 5, karfijola 8 — 9, kumare 2, fižol v stročju 2—4, paradižniki 4—5 Din kg, 100 komadov kumarc za vkisanje 7.50—10 Din. **Krma:** sladko seno 75, polsladko 60, kislo 50, slama 40—50 Din za 100 kg.

Mariborski trg

Včerajšnji trg je bil zaradi deževja manj obiskan. Slaninarji so pripeljali na 17 vozeh 43 zaklanih svinj, ki so jih prodajali po 15 do 17.50 Din za kg na debelo in po 17—30 Din za kg na drobno. Krompirja je bilo na trgu 8 vozov (cena 1 — 1.50 Din kg), čebule 16 vozov (2.50 — 3 Din kg), kumarc pa 13 vozov (0.25 — 2 Din kg). Sena so kmetje pripeljali le 2 voza. Cene senu so se ponovno dvignile, in sicer na 75 Din za 100 kg. — Ostale cene: **Perutnina:** kokoši 30—45, piščanci 12.5—25, race 50 — 70 Din komad. **Zelenjava in sočivje:** fižol 2.5—3 Din liter, kumarce 0.25 — 2, čebula 2.50 — 3, sveže zelje 0.50 — 2 Din kg, glavnata solata 0.25 do 2, endivija 0.25 Din komad. **Sadje:** jabolka 5 — 8, hruške 6 — 8, breskve 18 — 24 Din kg, maline 6 Din liter. **Mlečni izdelki:** mleko 2 — 2.50, smetana 12 — 16 Din liter, sirovo maslo 40, čajno 50 — 60, kuhano 45 Din kg. **Jajca:** 1—1.50 Din komad.

Ljubljanska blagovna borza (13. t. m.). **Les:** Tendenca neizpremenjena. Zaključena sta bila 2 vagona, in to 1 vagon bukovih drv, brez okrogljic, fco. vag. nakl. post. po 19.5 in 1 vagon desk (smreka, jelka), 24 mm, 4 m, 17 — 40 cm, paralelnih, ostrorobih, očeljenih, IV., fco. vagon nakl. post. po 260. — **Deželni pridelki:** Tendenca za pšenico neizpremenjena, za turščico celo čvrsta.

Dunajska borza za kmetijske produkte (12. t. m.) Pod vplivom Budimpešte se je na dunajskem tržišču povečalo zanimanje za rž. Ker je bilo malo ponudb, ni prišlo do večjih zaključkov. Za pšenico je malo zanimanja po neizpremenjenih cenah. V turščici je tendenca dalje čvrsta, navzlic temu pa je cena ostala nespremenjena. Za oves je tendenca nekoliko čvrstejša. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: p š e n i c a: domača 39.5 — 40.5, madžarska Tisa (80/82 kg) 43.5 — 44; r ž: marchfeldska 37.5 — 38, madžarska 37.25—37.50; j e č m e n: prima 37 — 41, madžarski 36 do 40; t u r š č i c a: 28.5 — 29.5; o v e s: madžarski 28.5 — 29, rumunski 29 — 29.5.

Na imendan
ge. Mici Janša
naj se ves Bohinj strese,
ko ji Ljubljančani zakličejo:
„Bog jo živi na mnoga leta!"
L. H. St.

FRANCE FERTIN
železniški uradnik
ROZI FERTIN, roj. GORJANC
poročena
LOGATEC, dne 14. avgusta 1927.

Preko 10.000 Din
mesečno lahko zaslužijo spretni in sposobni ljudje s prodajo vrednostnih drž. papirjev na obroke.
Generalne zastopnike za vsa mesta v Sloveniji sprejme takoj „UNITAS".
Beograd, Terazije 14/I. 9000

Radi bolezni in rodbinskih razmer
prodam trgovino
na najprometnejši cesti pri glavni pošti.
Dva svetla prostora cc. 50 m², izložba.
Potrebno cc. 60—65.000 Din.
Ponudbe na oglasni oddelek „Jutra"
„Takoj al novembra". 6949

Tridesetletna izkušnja dokazuje, da so čaše in aparati znamke **WECK** za vkuhavanje nenadomestljivi in radi tega najcenejši. Zelo ugodne cene! Tovarniška zaloga „**WECK**" **Ljubljana, Krekov trg 10** I. nadstr. (tvrdka Fructus).
Pazite na znamko!
CELJE: Josip Jagodič.
MARIBOR: Carl Lotz.

Dešenijev sirup
(Syr. Deschien, Paris) se v vseh kulturnih državah sveta z najboljšim uspehom uporablja kot
krepilno sredstvo,
zlasti pa učinkuje Dešijenov sirup najbolje pri: *neurasteniji, nervozi, splošni oslabelosti, seksualni neurasteniji, rekonvalescenci* itd. Dešijenov sirup proizvaja: Dr. Deschien. Paris. *Zaloga za detajliste: «SALUS» d. d.*
Generalni depot za Ljubljano: Lekarna Mr. BAHOVEC, Kongresni trg, za Celje lekarna «Pri Mariji Pomagaj», za Maribor: «Salus» d. d. in lekarna «Pri Orlu».

Vsem Fotoamaterjem!
RAJAR GUARANTEED
Gaslicht-Bromide-Papir
„AUTONA" ORIGINAL-
samotonujoči papir slavne angleške kakovosti in marke.
Poskusite, pa boste sigurno tudi Vi med odušeljenimi pristaši te znamke. Zahtevajte od Vaših fototrgovcev obširne brošure!

Dobrega kletarja
z dolgoletno prakso in dobro kvalifikacijo sprejmem takoj v Sarajevo. Ponudbe s kvalifikacijo na firmo **Braća Damić, veletrgovina vinom, Sarajevo.**

Družabno potovanje v Palestino
2. septembra.
Ruta A.: Začetek in konec potovanja v Trstu.
Ruta B.: Začetek potovanja v Trstu, povratek preko Aten-Konstantinopla-Sofije-Beograda in Zagreba. Potovanje traja: A 19 dni, B 25 dni.
A. I. raz. Din 17.000. II. raz. Din 12.000. III. raz. Din 7.500.
B. I. raz. Din 22.400. II. raz. Din 17.280. III. raz. Din 11.500.
Prospekti in informacije so na razpolago v potovalni pisarni Jos. Z i d a r, Ljubljana, telefon 27—59.

J. O. Curwood: 37

Preganjana žena

Roman.

»Vrnite se, Johnny,« je rekel z neobičajno nežnostjo v votlem glasu. »Kmalu bomo na mestu.«

Pogledal je na zapadne vrhove, izza katerih so se širili proti solncu temni oblaki.

»V tehle je dež,« je dodal. »Midva s Pintom se podvizava naprej, da pripravim šotor. Sodim, da imamo do soteske največ še miljo.«

»In grob, Mac Donald?«

»Grob je tik na desno od kraja, kjer postavim šotor,« je rekel Mac Donald ter brzo odjahal za mezgom Pintom, poganjaje ga v dir. »Ne tratite časa, Johnny.«

Aldous se je spet pridružil Jani.

»Kaže, da bo dež,« ji je dejal. »Takle pacifiški naliv se mahoma prižene z one strani in vas premoči, kakor bi trenil. Donald je šel naprej, da postavi šotor.«

Ko sta dospela do vhoda v sotesko, ni bilo Mac Donalda več videti. Potoček, ki je narasel v hudournik, je vrel iz globeli. Njegova struga je bila nastlana s čudno mešanico peščenčevih skal in razbitega skrila; tod je Aldous oprezno izbiral pot za Jano, ki je jahala tik za njim. Nebo nad njima se je začenjalo temniti; naposled se je solnce skrilo in gosta, malone otipljiva tema se je zgrnila okoli njiju. Odmevi daljnega groma so votlo bobneli med gorami. Aldous se je ozrl na Jano; kar odleglo mu je ob pogledu na njene bleščeče se oči in na smehljaj njenih ust, ko mu je pokimala.

»To me domišlja Henrika Hudsona in njegovega kegljača,« je rekla mirno. »In pred nama je — Rip Van Winkle!«

Prve velike kapije so že padale, ko sta prišla na plano. Soteska je zavijala na desno; na njeni levi strani je rasla ob skalah valujoča bivolja trava, po kateri je Aldous spoznal, da sta prišla do kotline. Kakih sto yardov više v bregu je bil parobek gozda, in ko je bistreje pogledal, je videl, da se vije iz njega dim. Slišala sta udarce Mac Donaldove sekire. Aldous se je obrnil k Jani in je uganil, da razume. Bili so na koncu svoje poti. Morda so njeni prsti nekoliko krepkeje stiskali uzdo. Morda se mu je le zdelo, da je začul v njenem glasu komaj znaten trepet, ko ga je vprašala:

»Ali je to — tisti kraj?«

»Je. Menda bo prav za tem gozdom. Zdi se mi, da vidim vrhnji rob majhne soteske, kakor mi jo je Keller opisal.« Brez besede je jahala dalje, dokler nista prispela do gozda. Bil je baš pravi čas. Ko sta skočila s konj, so se oblaki odprli in ulilo se je kakor ob vesoljnem potopu. Njeni lasje so bili že mokri, ko jo je privel v šotor. Mac Donald je razgrnil nekaj odej, nato je izginil. Jano je izpreletelo, ko se je spustila nanje. Ozrla se je na Aldousa. V šotoru je bilo skoro tema in njene oči so se čudno lesketale. Nad njima je oglušujoče razsajal grom. Nekaj minut se je čulo nepretrgano rjovenje, ki je stresalo gore nalik salvam iz orjaških topov. Aldous je stal in držal plahto pri vhodu šotora, da bi jo očuval dežja. Dvakrat je videl, kako se Janine ustnice gibljejo, da bi izpregovorila. Naposled jo je začul:

»Kje je Mac Donald?«

Pritrdil je plahto in sedel na kraj odeje, preden ji je odgovoril.

»Morda je zunaj in opazuje bliske, da bi ga dež premočil,« je dejal. »Nikoli še nisem videl starega Donalda, da bi se bil skril pred ploho, razen kadar je bilo mraz. Konja je privezoval, ko sva midva tekla v šotor.«

Zdelo se mu je, da drhti, čeprav je vedel, da je ne more zebsti. V polutemi, ki je bila v šotoru, ga je obhajalo koprnenje, da bi se nagnil in bi jo prijel za roko.

Ploha in bobnenje groma sta trajali nekaj menut brez prestanka. Nato je jela nevihta prav tako naglo pojemati, kakor se je bila začela. Aldous je vstal in je spet odgrnil plahto izpred vhoda.

»Kmalu bo vse pri kraju,« je dejal. »Za vas, Ladygray, bi bilo bolje, da ostanete še malce v šotoru. Pogledat pojdem, ali se je Mac Donaldu posrečilo, da je utonil v tem nalivu.«

Jana ni odgovorila in Aldous je stopil pod milo nebo. Vedel je, kje najde starega lovca. Gotovo je bil šel na kraj gozda in je zdaj v tisti mali soteski iskal groba. Do vrhnjega parobka šume ni bilo niti sto yardov, in ko je Aldous stopil iz nje, je stal na travnatem hrbtu, ki je ločil sotesko od majhnega jezerca — prav kakor mu je bil Keller ta kraj popisal. Soteska je bila jedva še streljaj od njega in Mac Donald se je pravkar vračal z nasprotne strani. Aldous se je spustil z griča in mu je hitel naproti. Nič nista rekla, ko sta se sešla — a saj je bila že tovariševa vnanjost odgovor na vprašanje, zakaj voda mu je curkoma tekla iz premočenih las in brade.

»Tamle je,« je dejal, kažoč preko rame. »Prav za onole veliko črno skalo. Grob je, na grobu kamen in na njem ime, ki sem si ga dobro zapomnil: Mortimer Fitz Hugh!«

Oblaki nad njima so se pretrgali. Solnce je posijalo z neba, in ko sta se ustavila, gledaje nizdoli na jezerce, so žarki preplavili zemljo in solnce se je v zlati gloriji dvignilo nad gorami. Mac Donald je otepal svoj razmočeni klobuk ob kolenu, med tem ko si je z drugo roko ožemal brado.

»Kaj mislite storiti?« je vprašal.

Aldous se je obrnil proti gozdu. Evo, Jana sama je odgovarjala na Macovo vprašanje. Prihajala je navkreber. Še nekaj trenutkov in je stala pri njiju. Najprej se je ozrla doli na jezerce, nato je uprla pogled v Aldousa. Nikakih besed ni bilo potreba. Iztegnil je roko in ona mu je brez zadrege podala svojo. Mac Donald ju je razumel. Spustili so se naravnost proti črni skali. Ko so prišli do nje, so se ustavili. Aldous in Jana sta krenila dalje. Nato sta oba obstala in Aldous je izpustil roko mlade žene...

Iščem

družabnika

kot izključni posestnik delnic industrijskega podjetja danes najrentabilnejše stroke, v vrednosti 3,600 000 Din po cenitvi velebanke, s 500.000 Din kapitala

Ponudbe pod: **„Ind. d. d.“** na oglasni odd. „Jutra“.

Cenjenim damam in občinstvu naznanjam, da sem izstopila kot družabnica od tvrdke salona „Chic“ Kajfež & Tršan) in 9024 a

otvorila

lastni salon

na

Sv. Petra cesti št. 7

(Hotel Lloyd) in se cenjenim damam in občinstvu priporočamo za nadaljno naklonjenost.

Am. Tršan.

Pristni in pravi 9004 a

Kavčičev

rastlinski želodčni liker

znan in preizkušen kot zanesljivo domače zdravilo že nad 20 let

izdeluje in dobavja

EDINOLE

Rastlinska destilacija „FLORIAN“

(Izdelovalec Edmund Kavčič)

družba z o. z. v Ljubljani

Gosposvetska cesta štev. 13 (Kolizej)

Vsaka pristna steklenica je opremljena z originalnim podpisom

Za pristnost jamči

Edmund Kavčič

Varujte se ponaredb, ki se prodajajo namesto pristnega

Kavčičevega „Florijana“

Prvovrstna hrana za dijake,

kakor tudi za uradnike in drugo cenj. občinstvo nudi se dnevno obed in sicer: zakuhano juho, meso, 2 prikuhi in močnato jed ali kompot po Din 7·—, večerja Din 7·— ali pa mesečno skupaj Din 392·—. Razen tega se dobi pri vsakem kosilu in večerji 1 kruh in dobra pijača zastonj.

Jedila se servirajo od 12—15 ure in od 18—21 ure.

Restavracija pri „Zvezdi“, Pod mostom 11, Maribor, v bližini drž. mostu. 9045 a

Na drobno **Specijalna** Na veliko

trgovina vozičkov in koles

Sprejema v popravilo vozičke, kolesa, šivalne stroje.

Poniklianje, lakiranje, avtogenično varenje.

ZEMELROK OTON

Lastna tovarna Glince - Tržaška c. Prodajalna Marijin trg 8.

Specijalna mehanična delavnica 7

za popravo vseh pisalnih, računskih, kopirnih in razmnoževalnih strojev in blagajn po konkurenčni ceni.

LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/I. Telefon 2980

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster in izdelovatelj preoblečenih gumbov

LJUBLJANA, Cankarjevo nabrežje 7

se priporoča za vsa v krojaško stroko spadajoča dela. — Radi konkurence in brezposelnosti se izdelujejo obleke po prvem tarifu **z 30% popustom.** 8817

Popravila in preobračanje oblek se radevolje sprejme.

Zlato v listih!

Fini orang 22¼ karat, fini citron 18 karat, fini temnozelen 17 karat (Poliergold), posebno močno za kamnoseke 23 karat, dvojno zlato 23¾ karat, zlata pena (Metall) orang in citron za okvirje. Dobavo pri večjih naročilih preskrbim v 10—14 dneh pod tovarniško ceno. — Blago prvovrstno iz največje bavarske tovarne. — Zlato se dobi po 65, 78, 85 mm.

Se priporočam

FRANC BRESKVAR, Rimska c. 12.

8907a Strokovni in preizkušeni poznavalec.

Ne samo najcenejše — ampak tudi najboljše barve, lake, firnež,

steklarski klej, čopiče ter vse potrebščine za slikarje, pleskarje i. dr. v te stroke spadajoče predmete dobite v staroznani trgovini na **Miklošičevi cesti**, nasproti frančiškanske cerkve

Ivan Jančar.

Kostanjev taninski les

bukova suha drva

kupuje stalno proti takojšnji dobavi in plačilu

ERNEST MARINC, 8371

Celje, Zrinjskega cesta štev. 4.

Manufakturna trgovina MARIJA ROGELJ

v LJUBLJANI, Sv. Petra cesta št. 26 8903 a

priporoča veliko izbiro manufakturnega blaga, ženske in otroške obleke in predpasnike, žensko in moško perilo, volnene vestje puloverje. — Za poznejšo sezono, za mesec avgust prodaja vse blago 15 procentov ceneje.

Malo stanovanje dveh sob

in pritiklin išče mirna stranka. Ponudbe s ceno na upravo «Jutra» pod «Dve sobi». 50

Certan

uničuje stenice in njih jajčeca

Dobite ga v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z materijalnim blagom.

Za zdravje Vaših otrok je Nestljeva moka za otroke najbolj priporočljiva.

Gostilna Forte v Trbovljah

na najbolj prometnem središču velikega industrijskega kraja **se odda** za daljšo dobo **v najem.** K gostilniškim prostorom spada: velika dvorana z gledališkim odrom, tri velike gostilniške sobe, kegljišče, štiri tujske sobe, kuhinja, dve kleti in lepo stanovanje z 2 sobama. Vsi lokali moderno opremljeni. Električna luč in vodovod v hiši. Najemnina po dogovoru. Ponudbe do 1. septembra 1927 osebno ali pismeno na naslov Ana Forte v Trbovljah. 9015 a

DVA kolarska predelavca

z dobro prakso

išče veliko podjetje v Srbiji.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega delovanja na Zagreb, Glavna pošta pošt pretinac 128

Mladeniško izgledanje lica!

Tisoči in tisoči prelestnih in interesantnih dam vpotrebljava samo odlične kreme od dr. Dorraine & Cie., Paris. — Creme Rose Centifolia, prvorazredna suha dnevna krema, edina, ki daje licu ono ljubko, sveže in zamamljivo izgledanje, poleg tega čuva in ščiti lice vseh dnevnih neugod. 50 Din. — Creme de France, neprecenljiva za mastna in znojna lica, ker ne samo da odstranjuje odvečno mast, nego lice dobi za vselej zdravo in lepo izgledanje. 85 Din. Gold Cream original, mastna nočna krema s radioaktivnim dejstvom, hrani, jači in neguje kožo lica. Odstranjuje dovršeno vse nečistoče, ogrce in nagubano kože. Daje sveže in mladeniško izgledanje v kasno starost. 50 Din. — Creme «Isis» daje licu porcelansko alabastrsko polt, garantirano neškodljivo 35 Din. — Vinaigre Ambre, odlični francoski toaletni kis za jačenje in osveževanje kože lica. Nenadomestljivi pridatek vodi za umivanje 30 Din. — «Centifolia», kozmetični zavod, Zagreb, Ilica 37. Zahtevajte brezplačne ilustrovane prospekte! 54-a/I

PLETILNI STROJ

ploščat, št. 8—10, širine 65—100 cm, z 2 vodilnikoma, skoro nov 1 krožni stroj (Rundstuhl, 24 fini 36 col. 1 parna lokomobila 9—12 HP.

ceno naprodaj.

Ponudbe pod »šifro »Jeftina kupnja« na oglasni oddelek »Jutra«.

Monopol za prodati.

Ima za Jugoslavijo monopolno pravico francosko-nemškega izuma, za omršavanje in za nego telesne lepote z omatanjem s

PARAFINOM.

Skoraj otvorim svoje podjetje v Zagrebu, ter oddam monopol za pojedina mesta v kraljevini SHS. Investirati je treba prav malo. — Resni reflektanti naj se obrnejo na naslov: **Gospod Dr. Gabor Schwarz, Zagreb, kuća Hrv. Radiše.**

J. Stjepušin, Zagreb

Jurjevska ul. 57

priporoča najbolje tamburice strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariški izložbi!

Cenik franko 41

Pozor 30

! ženini in neveste!

Žimnice

(matrace), posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan

tapetnik

Krekov trg štev. 7

— poleg Mestnega doma.

Preselitveno naznanilo!

Oblastveno poverjeni inženjer in oblastveno poverjeni geometer

Ing. Dragotin Gustinčič

je preselil svojo pisarno na

Resljevo cesto 3.

Pohištvo

elegantno, fino, cenevredno po lastnih in danih načrtih

A. AMANN, Ljubljana

Dvorni trg št. 1.

Barvanje las!

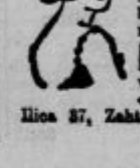

«Exelcior - Henne» je najboljša točasna svetovna barva za barvanje las od dr. Dorraine & Cie., Paris. V 15 minutah lahko vsakdo z lahkoto popolnoma prebarva lase v zaželjeno nijanso. Pogrešno barvanje je povsem izključeno. Garantirano naravna barva, ki se ne da raspoznati od naravne in povsem neškodljiva. Garnitura 44 Din. — Dobite jo v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah «Centifolia», kozmetični zavod, Zagreb, Ilica 37, Zahtevajte brezplačne ilustrovane prospekte. 54-a/3

Iščemo podzastopnike.

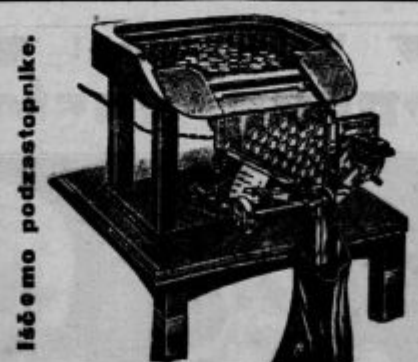

Stroj za štetje drobiža

nadomešča 6 uradnikov.

Šteje in omota do 800 kom. kovinastega drobiža v minuti. Prihrani na času, ščiti blagajnika, publiko in podjetje.

Zahtevajte oferte od trgovine strojev

„STANDARD“

Kralja Milana br. 71/I. Tel. 21-21.

ČADEŽ & BRCAR

LJUBLJANA,

KOLODVORSKA UL. 35

—

Ima vedno na zalogi po konkurenčnih cenah:

poljedelske trijerije,

Ia gonilne jermene,

naravne in umet. mlinske kamne,

mlinske potrebščine.

Kupim vsako množino

smrekovih drogov

od 6 m do 10 m dolžine in od 7—10 cm prsne mere. 8984

Cenjene ponudbe je poslati na:

J. Jelovšek, Murska Sobota (Prekm.)

Korespondenta(injo)

zmožnega hrvaščine, slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, perfektnega v stenografiji in strojepisju, samo prvovrstno silo

sprejmemo takoj.

Izčrpne ponudbe s sliko in prepisom spričeval na „PETOVIO“ d. d. Ptuj (Slovenija). 9043 a

Najboljša

svinjska mast

znamke — I. P. — znamke

lastni izdelek tvrdke

E. POPOVIČ — LJUBLJANA

se razpošilja v ročkah po 20 in 50 kg ter sodih po 50, 100 in 200 kg.

Točna postrežba! Cene najnižje!

†

Tužnim srcem javljam vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 12. avgusta t. l. mirno v Gospodu zaspal gospod

Miho Dernovšek

posestnik in gostilničar v Hrastniku

Pogreb bo dne 14. t. m. ob pol 4. popoldne na pokopališče v Dragi.

Hrastnik, 12. avgusta 1927.

Žalujoča soproga:

Antonija Dernovšek in ostali sorodniki

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na: Oglasni oddelek JUTRA, Ljubljana, Prešernova ul. 4. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—. Pristojbina za šifro Din 3.—. Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 1.—. Najmanjši znesek Din 10.—. Pristojbina za šifro Din 5.—. Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujo.

Sprejemanje malih oglasov za prihodnjo številko JUTRA se zaključi dan pred izidom lista ob 17 uri. Poznejše sprejeti oglasi bodo priobčeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Kam pa kam?

Vrtno veselico

priredi Prvo slov. tamburaško društvo «Krim» v nedeljo, 14. t. m. ob 4. uri v gostilni g. Antona Steinerja na Opekarski c. št. 31. V slučaju slabega vremena se vrši prireditev v notranjih prostorih. Za obilno udeležbo se priporoča odbor. 23397

Obrt

Pozor društva!

O priliki 25- in 50letnic ter drugih prireditev se najtopleje priporoča za **fotografiranje skupin** foto-atelje D. Rovšek, Ljubljana, Kolodvorska 34. Za prvovrstno delo jamčim. Cene solidne. 163

Kemična pralnica in barvanje oblek

v najrazličnejših barvah izvršuje vsa dela v najkrajšem času po najnižjih cenah

ANTON BOC
Šelenburgova ul. 6/I
Tovarna: Vič-Glince.

Vulkaniziram

vse vrste avtogume, kakor tudi

galoše in snežne gumijeve čevlje

Popravljam kolesa in motorje. P. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Cenj. damam

naznanjam, da sem pričela z izdelavo damskih oblek po najnižjih cenah. Krušič Julijana, Tržaška cesta 27. 23453

Urarska popravila

sprejema Franc Wölfling, urar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. — Postrežba točna in solidne cene. 23467

Motorna vozila

Avtomobili

B. S. A. motocikli, svetovno znani, za ture.
TATRA AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni.
VSI REZERVNI DELI za zgorajšnja vozila na zalogi.
DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaško delo in solidne cene.
GARAŽE vedno na razpolago.
BENCIN in mazilke, tudi ponudi, po konkurenčni dnevni ceni.
JUGO AVTO d. z o. z., Ljubljana, Dunajska c. 36. Telefon 2236. 178

Osebni avto

z izvrstnim motorjem 20 HP, vporabljiv za tovorne svrhe, brezhiben, poceni naprodaj. — Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Raf». 23341

Bencinski motor

5—6 HP z krožno žago za žaganje lesa kupi takoj Anton Pogačnik, Podnart. 23295

Avto

štirisedežni, novejšega tipa, dobro ohranjen, kupim. Ponudbe z navedbo cene, znamke in opremljenosti na oglasni oddelek «Jutra» pod «Fiat Chevrolet». 23371-a

Avto «Fiat»

1½tonski, v dobrem stanju ceno prodam ali zamenjam za pettonskega. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23287

Avto «Fiat»

1½tonski, v dobrem stanju poceni prodam ali zamenjam za pettonskega. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23287

B. S. A.

2¼, dobro ohranjen, proda za 5000 Din radi nakupa auta E. Resman, Ptuj. 23260

Poltovorni avto

majhen, z zaprto karoserijo, davka prost, v dobrem stanju prodam ali zamenjam za motocikel s prikolico. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23267

Ford-avto

poltovorni, iz privatne roke, radi pomanjkanja prostora naprodaj. Na ogled pri American Motors Ltd., Dunajska cesta 9, dne 16. t. m. od 10.—17. ure. 23517

Službo dobi

Kino-operaterja

ki bi samostojno vodil že vpeljano kinopodjetje, sprejmem za jesen. Ponudbe s sliko, prepisom spričeval in zahtevkom plače na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Kino-operater». 23318

Več dobrih zidarjev in delavcev

sprejme stavbno podjetje Ivan Ogrin, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje štev. 8. 23335

Praktikanta

s 4 razredi srednje šole sprejmem v zobni atelje. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23224

Mesarskega učenca

krepkega in poštenih staršev sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23235

Brivskega pomočnika

samostojnega sprejme s 20. avgustom Anton Čob, brivec v Celju. 23245

Gostilničarja

spretnega in simpatičnega, ali natakarja, ozir. poslovodjo, verziranega v svoji stroki, s kavcijo 50—60.000 Din sprejmem za prevzetje vsega obrata z veliko bodočnostjo in sicer večje fine gostilne sredi Ljubljane. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 15». 23251

Trg. vajenca

sprejme J. Klemenčič, trgovina z mešanim blagom v Kamniku. 23259

Učenko

pri starših stanujočo, z najmanj 2 razr. srednje šole sprejmem. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Specialna trgovina». 23358

Prodajalko

pošteno in spretno, ki zna tudi šivati, sprejmem v trgovino z mešanim blagom na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe s sliko in prepisi spričeval, z navedbo plače na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiva moč». 23204

Boljšo natakarico

na račun, s 3000 Din kavcije sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23188

Orožniško kuharico

Slovenko, sprejmemo takoj za žandarmerijsko stanico Brod-Prizrenski, pošta Vrdnište, Južna Srbija. 23185

Učenca

z 2 razr. srednje šole in z vso oskrbo pri starših — sprejme v špecerijsko trgovino J. Krivic, Ljubljana. 23172

Trg. uslužbenca

(uslužbenko) prvovrstnega sprejmem za delikateso proti zelo dobri plači za takoj ali pozneje. Pismene ponudbe če mogoče z navedbo prejšnjih služb na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Delikatesna». — Istotam sprejmem s hrano v hiši

močno vajenko. 23162

Pletilje

vsestransko izvežbane išče A. Pongračič, Celje, Gregorčičeva 3. 23147

Prodajalko

kavcije zmožno, za vodstvo podružnice sprejme Jančigaj, Ljubljana VII. 23130

Učenca

za mehaniško, kovaško in ključavničarsko obrt iščem. Hrana pri podjetju. Prednost imajo samo talentirani in nepokvarjeni mladeniči. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Učnina». 23112

Detajlista

prvovrstnega sprejme tvrdka F. M. Schmidt. 22962

Vajenca

krepkega in iz poštene družine, z zadostno šolsko naobrazbo sprejme večja špecerij. trgovina v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Marljiv 227». 22759

Gospodična

iz dobre hiše, vešča vseh hišnih del in kuhanja, ki bi bila voljna samostojno voditi gospodinjstvo v hiši starejšega trgovca, se naprosa, da pošlje svojo ponudbo na naslov: J. Milešević, Poštanski fah 63 — Skoplje, Srbija. Dobro ravnanje, prosta vožnja do Skoplja, plača po dogovoru. 23376

Več potnikov

dobrih in agilnih, verziranih v manufakturni stroki, iščemo za Ljubljano in okolico. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23337

Vajenca ali vajenko

takoj sprejme D. Marinko, urar v Ljubljani, Fleržinska ulica 21. 23396

Deklico

zanesljivo in pošteno, staro od 15 let naprej, sprejme za pomoč v gospodinjstvu Ana Podboj, Ribnica 69. 23356

Služkinjo

ki ima rada otroke ter zna šivati, ne pod 30 let staro sprejmem k 2 otrokoma. Predstaviti se je v trgovini Ignac Andrašič v Kranju. 23305

2 pletilji

z lastnimi stroji sprejmem, oziroma dobe delo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23401

Postrežnico

za vsaki dan predpoldne od 7½. do 12. ure sprejme zakonski par z enim otrokom. Marljivost plačam dobro. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23406

Krojaškega vajenca

sprejme takoj tvrdka A. Preskar, Sv. Petra cesta št. 14. 23218

Blagajničarko

ki je zmožna tudi knjigovodstva, sprejmem takoj. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Sposobna 387». 23387

Dva vajenca

močna in zdrava, sprejme za kovinostiskarstvo «Nova Jugometalija», tovarna kovinastih izdelkov, Ljubljana, Kolodvorska ulica 18. 23382

Prodajalko

dobro izurjeno sprejme M. Berdajs, trgovina z mešan blagom in semeni v Mariboru. Hrana in stanovanje v hiši. 23363

Krznar. pomočnike

sprejmem proti dobri plači takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Krznar». 23374

Dobro kuharico

starejšo, sprejme gostilna na deželi. Potrebno nekaj kavcije. Ponudbe s prepisom spričeval do 15. septembra na naslov: Stane Lap, Litija. 23366

Čevljar. vajenca

tudi takšnega, ki se je že kje učil, sprejme takoj Viktor Podhostnik, čevljar, Sv. Barbara v Halozah pri Ptuju. 23475

Perutninskega strokovnjaka

sprejmemo za nameravano podjetje perotninske reje (Geflügelfarm), ozir. družabnika. Penzion Grintovec — grad Preddvor nad Kranjem. 23358

Kot učenca

za prikrojevanje moškega perila sprejmemo najmanj 16 let starega, krepkega, izobraženega mladeniča. — Pismene ponudbe s sliko ali osebno predstaviti v tovarni perila Karol Pajk, Celje-Gaberje. 23372

Mizar. pomočnika

dobro vajenega pohištva masif politiranega, sprejme Golmajer, Ljubno-Podnart-Gorenjske. Predstavi naj se osebno. 23262

Knjigovodjo (injo)

z večletno prakso, zmožnega bilanc, sl. in nemške korespondence, nad 30 let starega (ro) sprejmem. Ponudbe z zahtevo plače na Al. Sotlar, Gor. Radgona. 23265

Kuharico

popolnoma samostojno — sprejme s 1. septembrom slovenska rodbina v Zemunu. Plača zelo dobra. Ponudbe na naslov: Ana Pretnar, (sedaj) Podbrezje pri Podnartu. 23436

Gospodinjo

išče mirna družina. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Inteligentna in pridna». 23447

Samostojno šiviljo

sprejmem takoj (za trgovino) v stalno službo. Prednost ima ona z lastnim strojem. Naslov pove oglasni oddelek «JJutra». 23454

Vajenca

pridnega in poštenega, za urarsko obrt sprejmem. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23466

Učenko

sprejmem v trgovino s papirjem in pisarniškimi potrebščinami, pod pogojem, da stanuje v mestu. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Trgovina s papirjem». 23165

Vajenca

proti plači ali hrani takoj sprejme Anton Pucha, kleparstvo, Križevniška ul. 6. 23515

Pošteno kuharico

katera bi opravljala tudi nekaj hišnega dela, sprejmem takoj. Stara naj bo 25—40 let, zdrava, snažna, lepega vedenja in zmožna postrežbe v boljši hiši. — Stregla bo družini 6 oseb. Plača 300—350 Din. Ponudbe pod «Zmožna 97» na ogl. oddelek «Jutra». 23497

Privatni uradnik

sprejme gospodično, ločenko ali vdovo brez otrok, do 32 let staro, kot gospodinjo. Dopise, če mogoče s sliko, ki se vrne, na ogl. oddelek «Jutra» pod značko «Privatni uradnik». 23507

Trg. pomočnika

ki ima večletno prakso v delikatesni stroki ali buffetu, sprejmem na Sv. Petra cesti št. 43. 23425

Prevoznika

poročenega, s stanovanjem v hiši, sprejmem. Plača po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23501

Strežnico

za pranje, likanje in pospravljanje sprejmem takoj brez hrane, proti dobri plači. — Oglasiti se v torek zjutraj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23420

Učenko

ki ima dve meščanski šoli, sprejmem v manufakturno trgovino v Ljubljani. Prednost imajo tiste, ki znajo nemško in ročna dela. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Poštena 32». 23428

Vajenca

za specijalno ključavničarstvo sprejme takoj Lovro Rozman, ključavničar in izdelovatelj tehtnic v Ljubljani, Križevniška ulica. 23516

Klesar

dobro izvežbanega, po mogočnosti neoženjenega — sprejmemo v veliki kamnolom. Ponudbe pod značko «Klesar K-708» na Interreklam d. d., Zagreb I-78, Marovska 30. 23490

Gospodinjo

samostojno, ki poseduje 7000 Din, sprejme proti dobri plači mlajši vdovec. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Trajen dom». 23493

Služinčad

kuharice, sobarice, natakarice, hišne itd. dobe najlažje službo v Beogradu ako se zglase v beron Ekonomija, Beograd, Visana 11. 23506

Kuharico

samostojno, ki obvlada za silo nemščino, z letnimi spričevali, sprejmem s 1. septembrom. Ponudbe pod «A. B.» na oglasni oddelek «Jutra». 23519

Krepkega vajenca

za pilarsko obrt sprejme Iv. Figar, pilarski mojster, Vošnjakova ulica 6. 23415

Pošteno služkinjo

mlado, za vsa dela takoj sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23503

Zaslužek

Potnika

ki potuje z avtomobilom — sprejmem za dobro idoč predmet proti proviziji. — Ponudbe se prosi pod šifro «Visoka provizija» na ogl. oddelek «Jutra». 23496

Agilne zastopnike

za prodajo srečk na obroke išče bančna posredovalnica Bezjak v Mariboru. 22247

Poverjenike

ozir. posredovalce sprejmemo proti nagradi za vse kraje v Sloveniji. Ponudbe na naslov: Ljudska samopomoč, Maribor, Aleksandrova 45. 23346

Potnik

ki potuje po Hrvatski, Bosni, Slavoniji in Srbiji, lahko dobi dobro idoči predmet proti proviziji. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Zaslužek». 23371

Šivilja

gre na dom šivat obleke. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23379

Zastopnik

stalno potujoč po celi Sloveniji, z najboljšimi zvezami, želi sprejeti zastopstvo še kakega predmeta katerekoli stroke. Ponudbe prosi pod šifro «Uspeh siguren» na oglasni oddelek «Jutra». 23365

Postranski zaslužek

nudim privatnim in državnim uradnikom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Življenje». 23233

Potnike

zastopnike ter trg. informatorje išče informacijski zavod. Ponudbe na poštni predal 183, Ljubljana. 23458

Pletilja

želi na dom vsakovrstno pletenje. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Trajno». 23486

Z 10—50.000 Din

si lahko ustvarite eksistenco. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Eksistenčno vprašanje». 23114

Postrežnica

išče zaposlenja v popoldanskih urah. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23699

Malo dela

visok zaslužek! — Iščemo zastopnika (ce) za prodajo švicarskih ur in državnih srečk na mesečna odplačila. Zumbulović Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12. 23471

Pouk

Nemščino poučujem

po uspešni metodi. Ura 10 Din. Vprašati med 12. in 2. uro. Naslov pove oglas. oddelek «Jutra». 23223

Akademika

poučujeta francoščino, angleščino, ruščino, latinščino, matematiko, klavir in gosli. Vprašati po 18. uri. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23396

Službe išče

Slaščičar. pomočnik

samostojen delavec išče službe s 1. septembrom v hotelu ali slaščičarni. R. Hauser, Celje, Gosposka ul. št. 6. 23343

Banke in podjetja!

Mlad uradnik, zdrav in soliden, z dveletno bančno prakso, sedaj v službi drž. železnice, rez. oficir, želi službe v banki ali privatnem podjetju. Dokumente pošlje na vpogled. Cenjene ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek «Jutra» pod «Činovnik». 23236

Knjigovodja

perfekten bilancist in korespondent, z večletno prakso, mlad, vojaščine prost, z dobrimi referencami, želi primerne službe. Cenjena vprašanja na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vesten in zanesljiv». 23146

Trg. učenka

ki se je že učila 1½ leta v trgovini z mešanim blagom, želi radi propada prejšnje trgovine priliko za nadaljevanje učenja na deželi. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23284

Šofer

ki je vešč vseh popravil avtomobilov in drugih strojev, išče službe k osebnem ali tovornem avtomobilu. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Šofer in monter». 23201

Knjigovodinja

popolnoma samostojna, z dolgoletno prakso, želi službe za takoj ali pozneje v mestu ali na deželi. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Amerikansko knjigovodstvo». 23176

Mlajši knjigovodja

korespondent, spreten potnik, želi službe v kakem podjetju. Položi kavcijo. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Agilen in spreten». 23164

Učenec

s 4 razr. srednje šole želi vstopiti kot vajenec v zobni atelje v Ljubljani ali kje drugje. Naslov poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zobotehnik». 23161

Mesarski mojster

dobro situiran, z obrtnim listom, izvežban tudi v prekajevalstvu, želi nameščenja pri kakem večjem podjetju. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Priden in zanesljiv». 23463

Absolventinja

trg. tečaja, začetnica, želi primerne službe. Gre tudi nekaj mesecev brezplačno. Ponudbe prosi pod značko «Vestna 20» na oglasni oddelek «Jutra». 22930

Gospodična

ki je absolvirala srednjo tehn. šolo in trgovski tečaj želi primerne službe. Gre tudi k otrokom boljših rodbin. Prijazne ponudbe prosi pod «Mirna in vestna» na oglasni oddelek «Jutra». 22921

Rudniški nadpaznik

z uradnim potrdilom kot obratovodja, z dobrimi spričevali in 30letno jamsko prakso, 48 let star, jugosl. državljan, išče službo za takoj. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Celju pod «Energičen». 23357

V ponedeljek!

Libanonska kastelanka

Rusko-francoski velefilm

Grandijozna režija, azkošni alegorični plesi, misterijoznost, maščevanje moske nez estobe

Originalni posnetki v Siriji in Palestini

Armada na velblodih.

Ob 3, ½ 5, 6, ½ 8 in 9.

ELITNI KINO MATICA

1 derna ventilacija

Telefon 2124

Strojnik

zmožen popravil parnih žag, dober brusač, vajen elektrike, išče službe. Nastop po dogovoru. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23370

Natakarica

mlada in poštena, želi premeniti službo v pošten hotel, restavracijo ali dobro idočo gostilno. — Nastopi lahko med 16. in 23. avgustom. Ana Bodič, poštno ležeče, Litija 13. 23369

Elektrotehnik

s strokovno šolsko izobrazbo ter 14letno prakso v tu in inozemstvu pri napravah visoke in nizke napetosti, zmožen izdelovanja načrtov, proračunov itd., z lastno koncesijo, išče nameščenja. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Zmožen in marljiv». 23350

Deklico

15 let staro, z dvema mešč. razredoma, bi radi oddali na deželo ali v mesto kot **vajenko v kako trgovino.** Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Z vso oskrbo». 23404

S 100.000 Din

kavcije vstopim v pisarniško službo. Govorim angleško, nemško in slovensko. Prevzamem zastopstvo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Petersen». 23408

Dekle

z dveletno deklico, išče službo, event. tudi na deželi. Gre brezplačno. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23391

Strojnik

izučen ključavničar in strugar, z večletno prakso, želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Starejša moč». 23386

Črkoslikar

vešč samostojnega dela, želi premeniti službo. Ozira se le na stalno delo. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Samostojen 37». 23437

Mlado prodajalko

mešane stroke, močno in pošteno, priporočam trgovcem na deželi. Dopise pod «Cenejša moč» na oglasni oddelek «Jutra». 23364

Plačilna natakarica

želi službe v solidni restavraciji ali hotelu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23525

Mladenič

vojaščine prost, z znanjem štirih jezikov, išče službe sluge ali kaj sličnega. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten 309». 23309

Orožn. kuharica

z večletnim spričevalom, želi stalne službe. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23264

Tehniški uradnik

vešč vseh strokovnik poslov v strojnih obratih, knjigovodstva, kalkulacij, strojni risar in dober daktilograf v slovenskem, srbohrvatskem in nemškem jeziku, želi takojšnje nameščenje v tehniškem podjetju. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Mlajša zanesljiva moč». 23457

Strojnik

prvovrsten in z dolgoletno prakso, želi spremeniti službo. Nastop od 1. septembra do 31. oktobra. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23332

Mladenič

želi stalno službo sluge, skladiščnika, delo v trgovini ali kaj sličnega. Cenj. ponudbe prosi na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vesten 85». 23485

Fotograf. pomočnik

dober operateur in neg. retušer, želi službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Fotograf». 23480

Absolventinja

dvorazredne drž. trg. šole, začetnica, z dobrimi spričevali, išče primerne službe. Prijazne ponudbe pod šifro «Pridnost 25» na oglasni oddelek «Jutra». 23025

Absolvirani jurist

želi zaposlenja v kakršnikoli službi. Cenjene ponudbe je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zanesljiv 515». 23513

Trgovec

dobro verziran v specerijski in galanterijski stroki, ki govori več jezikov, želi primerne službe, bodisi tudi kot potnik ali skladiščnik. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Nujno». 23418

Lastnik osebne pravice

za gostilno in kavarno, želi službe pri dobro idočem podjetju. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Podjetno». 23417

Gospodična

stara 18 let, poštena in pridna, želi službo pri boljši družini, kjer bi se naučila kuhati. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23116

Strojevodja

trezen in zmožen popravil, išče službo za vožnjo ali na parožagi za september. Ima večletna spričevala. — Perušić, Klanac — Poštni pretinac 100, (Lika) Hrvatsko. 23359

Pridno dekle

in pošteno, želi službe v kaki gostilni, da bi pomagala v kuhinji in tudi v gostilni streči gostom ter bi se malo privadila. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23518

Kontoristinja

z znanjem slovenske in nemške stenografije, knjigovodstva in strojepisja, želi službe. Gre tudi kot blagajničarka na deželo. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Poštena». 23338

Prodam

Vrhniško opeko

trboveljski premog in bukova drva nudi najceneje Lovro Križe, Trnovski pristan 12. Postrežba točna! 61

Majhen voziček

z lestvico in gugalnega konja proda J. Šibenik, Breg 20/II. 23309

Bukovo oglje

prvovrstno vilano, prodam vsake vagonske množine. — Dopise na naslov: St. Peter v Sav. dolini, pošti predal št. 4. 23245-a

Pletilni stroj

0/30, dobro ohranjen, prodam radi pomanjkanja prostora za 2000 Din in 8/36 z 1200 Din. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23258

Žensko kolo

dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23268

Kuhinjska oprava

in 2 postelji naprodaj v Zeleni jami 141. 23270

Voz gig

dobro ohranjen, prodam ali zamenjam za dobro moško kolo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23278

800 hl sodov

iz novega, sklanega lesa, od 1—18 hl proda Franc Zorec, sodarija, Breg pri Ptuju. 23129

Mostno tehtnico

skoraj novo, prodam po zelo zmerni ceni. Nosi 3000 kg. Pojasnila daje Ivan Štefančič, Vižmarje, pošta St. Vid nad Ljubljano. 22985

Pohištvo

več hrastovih, orehovih in mehkih spalnic in kuhinjskih oprav proda Josip Kurnik, mizar v Zg. Šiški. — Sprejema tudi naročila. 22344

Pletilne stroje

novejše, dobro ohranjene, ploske na ročni pogon: Wedermann 7/80, 2 nitovoda, 65/25 in 5/60 z enim nitovodom, Grosser 7/50 in Claess Fleutje 8/50 dva nitovoda, dolge sanke, Sander & Graf 8/50 dva nitovoda, radi spremembe obrata prodam. — Stroji se lahko ogledajo v obratu. — Mica Križanič, tovarna pletenin, Celje, Polule št. 4. 23319

Vinski sodi

od 300 do 500 litrov in **konj. prsna oprema** naprodaj: Pobrežje 264 pri Mariboru. 23548

Kredenco

poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23390

Otroški voziček

dobro ohranjen, poniklan, naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23400

Žensko kolo

dobro ohranjeno, naprodaj v Tomačevem 29. 23381

Kupci, pozor!

Dne 22. t. m. ob 9. uri dopoldne bo v Zg. Domžalah štev. 157 sodna razprodaja večje količine mehkega in trdega lesa, desk, tramov, hlodov in remeljev, nadalje raznih voz, 4 konj, 1 krave in nekaj gospodar. orodja, in sicer za tretjino sodne cenilne vrednosti. Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Vladimira Kreča v Ljubljani, Tavčarjeva ulica št. 1. 23300

Kopalna banja

in peč naprodaj na Zrinjskega cesti št. 5, pritličje, levo. 23445

Špecerijsko opravo

popolnoma novo prodam — tudi posamezne kose. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23464

Spalnico

jesenovo, pleskano, poceni proda Andlovic, Domobranska cesta 23. 23441

Radi selitve

takoj ugodno prodam: stroj za praženje kave, šivalni stroj, razno pohištvo in električne svetilke. Ogledati med 5. in 7. uro. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23483

Pletilni stroj

malo rabljen, št. 10/23, poceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23488

Otroški voziček

eleganten, skoraj nov, poceni proda Ana Januš, Cerkvena ulica 21. 23479

Čevljarji

Radi povečanja obrata na električni pogon, imam naprodaj po zelo nizki ceni malo rabljen levoročni stroj na ročni pogon, kakor tudi stroj za širjanje in štufanje, istotako na ročni pogon, katere si lahko vsak čas ogledate pri Ivanu Prešern, tovarna čevljev, Kranj. 23491

2 postelji

kompletni, iz trdega lesa, naprodaj v Ljubljani, Gosposvetska cesta 13, vrata 82. 23423

3 velike oleandre

cvetoče in 1 palmo prodam po zelo nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23427

Fotoaparat

13 × 18, prodam po ugodni ceni. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23433

Pendel ura

«Geba» na 2 uteži, naprodaj v pisarni «Posest» na Miklošičevi cesti 4. 23463

Daljnogled

Zeiss, 15 × prodam za 1800 Din. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23461

Lep voziček

nov, na 4 kolesih, z lestvicami, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23498

Dirkalno kolo

malo rabljeno, prodam takoj za 920 Din. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23510

Čoln

(Kielboot), dobro ohranjen, lahek, za 2 para veslov, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23513

Jedilnico

s težkimi marmornatimi ploščami, brušenimi stekli in zrcali, ugodno prodam. Interesenti naj javijo naslove pod «Ugodno 30 A» na ogl. oddelek «Jutra». 23530

Moško kolo

dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23514

Pridelki

Otavo v košnji

kupi Remec, Zg. Šiška 92. 23197

Brinja in zulia

prodam veliko zalogo po znižanih cenah, ali zamenjam tudi za fižol, deske, otrobe ali koruzo. — Ivan Gržinić, Roč, Istra. 23493

Sadje

Jabolk za prešanje

nudi 2 vagona Marija Sellwag, Bršljin, Novo mesto. 23361

Jabolk

namiznih in za prešat kupim vsako množino po najvišji ceni in proti takojšnjemu plačilu. Franc Kolarič, Brežice. 23229

Kupim

Hrastove hlode

od 20 cm debeline naprej kupuje v vsaki množini parna žaga V. Scagnetti, Ljubljana. 252

Srebrne krone

kupuje in plača dobro z. Ouden, Ljubljana. Prešernova ulica 1. 490

Registr. blagajne

«National», dobro ohranjene kupim. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «National». 23030

Vreče

od extrakta, soli kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 22386

Nakovalo

(Ambos) kupi R. Ahčin, Ljubljana, Vidovdanska c. št. 7. 23410

Konjski gnoj

kupimo. Ponudbe na hotel «Slon» v Ljubljani.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana. Wolfova ul. 3. 89

Bukovih drv
lepih, cepanih kupim 2 vagona. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Drva». 23405

Jutino embalažo
kupimo. Pismene ponudbe z navedbo cene in množine na ogl. oddelek «Jutra» 23411

Svetlo spalnico
malo rabljeno kupim takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23306

Pletilni stroj
od 36/8—60/8 kupim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «G. H.» 23440

Pekarno
kupim. Ponudbe do 18. t. m. na oglas. oddelek Jutra pod «Pekarija». 23473

Knjige

Hipnotizem
sugestije, coučtizem — Poljudno znanstvena razprava. Praktična navodila. Poučno in zabavno! — Cena 22 Din franko. «Veda in znanost», Celje. Razlagova štev. 8. 272

Posest

„Posest“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4
proda:
VILO, enonadstropno, velik vrt, dvorišče, lepa lega, trisobno stanovanje prosto, Rožna dolina, 145 tisoč dinarjev.
VILO, enonadstropno, novozidano, 200 kvadratnih metrov vrta, Trnovo, 175 tisoč dinarjev.
VILO, visokopritlično, 2000 kvadratnih metrov vrta, 4 sobe, pritikline, krasna lega, Karlovško predmestje, 160.000 Din.
VILO, novozidano, 1500 kavdratnih metrov vrta, dvodružinsko, blizu deželne bolnice, 240.000 D.
HIŠO, novozidano, visokopritlično, 500 kvadratnih metrov vrta, Zg. Šiška, 80.000 Din.
HIŠO, pritlično, 1 oral vrta, in zemljišča, pri Dolenjskem kolodvoru, 110.000 Din.
HIŠO, visokopritlično, 1000 kvadratnih metrov vrta, lepa lega, Rožna dolina, 120.000 Din.
HIŠO, pritlično, novozidano, Vič, 1000 kvadratnih metrov vrta, 50.000 Din.
HIŠO, pritlično, blizu klavnice, 500 kvadratnih metrov vrta, trgovski lokal, ob prometni cesti, 105.000 dinarjev.
HIŠO, enonadstropno, trgovski lokal, vrt, Rožna dolina, 110.000 Din.
HIŠO, enonadstropno, lep vrt, Rožna dolina, 100 tisoč dinarjev.
HIŠO, pred par leti novozidano, 1300 kvadratnih metrov vrta, tričetrt ure od Ljubljane, 60.000 Din.
HIŠO, pritlično, 1800 kvadratnih metrov vrta, Trnovo, 100.000 Din.
HIŠO, enonadstropno, več stanovanj pri Sv. Jakobu, obrtni lokal, 95.000 dinarjev.
Poleg tega večje število trgovskih in obrtnih hiš, vil, raznovrstnih stanovanjskih objektov in stavbišč v Ljubljani in okolici; raznovrstnih kmetskih, graščinskih in veleposestev v največji izbiri.

V Rajhenburgu
ali okolici kupim hišico z vrtom. Ponudbe pod šifro «20.000 Din» na oglasni oddelek «Jutra». 22661

Prenovljeno vilo
z vrtom in sadonosnikom prodam radi družinskih razmer. Vila je blizu postaje na Štajerskem. Cena 80.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 22188

Novozidano hišo
z restavracijo in veliko dvorano pri drž. delavnici v Studencih pri Mariboru prodam ali dam v najem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23345

Enonadstropno hišo
v Gor. Radgoni št. 18 proda po zelo ugodni ceni A. Rantaša, strojevodja, Studenci pri Mariboru, Aleksandrova 47. 23351

Posestvo
blizu Maribora, 9 oralov vinograda, sadonosnik, njive, gozd, viničarija in pritikline ter posestvo, 36 oralov, od tega 18 oralov gozda, viničarija, gosposka hiša, gospodarska poslopja, velik sadonosnik, travniki, njive, pašniki, primerno za živinorejo, ugodno naprodaj. Informacije daje Albert Vicel, Maribor, Glavni trg. 23349

Enonadstropno hišo
z dobro idočo trgovino v ljubljanski okolici prodam radi bolezni. V hiši je 9 stanovanj, 3 velike kleti, pripravne za vinsko trgovino, poleg velik vrt za zelenjavo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23157

Enonadstr. hišo
z lepim dvoriščem in vrtom v bližini Tržaške ceste radi selitve prodam za 120.000 Din. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23421

„Posredovalec“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Sv. Petra c. štev. 18
proda:
HIŠO na Taboru, dvonadstropno, večstanovanjsko, dvorišče, vrt, 500.000 Din
VILO blizu kolodvora, novozidano, enonadstropno, 6 sob, vrt, 280.000 Din;
HIŠO v Novem mestu, enonadstropno, 7 sob, 3 kuhinje, dvorišče, 200.00 Din
HIŠO v Mariboru, enonadstropno, tristanovanjsko, dvoriščna stavba z 1 sobo in kuhinjo, velik vrt, dvorišče, stanovanja parketirana, 200.000 Din;
HIŠO Z GOSTILNO, center Ljubljane, renovirana — več opremljenih tujskih sob, velik salon, 800.000 Din;
VEČ PARCEL za Bežigradom in ob Dunajski cesti. 23452

Stavbne parcele
velike od 410—550 m proda Irma Sušnik, Zaloška cesta št. 21, Ljubljana. 22316

Lepo posestvo
na Dolejskem, 20 oralov zemlje v najlepši legi, tik farne cerkve in ob glavni cesti, v bližini majhnega mesta ugodno prodam. — Zraven spadata dve zidani hiši, hlev in šupa. Polovica zemljišča je mecesnovega in borovega gozda, druga polovica njive, travniki in sadonosnik. Naslov v ogl. oddelku «Jutra» pod šifro «Lepo posestvo». 22828

Gostilno z vrtom
dobro idočo, na zelo prometnem kraju v Mariboru radi družinskih razmer oddam proti nizki odstopnini. Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «20.000». 23342

Posestvice
obstoječe iz vinograda ter njive, v sredi enonadstropna hiša, poleg lep vodnjak ter 50 mladih dreves, prodam. Njiva tik kolodvora je pripravna za zidanje kake restavracije. Pred vsem je pripravno za kake letoviščarje ali vpokojence. — Prodam tudi več malo rabljenih čevljarskih strojev. Posestvice je oddaljeno 5 minut od kolodvora Straža-Toplice. Anton Mali, čevljar, Gor. Straža. 23247

Hišo
eno ali dvodružinsko kupim v mestu ali v bližini tramvaja. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» z navedbo cene pod značko «Hitro». 23191

Enodružinska hiša
v dobrem stanju, s sadnim in zelenjadnim vrtom, oddaljena 8 minut od kolodvora, ugodno naprodaj. — Ogleda se: Gmajna št. 20, Črnuče, pošta Ježica pri Ljubljani. 22846

Pozor, Amerikanci!
Trgovska hiša, v kateri je skozi dolga leta trgovina z mešanim blagom, eksport sena, slame, jajc in deželnih pridelkov, v lepem srezkem trgu ob železnici takoj naprodaj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Redka prilika 36». 22736

Vinograd
veliko obokano klet, tri četrt orala šlahtnega nasada, ostalo njiva, gozd in pašnik, skupaj približno 2 orala, 15 minut od železn. postaje Ivankovci prodam takoj za 20.000 Din. Prodam tudi čez 2 orala velik
gozd
v bližini Ormoža. Pojasnila daje V. Radanović, vrtnarstvo v Ormožu. 23072

Posestvo s trgovino
z lepo hišo, v bližini farne cerkve prodam ali dam v najem z inventarjem vred. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra bodočnost». 23366

Hiša v Trnovem
z vsemi gospodarskimi poslopji, primerna za obrtnika naprodaj. Na ogled ob nedeljah in praznikih ves dan, ob delavnikih pa od 12.—2. ure popoldne. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23444

Hišo z vrtom
kupim v Sp. Šiški, najraje v bližini Celovške ceste. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «A. Z. 100». 23474

Posestvo
z gostilno, na prometnem kraju blizu Ptuja prodam. Bilo bi zelo ugodno za trgovino. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod šifro «Dobra gostilna». 23522

Marstan Maribor
Koroška cesta 10, priporoča nakup, prodajo hiš, posestev, mlinov, oddajo gostiln, najem stanovanj in lokalov. 23520

V najem

Pianino
iščem v najem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ljubljana 16». 23283

Gostilno
oddam v najem s 1. septembrom na prometni točki Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23160

Mlinar. pomočnik
pošten, trezen in zanesljiv, želi premeniti službo, ali vzame mlin v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «26 let star». 23459

Lokali

Trgovski lokal
s skladiščem in stanovanjem oddam na prometni točki radi smrti s 1. septembrom v najem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Prilika». 23333

Delavnico
ali skladišče takoj oddam Cesta na Rožnik 19. 23339

Lokal
z izložbami in 2 skladiščema, pripraven za vsako trgovino ali obrt, oddam v Ljubljani, na glavni cesti, blizu kolodvora. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23092

Restavracijo
s kuhinjo oddam na račun radi bolezni. Potrebna kavcija 10.000 Din in prejem blaga. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23062

Gostilno
s sobami za tujce oddam zaradi visoke starosti na račun. Poleg tega lokal za trgovino na razpolago. Je v lepem industrijskem kraju na Gorenjskem. Prednost imajo gospodične ali vdove brez otrok, zmožne delovanja in kavcije. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 22787

Trgovski lokal
s sobo za pisarno, event. s stanovanjem iščem v Ljubljani. Plačam dobro. — Ponudbe na poštni predal št. 127, Ljubljana. 23221

Pekarijo
z inventarjem, prodajnim lokalom in stanovanjem, v sredini Zagreba radi bolezni naprodaj. Mesečni promet okoli 3 vagone. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23151

Lokal
ozir. prostore, katere bi lahko preuredil v lokal za manufakturo, iščem v sledečih ulicah: Sv. Petra c., Wolfovi ul., Mestnem trgu do Pod Trančo, Dunajski c. ali v bližini živilskega trga Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Lokal 46». 23446

Pisarniški lokal
če le mogoče s skladiščem iščem s 1. novembrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pisarna 66». 23429

Brivci
Lokal na prometni točki v Ljubljani poceni oddam — pozneje tudi stanovanje. — Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «999». 23419

Prostoren hlev
s šupo (primerno tudi kot skladišče za sadje itd.) oddam na prometnem kraju, 3 minute od trga, 8 minut od kolodvora. Ponudbe pod «Predplačilo takoj» na ogl. oddelek «Jutra». 23502

Stanovanja

Preselitve
izvršuje najceneje «Slovenia-Transport», sped. transportna družba v Ljubljani, Miklošičeva 36 — Tel. 27-18 23101

Kateri hiš. gospodar
odda mirni stranki brez otrok stanovanje 2 sobic, kuhinje in pritiklin. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Stalna 96». 23296

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin išče za oktober stranka brez otrok. Ako je cena zmerna, plača tudi za par mesecev naprej. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «1. oktober». 23257-a

Stanovanje
2—3 sob, kuhinje in pritiklin iščem v centru ali na periferiji mesta s 1. oktobrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Tričlanska družina». 23299

Stanovanje
obstoječe iz kuhinje in ene sobe, tudi na periferiji mesta išče mirna družina, obstoječa iz 2 članov. Najemnino plača tudi za daljšo dobo naprej. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mirna družina». 23228

Stanovanje - hišnica
Kot hišnica že več let, želim samo sobo in kuhinjo. Povsod v zadovoljstvo. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Hišnica». 23300-2

Stanovanje
sobe in kuhinje ali sobo s štedilnikom išče mirna stranka (1 oseba). Naslov z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stanovanje 11». 22086

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, v I. nadstropju, z uporabo vrta, v najlepši ulici oddam s 1. novembrom proti mesečni najemnini 1200 Din Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Samo solidna stranka». 23310

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin, najraje v manjši vili išče finejša in mirna stranka 2 oseb za takoj ali s 1. septembrom. Prednost imajo stanovanja z balkonom. — Event. posodi tudi primeren znesek lastniku. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Mirni dom». 22973

Ne hodite mimo sreče!

Vsak dan ste lahko tako srečni, da dobite en par čevljev brezplačno in po lastni izberi. Zato kupujte le **„DOKO“ čevlje,** kjer dobi vsak deseti kupec en par čevljev **brezplačno.** Poslužite se ugodne prilike, ki Vam jo nudi le tvrdka

„DOKO“, IVAN ČARMAN
Ljubljana, Prešernova ulica 9 (dvorišče).

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, ca 500 m² vrta odda s 1. septembrom na Brinju ob Dunajski cesti Pokojninski zavod v Ljubljani. 23336

Stanovanje
obstoječe iz 3 sob, kopalnice in pritiklin išče mirna stranka brez otrok. Ako mogoče s 1. novembrom. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Solnčno 27». 23373

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, v Spodnji ali Zgornji Šiški želim za takoj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23399

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin, z balkonom, elektriko in vodovodom oddam v novi hiši v bližini Tabora s 15. septembrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23432

Stanovanje
2—3 sob, event. tudi 4 sob išče mirna stranka s 1. ali koncem septembra v bližini sredine Ljubljane. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «2—4 sobe». 23171

2-sobno stanovanje
event. tudi brez kuhinje želi dr. Lunaček, Bleiweisova 1. 23307

Stanovanje
obstoječe iz 2 velikih sob, velike kuhinje in shrambe oddam za 1. oktober — če mogoče nekoliko plačila naprej. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23455

Stanovanje
4—5 sob, lepo, zračno in solnčno, v novi hiši, sredi mesta ali v vili želim. — Pismene ponudbe z opisom stanovanja in najemnini pogoji na glavno pošto poštni predal 153, pod naslovom «Stanovanje». 23469

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin oddam v novi vili. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Suteren». 23414

Sobo in kuhinjo
s pritiklinami, v mestu ali bližnji okolici išče mlad zakonski par s 1. novembrom Plača za 1 leto naprej. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod «Predplačilo». 22931

Stanovanje
1—2 sob, kuhinje in pritiklin išče mirna tričlanska družina za takoj ali z novembrom. Najraje v bližini Tabora. Plača evet. tudi naprej. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Suho in čisto». 23312

Lepo stanovanje
v Mariboru, obstoječe iz kuhinje, 2 sob s pritiklinami in vrta, brez stanovanjskega urada, radi odpotovanja oddam mirni stranki brez otrok. — Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23527

Stanovanje
1 sobe, kuhinje in pritiklin iščem za takoj ali pozneje. Plačam za nekaj časa naprej. Ponudbe prosim pod šifro «Zmerna najemnina» na oglasni oddelek «Jutra». 23495

Sobe

Opremljeno sobo
elegantno, oddam takoj boljšemu gospodu Cesta na Rožnik 19. 23338

Dijaka
iz boljše hiše sprejmem v bližini obrtne šole in realke na hrano in stanovanje. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23219

Opremljeno sobo
po mogočnosti s posebnim vhodom želi samostojen gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Čistoča». 23331

Gospoda
sprejmem na hrano in stanovanje na Starem trgu št. 26/III. 23232

Lepo, čisto sobo
s posebnim vhodom, pri boljši stranki, v sredini mesta in z elektriko, iščem za takoj. Prijazne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «K. P. 2376». 23263

Za svojega sina
3. razr. gimnazije iščem v Ljubljani zdravo stanovanje z dobro hrano. — Dr. Stojan, Ljutomer. 23307

Za dijake
preskrbuje stanovanja ga. Likar, Poljanska cesta 37, vila Bergman. 23123

Opremljene sobe
za samce oddam s 15. avgustom po zmerni ceni. — Poizvedbe: Vižmarje št. 81, p. Št. Vid nad Ljubljano. 23000

Dijak
išče stanovanje z vso oskrbo v Ljubljani. Ponudbe s ceno na naslov: J. Bizjak, Fala. 23347

Dva dijaka
mlajša, sprejme boljša družina v vestno oskrbo. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23378

Opremljeno sobo
z elektriko, iščeta mlada zakonca s 1. septembrom — po možnosti v sredini mesta. Perilo lastno. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Snažnost 29». 23329

Opremljeno sobo
z 2 posteljama, event. z uporabo kuhinje oddam. — Poizve se med 12.—2. ali 4.—7. uro v suterenu. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23355

1 ali 2 gospodični
sprejmem na stanovanje s 1. septembrom. — Soba je električno razsvetljena. — Jos. Gale, Dunajska cesta št. 23. 23402

Dva dijaka
mlajša, sprejmeta starejša zakonca brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23408

V Grazu
šolo obiskujoče učenke sprejmem na hrano in stanovanje. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23407

Soliden gospod
išče opremljeno sobo s 1. septembrom. Ponudbe pod «Privatir» na oglasni oddelek «Jutra». 23409

6 dijakov
sprejmem v bližini srednje tehnične šole na hrano in stanovanje. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 23392

Prazno sobo
iščem s 1. septembrom v centru mesta. Ponudbe na poštni predal št. 154. 23389

Dijakinjo ali dijaka
iz boljše hiše sprejmem na stanovanje in dobro domačo hrano. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23388

Gospoda
sprejmem na hrano in stanovanje na Starem trgu št. 26/III. 23232

Majhno sobico
z električno razsvetljavo oddam solidnemu gospodu, na željo tudi s hrano. — Prule-Sredina št. 5. 23384

Opremljeno sobo
veliko, prijazno in solnčno, z električno razsvetljavo, po možnosti z uporabo kuhinje ali pa z dobro domačo hrano išče zakonski par. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Brno». 23380

Lepo sobo
s posebnim vhodom in elektriko, v bližini gl. kolodvora oddam eni ali dvema osebama v Kolodvorski ul. št. 34/II, levo. 23435

Maturant gimnazije
išče sobo s popolno oskrbo pri boljši rodbini, kjer bi lahko poučeval nižješolca. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Inštruktor 32». 23132

Dijaka v Celju
(sostanovalca) sprejmem v vestno oskrbo. Instrukcije do 8. gimn., klavir in vrt na razpolago. Pojasnila v posredovalnici Hüttig, Celje, Glavni trg. 23244

Dijake (inje)
sprejme boljša rodbina v vso oskrbo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23304

Profesor
srednje šole vzame 1—2 srednješolca na stanovanje in solidno hrano. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nadzorstvo» — ali naslov [illegible]. 23308

2—3 dijake
sprejmem v lepo in zračno stanovanje z vso oskrbo, v bližini realke. Elektr. razsvetljava. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 23436

Sostanovalko
sprejmem v Cegnarjevi ul. št. 6/I. 23269

Gospoda
sprejmem na stanovanje. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23354

Dva dijaka
ali dijakinji sprejmem v vso prav dobro oskrbo v sredini mesta. Naslov pove ogl. oddelek «Jutra». 23282

Veliko sobo
zračno, kamor lahko postavite štedilnik, odda Andlovic, Domobranska c. 23. 23442

Prazno sobo
lepo in čisto, s posebnim vhodom, pri boljši stranki v Rožni dolini, z elektriko oddam takoj za 300 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23454

Sostanovalca
sprejmem v čisto in zračno sobo s posebnim vhodom, k boljšemu gospodu uradniku. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23449

2 dijakinji
sprejmem blizu liceja na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23482

Gospodično
ves dan odsotno, sprejmem kot sostanovalko. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23481

2 dijaka (inji)
nižješolca sprejme boljša družina na stanovanje in hrano blizu pošte. Vestno in strogo nadzorstvo. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 23489

Opremljeno sobo
lepo, v I. nadstropju, s posebnim vhodom, v sredini mesta želi gospod za takoj. Prednost s uporabo klavirja Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Soba 12» 23412

2 opremljeni sobi
lepi, skupni, v I. nadstr., s posebnim vhodom, v sredini mesta iščeta za takoj 2 gospoda. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «2 sobi». 23413

Opremljeno sobo
s prostim vhodom išče gospod za takoj. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Soba 33». 23451

Čisto sobo
v sredini mesta išče soliden gospod — po možnosti s hrano, pri boljši družini. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Udobno». 23431

2 sobi
z enim vhodom, v pritličju nove hiše oddam v bližini tobačne tovarne. Pojasnila v Rožni dolini 11. 23430

Dva dijaka
sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23439

Lepo sobo
s posebnim vhodom oddam 1 ali 2 gospodoma. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 23434

Lepo sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo ceno oddam do 1. septembra v Jenkovi ulici 20. 23317

2 sobi
oddam takoj, eno po želji opremljeno, separiran vhod, v krasni solnčni legi, v novi vili, z vsem komfortom, električno razsvetljavo in po želji kopalnico. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 23472

Opremljeno sobo
strogo separirano, snažno in solnčno, z uporabo kopalnice in elektr. razsvetljavo, iščem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «St. 40/1927». 23509

Dva dijaka
ali dijakinji sprejmem. — Skrbno nadzorstvo in vaja nemškega jezika. Klavir in vrt na razpolago. Maribor, vila Suškovič, Prisojna ul. št. 2, Meljski hrib. 23526

Elegantno sobo
opremljeno, eno večjo ali dve manjši, s posebnim vhodom, najraje z vporabo kopalnice, iščem. Ponudbe pod «Skrajno čisto 60» na oglasni oddelek «Jutra». 23460

Lepo sobo
oddam enemu ali dvema gospodoma s 1. septembrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23511

Prehrana

Dečka
starega 5 let, brez staršev, zdravega in čedne zunanjosti, oddam za svojega dobrim ljudem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23383

Kapital

2000 Din posojila
nujno rabi obrtnik proti sigurni garanciji in visokim obrestim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Nujno 2000». 23257

100.000 Din posojila
išče prvovrstno podjetje proti 30 % obrestovanju. — Ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Rentabel». 23113

100.000 Din
posojila iščem na hipoteko, proti dobrim obrestim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Sigurna vknjižba». 23088

Družabnika
z vlogo 150—200.000 Din, z ali brez sodelovanja sprejme dobro uspevajoče tehnično industrijsko podjetje. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Sreča». 23193

Kapitalista
ki razpolaga z do 70.000 Din sprejmem v dobro, novo podjetje kot družabnika Pismene prijave na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Rentabilno». 23330

Družabnika
s kapitalom, agilnega in dobro vpeljanega v trgovini z deželnimi pridelki, sprejmem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Poštenje 62». 23362

Družabnika
z osebno pravico sprejmem v trgovino mešanega blaga Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Samica». 23360

Družabnika (co)
sprejmem za razširjenje trgovine na prometni točki v Celju. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Bodočnost». 23243

20.000 Din posodi
tistemu, ki sprejme 20 let staro dekle v službo, izven kuhinjskih del. Ponudbe na J., P., Ljubljana, Lipičeva ulica 2. 23443

Bodoča
filmska igralka prosi dobrohotno srce za 3500 Din posojila proti sigurni garanciji. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Nujno — hvaležna». 23487

Družabnik(co)
iščem za kemično stroko s srednjim kapitalom. Ponudbe z navedbo zneska prosim na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Kemika». 23521

Kdo bi posodil
pošteni in marljivi gospodični 10.000 Din proti dobrim obrestim. — Vsoto po dogovoru v najkrajšem času vrne. S tem bi ji pomagal do samostojnosti, katero ima že deloma vpeljano. Na željo tudi garancija Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Kranj». 23422

Družabnika
ali 100.000 Din posojila na hipoteko ali menico, za rentabilno mlinsko podjetje iščem takoj. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Motor 1927». 23450

2000 Din posojila
nujno rabi obrtnik. Garancija sigurna, obresti visoke Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Nujno 2000». 23257

200.000 Din posojila
posojila rabim za izplačilo družabnika in povečanje zelo dobro uspevajočega podjetja, za dobo enega leta, od seriozmega privatnika. 10 % obresti plačam za vse leto naprej in nudim za pasivno sodelovanje mesečno 2000 Din plače. Trikratno jamstvo v zalogi in inventarju. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Helvetia». 22731

Kdo posodi
5—10.000 Din za 4 mesece proti garanciji, visokim obrestim in pol vagona drv. Event. soudeležba na dobičku. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Eksport 5». 23476

Družabnika
s kapitalom od 100—200.000 Din sprejmem za dobro renomirano, solidno in dobičkanosno podjetje, ki razpolaga z najboljšo organizacijo ter razpošilja svoje blago samo po povzetju in predplačilu. Event. sodelovanju družabnika dobrodošlo, ni pa pogoj. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» v Mariboru pod šifro «Diskrecija 1887». 23529

J. Vardian, Sisak 54, Hrv.
priporoča kot stara izdelovalnica svoje najboljše tamburice vseh vrst. Ceniki na razpolago. 184-a

Ženitve

Gospodična
trgovsko naobražena, vešča gospodinjstva z nekaj gotovine in celo balo, bi se rada seznanila s simpatičnim trgovcem, starim do 38 let, ki ima lastno trgovino. Samo resne ponudbe s sliko in pravim naslovom je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zaželjeni dom 11887». 23332

Slovenec
iz Nizozemske, v starosti 31 let, naobražen, mirnega značaja, kateri ima prevzeti posestvo v industrijskem kraju v Sloveniji, se želi poročiti z gospodično ali vdovo brez otrok. Dopise s polnim naslovom in sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Zvesti mir in dom». 23136

Trgovec
in večji obrtnik, 36 let star, živeč v Južni Srbiji, poroči takoj Slovenko v starosti od 24—30 let, s 75.000 Din dote. Dopise pod «Jug» na oglasni oddelek «Jutra». 23379

Vdovec
hišni posestnik v večjem mestu Hrvatske, radi pomanjkanja družbe išče tem potom znanja v svrho ženitve z vdovo ali gospodično, staro 36—40 let, brez otrok. Želi, da ima nekaj gotovine v denarju ali posestvu. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Vdovec št. 23214» Tajnost in vrnitev slike zajamčeno. 23214

Poznanstva
želi mlad gospod državni nameščenec z gospodično čedne zunanjosti, v starosti do 24 let. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» do 17. t. m. pod šifro «Poznejša ženitev». 23448

Veleposestniški sin
27 let star, želi znanja z gospodično, ki se razume na gospodarstvo ali gostilniško in trgovsko obrt. Ker mislim prevzeti v mestu večjo hišo in na deželi posestvo, bi se takoj poročil. Potreben kapital okrog Din 100.000. — Prednost imajo mlajše in z večjim kapitalom. Ker je stvar resna, prosim, naj se pošljejo samo resne ponudbe s sliko na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Veleposestnik». 23523

Dopisi

Pavel Finžgar, Brezje
Radi ureditve Tvoje zadeve, dvigni pismo v oglas. oddelku «Jutra». Sorodnik. 23169

Mlado dekleco
veselo in naobraženo črnolasko, visoke postave si želim. Cenjene dopise, če mogoče s sliko in polnim naslovom na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Poznanstvo 95». 23395

Sonja
Nisi sama, moja duša pri Tebi. Zaupaj, po trpljenju — vstajenje. Večno Tvoja SM. 23396

Kateri gospod
starejši, dobro situiran bi financijelno pomagal mladi ločeni ženi, da bi si opomogla in uredila svoj položaj. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Hvaležnost 30». 23385

Ljubljana
Upoznatu u tramvaju i Školski drevored molim, da se javi na naslov Karl Lemger, Zagreb, poste restante 23375

Milik
Zakaj molčiš? Veselim se svidenja. Poljub. 23367

Močilnik
Dosti veselja in zabave. — Prišel bi, ako bi vedel Tvoje misli. Spomni se me. 23368

Trgovec
marljiv, 38 let star, inteligenten, plemenita duša, želi znanja z gospodično ali vdovo do 26 let staro, inteligentno, lepo, z najplemenitejšimi duševnimi in srčnimi vrlinami ter primernim kapitalom. Dopise s fotografijo, katero vrnem, na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Marljivost 126». 23141

Gospodična
osamljena, značajna, želi radi pomanjkanja znanja dopisovati, oziroma se seznaniti z istotakim inteligentnim gospodom. Le resne dopise s polnim naslovom na oglasni oddelek «Jutra» pod «Plaha misel». 23246

Mlad gospod
srčkan in fin, bi se rad seznanil z ljubko, živahno gospodično, staro od 17 do 21 let. Prijazne ponudbe s sliko, ki se vrne, na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Milan 777». 23274

Amerikanec
ki se je pred kratkim vrnil iz Amerike, se želi spoznati z vdovo ali ločenko od 28 do 40 let. Dopise na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Novo življenje». 23416

L. m. b.
V sredo pridem tja, ako Ti je prav? Mnogo p . . . 23500

$^3/_8$ 2804
Srečen sem, ker se zgodilo kakor želja moja bila — le da bi usoda kruta, lepih dni nama ne kalila. 23370-a

KHASANA

Eau de Cologne

Ne veste li, kako se bodete obvarovali pred hudo vročino poletnih dni. Kadar vam omagajo udje in čutila rabite »Khasana Eau de Cologne«, idealno sredstvo za osveženje živcev. »Chasana Eau de Cologne« je izredno močna kolinska voda. ki se dobro prilagodi zanimivemu Khasana parfemu. V dražestnih steklenicah je prav pripravna za potovanje.

Dr. M. ALBERSHEIM.
Frankfurt a. M. — London.

Inteligent
starejši, simpatičen, resnih nazorov, ki želi prijateljstva z istotako neodvisno damo, naj pošlje ponudbo na podružnico «Jutra» v Mariboru pod «Ideal 44». 23524

Z. St.
Prosim, dvignite ponovno pismo Ljubljana I. 23508

Glasba

Glasovirje in harmonije
uglašujem, popravljam strokovno in ceno! Tudi potujem! Naročajte po dopisnici G. Jurasek, Ljubljana Wolfova ulica 12. 60

Harmonij
dobro ohranjen, vzamem v najem, odnosno kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod značko «Harmonij 27». 23322

Godbenike
tudi dobro izvežbano dijake sprejme kino na Viču. V poštev pride: pianist, harmonist, I. in II. violina. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Godba 27». 23321

Klavirji
Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih inštrumentov različnih tvrdk, kakor tudi lastnih izdelkov Poseben oddelek za popravila Uglaševanje in popravila za konservatorij in druge institute izgotavlja moja tvrdka — Točna postrežba in zmerne cene — tudi na obroke
Izdelovalec klavirjev
R. Warbinek, Ljubljana
Gregorčičeva ulica št. 5/I. 23272

Klavir za učenje
dajem na razpolago. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vaje». 23424

Pianino
dobro ohranjen, naprodaj v Ljubljani, Poljanska c. št. 11. 23426

Živali

Nemški ovčar
psica in 4 mladiči naprodaj Aleševčeva 29, Ljubljana VII. 23393

Lepa papiga
naprodaj pri konjskem mesarju na Rimski cesti. 23289

Bernhardinka
in 2 dogi poceni naprodaj pri konjskem mesarju na Rimski cesti št. 19. 23290

Mlad doberman
rjav, prvovrstnega pokolenja, z rodovnikom, naprodaj. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Doberman». 23477

Dobermana
in nemškega ovčarja šest tednov starega prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 23436

Razno

Zidarsko delo
nonadstropnega prizidka za stanovanje in skladišča oddam. Načrt vpogled Slom. ul. 6. 23278

Za učenje kanarčkov
mladičev proda aparat za 700 Din F. Golob, Ljubljana, Hranilniška cesta št. 8. 23081

Pljuča!
Zdravniški zavod dr. Pečnika za pljučne bolezni na gori Janina, občina Sečovo, pošta Rogaška Slatina. Prospekt 3 dinarje. 22521

Diplome
za razne namene izvršuje umetniško po nizki ceni: «Papirol», Ljubljana, Wolfova ulica 8. 23380

Krasen lov
kjer so jerebice, race, zajci in lisice, oddam za 5 let, event. sprejmem družabnika Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Lovec». 23377

Cenitve
veleposestev, gozdov, lesnih in drugih industrij, načrte in nasvete za racijonalno, moderno in rentabilno gospodarstvo izvršuje diskretno in strogo zaupno zanesljiv, prvovrsten veščak. Odlična priznanja bank itd. na razpolago. — Skromni pogoji, brza izvedba. Pismene ponudbe pod šifro «Export» na ogl. oddelek «Jutra». 23323

Brivnico Bočkaj
v Kolodvorski ulici št. 29 (Leon) sem preselil v svoje nove, moderno urejene prostore v isti ulici št. 18 in se vljudno priporočam cenj. občinstvu. 23271

Vljudno naznanjava slavn. občinstvu, da sva preselila starožnano
gostilno pri »Bobenčku«
na Glincah št. 10 (Zadružni dom). Postrežba solidna in zmerne cene. Senčnat vrt, prostor za balincanje. — Ivan in Nežika Kočevar. 23470

Gostil. pravico
oddam proti mesečni odškodnini v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Osebna pravica». 23494

Odeje
vata, volna, svila, izdelovanje, popravila — Rožna ulica 19. 23504

Izjava
Neimenovana izjavljam, da ni resnica, kar sem govorila o g. Ivanki Dondjević v Celju. 23505

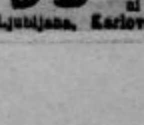

Mamice!
[illegible] otroških vozičkov raznih vzorcev prav poceni naprodaj v tovarni Tribuna, Ljubljana, Karlovška c. 4. 168

Uradniki in uradnice!

Vaše plače Vam ne dopuščajo, da se Vašemu stanu primerno in dostojno oblečete. **Ne imejte brige, pomoč je tukaj. Obl. Ilirija, Mestni trg 17/I.** Vam nudi vse manufakturno blago prvovrstne kvalitete **na 6 mesečno odplačevanje.** Na poziv **tel. 28-25** Vam pošljemo tudi zastopnika v hišo.
8950 a

STAMPILJE — Graveur ANT. ČERNE Ljubljana Kongresni trg 10 — ETIKETE

Na Gastronomski izložbi v mesecu maju 1927 v Parizu je

„Kuzmi čaj“

odlikovan z zlato kolajno.
8938

Francoska linija, Cie. Gle. Transatlantique

(French Line)

157a **Havre - Newyork**

samo **5 ½ dni** čez morje. — Dobra hrana in pijača brezplačno

Cie Chargeurs-Réunis, Sud Atlantique, Transports-Maritimes

za **Severno** in **Južno Ameriko** z ekspres parniki kateri vozijo vsak teden iz Havre, Bordeaux in Marsilije v Argentinijo, Uruguay, Chile, Australijo in Kanado.

Tozadevna pojasnila daje brezplačno zastopnik

Ivan Kraker, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 35.

Malinovec

zajamčeno pristen, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, prodaja v vsaki množini po zmernih cenah tvornica

„ALKO“

družba z o. z.

Ljubljana, Kolizej

9009

Znižane cene n największe skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih **nadomestnih delov**, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

Naznanilo.

9017

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam da sem pričel izvrševati svojo **krojasko obrt v Dol Logatcu štev. 54** (nasproti gostilne pri Kuncu) kjer bom izvrševal vsa krojaška dela, kakor tudi kroje (uniforme) itd.

Potrudil se bom, kot se je dosedaj bivši delovodja gosp. K. Iglič, s točno in solidno postrežbo ter se slavnemu občinstvu najtopleje priporočam.

Karol Verbič, krojač, Dol. Logatec 54.

Najpopolnejši

Stoewer

šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri tvrdki

Lud. Baraga, Ljubljana, **Šelenburgova ulica 6/I.**

Brezplačen pouk. 15-letna garancija

Telefon št. 980.

Na novo! Konkurenčne cene! **Na novo!**

Na novo otvorjena

trgovina pletenin

ŽENKO HRIBAR,

CELJE, Slomškov trg št. 1

(pri farni cerkvi)

priporoča cenjenemu občinstvu svojo veliko tovarniško zalogo **pletenih izdelkov** kot:

nogavice, rokavice, pleteno perilo, športne telovnike vseh vrst itd.

po dnevni konkurenčni ceni.

Na debelo! Postrežba prvovrstna! **Na drobno!**

Kupim

164 a

skozi vse leto vsako množino kostanjevega taninskega lesa, smrekovega lubja celega in drobljenega ter smrekove hmelove droge, proti akreditivnemu plačilu. Ponudbe na naslov:

Franc Oset, Sv. Peter v Savinski dolini.

TRGOVSKEGA POMOČNIKA

9019

sprejmem, boljša moč, dober detajlist z dobrimi referencami. FRANC VRHUNC, **trgovina Maribor.**

KONCIPIJENTA

z nekaj prakse išče

9032 a

odvetniška pisarna v Mariboru

Ponudbe na oglasni zavod Vinko Kovačič, Maribor.

Vaša obleka bode izgledala zpet kakor **nova,** ako jo pustite **kemično čistiti** v

tovarni Jos. Reich

Tovarna: Poljanski nasip 4-6 Ljubljana,
Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Plisiranje v najmodernejših vzorcih tekom 24 ur.

Barvanje oblek v različnih barvah.

Revmatizem

Izjava zahvalnosti.

Gosp. dr. I. Rahlejevu, Beograd, Kosovska 43

Spoštovani gospod!

V letu 1926 se nisem mogel radi hudega reumatizma polnih 28 tednov ganiti iz postelje. Cim sem uporabil Vaš preparat RADIO BALSAMIKA, dve steklenici, bil sem prost težkih bolečin in sem bil rešen. Blagodareči, moram reči, prvo Bogu nato pa Vam, danes se počutim zdrav kakor nikoli v svojih 32. letih. Vaš lek je med nami priljubljen in bolniki ga upotrebljavajo uverjeni o njegovi moč, ker je vsim do danes popolnoma pregnal bolečine in ozdravil. Imam enega prijatelja, ki boluje na reumatizmu pa Vas prosim da mi po pošti pošljete eno steklenico RADIO BALSAMIKA. — Za že poslano ostanem Vam za vedno hvaležen.

Radosav Sekulić.

Danilov Grad, 20. VI. 1927.

Lek Radio Balsamaca izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju Laboratorij Radio Balsamica dra. I. Rahlejeva, Beograd, Kosovska 43

KLIŠARNA „JUGOGRAFIKA“

TISKOVNA IN ZALOZNA DRUZBA Z. O. Z.

Vse vrste klišejev, črtne in avtotipije, izdeluje po predloženih risbah, peropisih ali slikah za navaden tisk ali za finejšo izvedbo v eni ali več barvah točno po naročilu, v najkrajšem času in po konkurenčno nizkih cenah.

LJUBLJANA, SV. PETRA NASIP 23.

Večje množine zdravega in suhega

Smrekovega lubja kupim

takoj. Ponudbe franko vagon nasloviti na **Alaks Podvinec, tovarna usnja, Radeče pri Zidanem mostu.**

PRODAM!

Kdor si želi nabaviti **novo spalno opravo** naj si pred nakupom ogleda moje delo. Je solidno in zelo ceno.

August Černe, splošno mizarstvo, **Zg. Šiška štev. 122.**
9018

Administrativnega uradnika

sprejme Bratovska skladnica v Trbovljah. Mesečna plača s prostim stanovanjem, kurjavo in razsvetljavo po dogovoru. Prednost imajo reflektanti s prakso v računski stroki in z najmanj srednješolsko izobrazbo (maturo).

Ponudbe z navedbo starosti in družinskih razmer, popisom dosedanje službe in prakse, prepisom izpričeval, referenc in plačilnih zahtev je poslati najkasneje do 1. septembra 1927 Krajevnemu upravnemu odboru bratovske skladnice v Trbovljah.
8976

„SPECTRUM“ d. d.

inž. Kopista, Dubsky in Krstić, tvornica ogledal in brušenega stekla, Ljubljana VII, Medvedova ul. 38, tel. 343 Zagreb, Beograd, Osjek. Središnjica: **Zagreb**

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5—6 mm, ogledala, brušena vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med. Pina, navadna ogledala
82

Pozor izletniki in turisti, ki prihajate v Bohinj!

Bliža se sezona. V prospeh tujskega prometa sem se odločil ustreči izletnikom s cenejšo in udobnejšo vožnjo s kolodvora do Bohinjskega jezera in do Zlatoroga. Do sedaj je plačal vsakdo Din 25— za enkratno vožnjo. Letos imam pa dva voza za skupaj 20 potnikov, in sem določil ceno 25 dinarjev za obe smeri, če se voz vnaprej naroči, drugače pa Din 15.— za vsako stran. Šolski izleti 10—20 Din tja in nazaj. Cena za kočijo je ista kakor za auto. — Naročila, kakor tudi vsa tozadevna vprašanja: Josip Ažman, izvošček, Bohinjska Bistrica.
7134-a

Odvetnik v Mariboru išče

izurjenega solicitatorja

Ponudbe z navedbo plače in mogočnosti vstopa na Oglasni zavod Vinko Kovačič, Maribor.
9034a

Absolventa

rabimo proti takojšnjemu nastopu iz usnjarske šole na Dunaju ali v Freibergu kot drugega kemika.

Ponudbe poslati na tovarno strojil v Majšperku pošta Pragersko.
8963

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti naše nepozabne soproge in matere, gospe

Ivane Anžič

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebna zahvala pa bodi izrečena Mesarski zadrugi, darovalcem krasnih vencev in vsem ostalim, ki so drago nam pokojnico spremili v tako mnogobrojnem številu na njeni zadnji poti.

V Ljubljani, dne 13. avgusta 1927.

Globoko žalujoči ostali.

✝

LIZI KUNEJ naznanja v svojem kakor v imenu svoje hčerke Mine in ostalih sorodnikov pretužno vest, da je naša srčno ljubljena hčerka, odnosno sestra

Marica Kunej

v petek dne 12. t. m. po dolgotrajni mukepolni bolezni v 29. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v nedeljo 14. t. m. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče.

Rajhenburg, 12. avgusta 1927.
9037

LOKAL

9035

v najprometnejšem delu Ljubljane pripraven za vse branže **oddam z vso opremo** pod ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku „Jutra“.

179a

POZOR!

Prodaja na drobno vseh izdelkov **predilnice in tkalnice v Tržiču,** kakor vseh vrst surove in beljene kontenine, bombaža za strojno in ročno delo, vate za odeje itd., se dobi **samo** pri **tvrdki:**

PAVLA STRANSKY. trgovina z manufakturnim blagom **TRZIC na Gorenjskem.**

Najcenejši nakup razl. manufakturnega blaga. Velika zaloga.

Posebnost:

češko blago (Reichenberg) za dame in gospode.

Urejuje dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno dd, kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.